



1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Talmannen meddelade att *Tobias Krantz* (fp) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 1 mars varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för Inger Gustafsson.

2 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Sonja Fransson* (s) ansökt om fortsatt sjukledighet under tiden den 1 mars–30 juni.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Ann-Christin Ahlberg* (s) skulle försätta att tjänstgöra som ersättare för Sonja Fransson.

3 § Anmälan om kompletteringsval till socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet

Talmannen meddelade att Ann-Christin Ahlberg skulle fortsätta som suppleant i socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet under Sonja Franssons sjukledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 1 mars–30 juni* till

suppleant i socialförsäkringsutskottet

Ann-Christin Ahlberg (s)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

Ann-Christin Ahlberg (s)

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:245

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:245 av Ulla Löfgren (m)

Statens ansvar vid översvämningskatastrofer

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att Försvarsdepartementet tagit över denna samt ytterligare en interpellation från Samhällsbyggnadsdepartementet, sammantaget med att statsrådet befinner sig på tjänsteresa utomlands vid nästa tillfälle för att besvara interpellationer.

Stockholm den 20 februari 2006

Försvarsdepartementet

Leni Björklund

Enligt uppdrag

Helena Lindberg

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:246

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:246 av Sven Gunnar Persson (kd)

Skydd mot översvämnning av Mälaren

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att Försvarsdepartementet tagit över denna samt ytterligare en interpellation från Samhällsbyggnadsdepartementet, sammantaget med att statsrådet befinner sig på tjänsteresa utomlands vid nästa tillfälle för att besvara interpellationer.

Stockholm den 20 februari 2006

Försvarsdepartementet

Leni Björklund

Enligt uppdrag

Helena Lindberg

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:252

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:252 av Lars-Ivar Ericson (c)

Turism för funktionshindrade

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 24 februari 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 22 februari 2006

Näringsdepartementet

Ulrica Messing

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:253 av Runar Patriksson (fp)

Nordisk grannlands-tv

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 6 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att interpellanten ej kunde den tid jag föreslog.

Stockholm den 20 februari 2006

Utbildnings- och kulturdepartementet

Leif Pagrotsky

Interpellation 2005/06:254

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:254 av Alice Åström (v)

Internflyktingars situation och rättigheter

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 6 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokat engagemang i riksdagen (EU-nämnden).

Stockholm den 22 februari 2006

Utrikesdepartementet

Laila Freivalds

Interpellation 2005/06:258

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:258 av Siv Holma (v)

Spelmissbruk

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att det var fullt i kammaren vid det tidigare föreslagna datumet för interpellationssvar.

Stockholm den 22 februari 2006

Socialdepartementet

Morgan Johansson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:261

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:261 av Linnéa Darell (fp)

Tillgång till rehabilitering

Interpellationen kommer att besvaras måndag den 13 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att det var fullt i kammaren vid tidigare interpellationstillfälle.

Stockholm den 21 februari 2006

Socialdepartementet

Hans Karlsson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:264

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:264 av Per Westerberg (m)

Sjukförsäkringen

Interpellationen kommer att besvaras måndag den 13 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är att det var fullt i kammaren vid tidigare interpellationstillfälle.

Stockholm den 21 februari 2006

Socialdepartementet

Hans Karlsson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:269

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:269 av Chatrine Pålsson (kd)

Fågelinfluensan

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 20 februari 2006

Socialdepartementet

Morgan Johansson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:272

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:272 av Viviann Gerdin (c)

Kvinnor som söker sjukvård

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 20 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 21 februari 2006

Socialdepartementet

Ylva Johansson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Anf. 1 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Alice Åström har frågat mig om jag avser att kräva av USA att Guantánamobasen och andra fängelser stängs, att de som spärrats in på Guantánamobasen och i andra fängelser får veta vad de anklagats för och att de mot vilka konkreta anklagelser riktats ställs inför rätta och att de mot vilka konkreta anklagelser inte riktats frigges samt att Guantánamobasen och andra fängelser av samma art inspekteras av internationella observatörer.

Låt mig inledningsvis påminna om att jag vid flera tillfällen besvarat frågor och interpellationer om situationen på Guantánamo och hur vi agerat på svensk sida. Detta skedde senast den 26 januari som svar på en interpellation av Yvonne Ruwaida.

Eftersom en svensk medborgare var bland de första att föras till Guantánamo hade Sverige mycket tidigt anledning att ta kontakt och diskutera situationen på Guantánamo med företrädare för den amerikanska administrationen. Vi framförde klart och tydligt Sveriges uppfattning att det enligt folkrätten enbart finns två grunder att frihetsberöva någon i en situation som den som de fängslade befann sig i: Antingen ska de behandlas som krigsfångar eller som civila, som gripits i samband med en väpnad konflikt, och i båda fallen behandlas enligt Genèvekonventionerna. Om de är att betrakta som civila misstänkta för brott, ska de behandlas i enlighet med det regelsystem på fri- och rättighetsområdet som då blir tillämpligt. Vi deklarerade också att det enligt svensk uppfattning var oacceptabelt att de frihetsberövade förlorat sina rättssäkerhetsgarantier genom att USA valt att klassificera de frihetsberövade som ”fiendekom-battanter”.

Eftersom den svenske fången inte klassificerades som en krigsfånge enligt Genèvekonventionen och några anklagelser inte heller framfördes var det regeringens uppfattning att han hölls frihetsberövad i strid med internationell rätt. Mot den bakgrunden krävde vi att han omedelbart skulle frigges. Denna inställning gällde naturligtvis även alla andra på basen som befann sig i samma situation som svensken.

Efter ett utslag i USA:s högsta domstol 2004 har numera även utländska medborgare, som tillfångatagits utomlands och sitter frihetsberövade på Guantánamo, rätt att få lagligheten av sitt förvarstagande prövat i amerikanska civila domstolar. Ett flertal sådana processer pågår för närvarande.

Låt mig än en gång understryka att Sverige är ett av de länder som tidigt och tydligast offentligt givit uttryck för vad vi tycker när det gäller situationen på Guantánamo och fångarnas rättsliga status. Vi har mycket aktivt drivit frågan gentemot de amerikanska myndigheterna. De svenska synpunkterna har framförts vid så gott som varje tillfälle som vi träffat representanter för den amerikanska administrationen, inklusive av mig själv och flera andra statsråd. Statsministern tog själv upp det svenska ärendet vid sitt möte med president Bush i slutet av april 2004. I sammanhanget får vi inte heller glömma bort att det även i USA pågår en intensiv debatt i ämnet.

*Svar på
interpellationer*

Förutom i samband med bilaterala kontakter diskuteras Guantánamo och relaterade frågor inom EU och i samband med EU-kontakter med amerikanerna. Detta skedde senast i samband med att det amerikanska utrikesdepartementets rättschef var inbjuden till ett möte i Bryssel med EU:s rättschefer.

När det gäller själva Guantánamobasen så är den belägen på mark som USA enligt ett avtal hyr av Kuba. Den centrala frågan är inte om USA stänger basen eller ej, utan hur den används och vad som händer med dem som sitter frihetsberövade på basen. De bör antingen frigges eller åtalas och därmed få sin sak prövad i domstol. Regeringen delar den uppfattning som bland annat den tyska regeringschefen nyligen gett uttryck för, nämligen att fångsläget på sikt måste avvecklas.

Jag vill slutligen beröra frågan om internationella observatörer. Den Internationella rödakorskommittén, ICRC, har sedan början haft tillträde till Guantánamo och gör regelbundna besök på basen och samtalar med fångarna. I enlighet med ICRC:s regler är deras rapporter inte offentliga utan synpunkter på förhållandena förmedlas enbart till amerikanerna.

Utöver detta har ett antal av FN:s specialrapportörer för mänskliga rättigheter, i enlighet med sina mandat, begärt tillträde till Guantánamo för att utreda situationen på basen. USA har ställt upp särskilda villkor för ett besök på Guantánamo; bland annat har man inte accepterat att rapportörerna får tala med fångarna enskilt. Denna inskränkning har rapportörerna inte accepterat utan i stället har man valt att publicera en preliminär rapport, vilken nyligen offentliggjorts. Sverige stöder starkt FN-rapportörernas arbete och oberoende samt anser självklart att USA bör ge rapportörerna fullt tillträde till Guantánamobasen. Vi ställer oss också bakom rapportörernas krav på frigivning av fångarna alternativt att de ska ställas inför rätta. Detta är också krav som Sverige sedan länge drivit gentemot USA.

Talmannen konstaterade att interpellanten inte var närvarande i kam-maren och förklarade överläggningen avslutad.

6 § Svar på interpellation 2005/06:234 om finskspråkiga radiosänd-ningar

Anf. 2 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Nina Lundström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för den sverigefinska minoritetens möjligheter att lyssna på finskspråkiga sändningar.

Sverige har vidtagit långtgående åtgärder för att värna de nationella minoriteterna i vårt land. Samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch har sedan 1999 status som minoritetsspråk. En särskild minori-tetspolitik inrättades året därpå och regeringens insatser för att skydda de nationella minoriteterna och stödja minoritetsspråken spänner över om-råden såsom utbildning, kultur, demokrati samt icke-diskriminering.

Av Sveriges Radios sändningstillstånd framgår att företaget ska be-akta språkliga och etniska minoriteters intressen och att Sveriges Radios insatser på detta område ska öka under tillståndsperioden. Av sändnings-

tillståndet framgår också att minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib ska inta en särställning.

Frågan om Sveriges Radios sändningar av den finskspråkiga kanalen kräver ett klargörande. När det gäller valet att lägga delar av de finskspråkiga sändningarna i det digitala DAB-nätet så är det helt och hållet Sveriges Radios eget beslut och inte något som regering och riksdag ålagt bolaget. Regeringen har i propositionen inför innevarande tillståndperiod pekat på risken med att lägga en del av de finska sändningarna i DAB-nätet då det försvårar tillgängligheten till programmen. Av sändningstillståndet till Sveriges Radio framgår också, mot bakgrund av regeringens påpekande, att företaget ska vidta särskilda åtgärder för att säkerställa en ökad tillgänglighet för just den finska språkgruppen. Som bekant har Sveriges Radios DAB-kanaler haft mycket få lyssnare och de mottagare som krävs för att ta del av sändningarna har varit dyra och bara sålts i ett mycket litet antal.

Det är ett viktigt ansvar för de tre *public service*-bolagen att göra tv- och radioprogram tillgängliga för grupper som tillhör språkliga och etniska minoriteter. Denna bedömning har inte ändrats av regeringens skrivelse om den digitala radiotekniken. Regeringen kommer att ta upp frågan om *public service*-bolagens ansvar för språkliga och etniska minoriteter i den proposition med förslag om nya villkor för *public service*-bolagen som lämnas till riksdagen i mars i år.

Anf. 3 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för svaret.

Själva frågan handlar om hur man ska kunna säkerställa att finska lyssnare, med hänsyn till den lagstiftning om nationella minoriteter som finns, även i framtiden ska kunna ta del av ett programutbud på finska. Det är synd att det ofta blir en teknikdiskussion i stället för en innehålls- och lyssnardiskussion. Man talar om DAB- och FM-nätet och så vidare. Som politiker är det ibland svårt att greppa området. Det blir hela tiden en fråga om teknik.

Jag menar att politiker ska vara teknikneutrala. Det är utgångspunkten. Men här finns en intressant frågeställning med tanke på den lagstiftning som finns.

Exempelvis har man i Styrelsen för psykologiskt försvar belyst mediesituationen för nationella minoriteter. Det gäller just lagstiftningen från 1999 och ratificeringen av Europarådskonventionen, där man i artikel 9 tydligt säger att just mediebilden är väldigt viktig för de nationella minoriteterna. Där lyfter man fram frågan om det till och med ska finnas en radiokanal för nationella minoriteter, eller om man ska ha en annan typ av lösning.

Den fråga som har väckts med anledning av skrivelsen, och som jag tycker är primär och intressant, är: Är redan skrivelsen i sig ett vägval, oavsett vilken proposition som regeringen lägger fram under våren? Vad är regeringens intentioner? Man måste vara medveten om att tekniken kan vara både en möjlighet och ett hinder. Frågan är: Kommer ett vägval att göras i och med skrivelsen?

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Det finns en stor oro bland de finska lyssnarna. Man upplever att frågan hänger i luften, och man vill veta när vägvalet sker. Det är viktigt att komma ihåg den lagstiftning som gjordes 1999.

När man gjorde en genomlysning utifrån Europarådets konventioner kunde man konstatera att Sverige hade kommit en bra bit på väg just i den här frågan, även om Sverige har fått kritik på andra områden när det gäller tillämpningen av lagstiftningen om nationella minoriteter. Men just i det här avseendet har man fått en del beröm.

Det är viktigt att fundera över konsumentperspektivet. Och självfallet hamnar man i en teknikdiskussion om Post- och telestyrelsen säger att FM-nätet inte medger ytterligare utbyggnad. Det är jag medveten om.

Men vad är regeringens inställning i dag, och vad innebär beslutet om skrivelsen? Sker vägvalet nu? Finns det en möjlighet att garantera att lyssnarna även i framtiden ska kunna ta del av utbudet?

I det här fallet diskuterar man framför allt Sisuradio. Det är också den diskussionen som har föranlett min interpellation. Det är ju den kanal som sänds genom DAB, förutom genom IP-nätet. Innebär skrivelsen att Sisuradio kommer att läggas ned? Det är en viktig och väsentlig frågeställning.

I övrigt kan jag konstatera att radion har särskilda utmaningar. Det går inte utan vidare att jämföra detta med frågan om digital-tv. Det finns ett krav från lyssnaren på att vara mobil och transportabel. Man ska kunna ta emot sändningar oavsett om man sitter i fritidsbåten, ligger i hängmattan, sitter på en badstrand eller är på jobbet. Tillgängligheten är ju en utmaning för radion.

Men min fråga är alltså: Vad innebär skrivelsen?

Anf. 4 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Jag ville vara med i den här debatten, för detta är frågor som intresserar mig mycket.

Visst är det Sveriges Radios eget beslut att Sisu ska sända i DAB-radion, men vi ska inte glömma bort att det är vi här som har gett möjligheten att sända de finska programmen i DAB – även om det nu har kommit ett annat beslut. Men det handlar ju också om tillgänglighet för minoriteterna. I det här fallet gäller frågan Sisuradion.

Min grundsyn är att vi behöver *public service*. *Public service* är viktig i vårt land. Dess stora uppgift finns på det här området. Det gäller tillgänglighet för minoriteterna, och där är de finska sändningarna, av typen Sisuradio, särskilt viktiga.

Jag har suttit med både i DAB-utredningen och i *Public service*-utredningen. Där har frågor om minoriteterna varit högt uppe på dagordningen. I utredningen har vi sagt att minoriteterna i fortsättningen ska vara ett prioriterat område för *public service* i fortsättningen. Vi vill se en fortsatt förbättring för minoriteterna. Det kan ske på olika sätt. Det kan handla om förändrade sändningstider. Det kan också handla om att bättre utnyttja den digitala tekniken och om att använda webben på ett bättre sätt.

Man kan ha olika synpunkter på DAB-frågan. Kulturministern har gett besked, och jag tror att det är bra för hela branschen att man har fått ett besked.

Men DAB hade också sina fördelar. Att Sisu kunde utöka sin sändningstid i förhållande till vad man kunde i FM-nätet är ett exempel på det. Det finns också andra kanaler som det inte finns plats för i FM-nätet, som Nina Lundström sade. Det är ju en fråga om frekvenser. Det uppstår ett problem, och man kan undra vad som kommer att hända med de finska sändningarna om de nu ska tillbaka till FM-bandet igen. Var ska de in någonstans, i vilken kanal ska de sändas och hur mycket tid kan de få?

Det viktigaste är trots allt innehållet. Vi kan diskutera mycket om teknik. Men när det gäller *public service* är programinnehåll viktigare än själva tekniken.

Anf. 5 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! För mig och för Socialdemokraterna är det oerhört viktigt att våra minoriteter har ett bra utbud av kultur, nyheter och samhällsinformation på minoritetsspråken. Vi har värnat det, och vi kommer att fortsätta att värna det.

I själva verket är detta för mig ett av de viktiga skälen till att *public service* är så viktigt. Det här är grupper som inte kan få sina intressen tillgodosedda inom ramen för en privat organisation av radioverksamheten i Sverige. Det vill jag gärna slå fast inledningsvis. Jag konstaterar att Dan Kihlström i sitt anförande sade saker som är ungefär desamma som jag nu sade.

I det nuvarande sändningstillståndet för Sveriges Radio står klart skrivet att man ska öka sina åtaganden på minoritetsspråken genom hela avtalsperioden. Sveriges Radio har själv valt, och det är inget som kommer härifrån riksdagen eller från regeringen, att förlägga en del av de finska sändningarna i DAB-nätet trots att det nästan inte når någon alls och trots att nästan inga finskspråkiga människor äger en DAB-radioapparat.

Det är ett sätt att skapa mer utrymme för mer program, eftersom ju FM-bandet är fullt. Det är fullt beroende på att Birgit Friggebo som kulturminister delade ut allt tillgängligt utrymme som fanns till privatradiostationerna, till hitkanalerna, med väldigt långa sändningstillstånd. Det är vad som gör att det nu är fullt.

Nina Lundström frågar mig: Vad innebär det nu att regeringen har lämnat en skrivelse till riksdagen med besked i DAB-frågan? Jag ser inte riktigt vad det skulle innebära i den här frågan. Vill Sveriges Radio fortsätta att sända finskspråkig radio på DAB är de fria att göra att göra det. Det är inget som vi varken förbjuder eller påbjuder, utan det är Sveriges Radios eget beslut. Om de tycker att detta har varit framgångsrikt och värt pengarna kan de fortsätta; tycker de att det har varit en flopp kan de sluta. Det är deras beslut. Det åtagande vi har lagt på Sveriges Radio är att de ska öka sina insatser för minoritetsspråken.

Låt mig åter säga, och det är återigen med instämmande med Dan Kihlström, att man måste slå vakt om *public service* om man tycker att det är viktiga frågor. Folkpartiet vill upplösa Sveriges Radio. Folkpartiet vill att *public service* inte ska finnas på det sätt som vi känner det nu

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

varken vad gäller tv eller vad gäller radio. Där är Kristdemokraterna och Centerpartiet med på samma linje som alla andra riksdagspartier. Där är det Folkpartiet och i viss mån Moderaterna som skiljer ut sig med en helt annan linje.

Min fråga är mycket enkel. Hur ska de finskspråkiga och meänkielitalarna få sitt tillgodosett om Sveriges Radio inte finns och *public service* tas bort, eftersom *public service* ju snedvrider konkurrensen? Konkurrensen och de privata operatörernas intresse är viktigare än de intressen som för kristdemokrater och socialdemokrater dominerar perspektivet när vi bestämmer hur vi vill ha radioverksamheten i Sverige. Kan ni reda ut hur det ska gå till att i det radiolandskap som Folkpartiet vill ha åstadkomma bra kultur, bra samhällsinformation på till exempel finska, meänkieli och andra minoritetsspråk? Det skulle jag väldigt gärna vilja höra.

Anf. 6 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Herr talman! Det här ämnet engagerar så oerhört mycket att det till och med är svårt att hålla talartiden. Jag ska försöka att prata än fortare för att hinna säga vad jag tänkte säga här i dag.

Statsrådet kan välja att göra detta till en debatt om Folkpartiets mediepolitik. Statsrådet är väl införstått med vilka förslag som Folkpartiet har lagt fram både i motionerna om de nationella minoriteterna och i den mediepolitiska motionen.

För att spara min tid tänker jag inte gå in i en debatt annat än att påminna om att vad gäller finansieringen har Folkpartiet ett helt annat förslag som också är fristående från politiken, så att inte politiken kommer in och påverkar utbudet genom finansieringen, genom fristående fonder etcetera. Detta vet statsrådet mycket väl om.

Det som jag menar är viktigt är att det just nu finns en pågående behandling om en skrivelse. I skrivelsen säger regeringen att fortsättningen om exempelvis de frågor som handlar om nationella minoriteter kommer att behandlas i *public service*-propositionen. Jag vill i dag veta på vilket sätt frågorna hänger ihop om vägvalet sker i dag. Det tycker jag ska stå i fokus.

I både *Minoritetsmedier och minoritetsmediepolitik i Sverige*, som Styrelsen för psykologiskt försvar tog fram, och i regeringens utredning *Rätten till mitt språk – förstärkt minoritetsskydd*, som handlar om nationella minoriteter behandlas mediepolitiken. Den finstalande publiken i Sverige uppgår enligt Ruab till 469 000 personer varav 43 % har lyssnat det senaste halvåret. Enligt Ruab är det bara 5 % av lyssnarna som lyssnar genom Internet.

I och med att detta är den största nationella minoritetsgruppen i Sverige är det viktigt att fundera över det. På något sätt ska man och också statsrådet ställa sig frågan: Varför oroar skrivelsen så många av de finstalande lyssnarna? Man känner oro för vad som komma skall.

Det är självfallet upp till SR att välja teknikform. Jag inledde med att säga att politiken ska förhålla sig teknikneutral. Men regeringen har lagt fram en skrivelse och ska återkomma med en proposition. Det är viktigt att känna av vilka vägval regeringen gör. Det är vad vi har att förhålla oss till just i dag.

Det är viktigt att lyfta fram detta och möjligheten att mobilt kunna lyssna. Men frågan handlar inte bara om nationella minoriteter. Den andra stora fråga som också diskuteras är tillgängligheten för exempelvis funktionshindrade som har olika begränsningar. Där vet vi också att kvaliteten i sändningar är oerhört väsentlig och viktig.

Jag vill återkomma till frågan som jag inte fick svar på. På vilket sätt kommer skrivelsen i sig att påverka fortsättningen och propositionen om *public service*? Görs vägvalet nu? Kommer det i realiteten att innebära begränsningar för de nationella minoriteterna? Det är grundfrågeställningen i dag.

Anf. 7 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Först vill jag säga något som frekvensfrågan igen. Den tycker jag att vi ska ta på stort allvar och kanske inte i första hand gå tillbaka till Friggebos tid. Det kan inte vara så att kulturministern menar att hela FM-nätet bara ska vara till för Sveriges Radio. Det är en resursfråga. Jag har studerat frekvensfrågan en hel del. Det finns saker att göra. Frågan är om det inte skulle utredas på allvar vad vi kan göra med FM-nätet i framtiden.

Jag vill ta upp möjligheten att sända också i det marksända digital-tv-nätet, eftersom vi har fått det svar som vi har fått. Här finns en möjlighet att vara med i ett samarbete med Sveriges Television och att sända ut de digitala kanalerna i det marksända digital-tv-nätet. Jag skulle vilja veta hur ministern ser på det och var frågan ligger i dag.

Inför *public service*-propositionen som kommer om ungefär en månad har minoritetssändningarna fått hög aktualitet, också med tanke på det DAB-beslut som har fattats. Det ska bli väldigt intressant att få ta del av förslagen från kulturministern när det gäller *public service*-propositionen och de här frågorna.

Anf. 8 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Nina Lundström talade väldigt fort och lyckades därmed hålla talartiden. Men hon lyckades ändå säga väldigt mycket om andra saker än det som jag tycker är huvudfrågan. För att inte gå i samma fälla ska jag inleda med att svara på Nina Lundströms enda fråga till mig.

Mitt svar på frågan om vad *public service*-propositionen kommer att säga om minoritetsspråken är så här: Den propositionen kommer till riksdagen så småningom. Då kan vi diskutera den ordentligt. Jag brukar inte ta det i förskott. Det är ett enkelt knep att ställa frågan: Vad kommer du att säga om två månader? Säg det i dag!

Jag ska göra ett undantag och säga följande. Jag kommer inte att stå bakom en proposition med sänkta ambitioner på minoritetsspråksområdet. Min inriktning är att vi ska fortsätta att höja ambitionerna. Det är mitt svar klart och tydligt, kort och koncist.

Nu vill jag återgå till den fråga som jag tycker är huvudfrågan. Jag beklagar att Nina Lundström inte ville berätta vad Folkpartiet ville åstadkomma minoritetsspråksmässigt med sin konstiga radiopolitik som innebär att Sveriges Radios försvinner.

I stället säger Nina Lundström att det står att läsa i något dokument. Det står att läsa här och det står att läsa där, och det vet ministern så det ska jag inte ta tid med, säger hon. Men vi har ju en läktare med åskådare!

Vi har ju finskspråkiga människor runtom i Sverige som är intresserade av detta. Varför hemlighålla för dem vad politiken går ut på och i stället säga att ministern säkert känner till detta?

Ja, jag känner till det. Och jag säger som jag uppfattar det: Det här kommer att försvinna. Gert Fylkings kanal kommer inte att vilja sända på finska. Det tror jag inte att de andra kommersiella kanalerna vill göra heller. Om Sveriges Radio försvinner så kommer den enda garanten för finskspråkiga sändningar som finns att försvinna. Vår möjlighet att påverka detta kommer att försvinna. Det är därför Folkpartiet är så ensamt och isolerat tillsammans med det andra utkantspartiet, Moderaterna, när hela det hela övriga politiska fältet har en gemensam uppfattning om att vi ska slå vakt om *public service*. Det var senast nu manifesterat av Dan Kihlström, som inleder hela sitt anförande med ett fundamentalt fastslående av den principen.

Där mäter Folkpartiet sig ur. Jag tycker att Folkpartiet har en redovisningsskyldighet inför läktaren, inför protokollet och inför de finskspråkiga människorna i Sverige. Ni måste reda ut hur detta ska gå till. Vad kommer det att innebära? Det räcker inte med att säga att jag har fel. Säg vad som är rätt i stället för att bara vifta bort det!

Jag påstår att de finskspråkiga sändningarna är hotade helt och hållet om Folkpartiet får bestämma över de här frågorna. Risken är uppenbar. Förra gången det var en borgerlig regering fick Folkpartiet bestämma över detta. Därför har vi inga frekvensutrymmen kvar för en minoritetskanal. De ligger på Britney Spears-kanalerna. Jag tycker att det är bra att vi har många kanaler. Det är inte snack om det, men det går inte samtidigt att säga att det är ett problem att vi inte har fler *public service*-kanaler.

Till slut gäller det kaffekoppsavtalet. Dan Kihlström frågar mig vad som händer på tv-området. Det är lite vid sidan om, och jag tar gärna chansen eftersom det är en fråga av hög aktualitet. Kaffekoppsavtalet är det avtal som Olof Palme och Finlands statsminister Kalevi Sorsa skakade hand om över ett kaffebord i Finland en gång på 80-talet. Det innebär att svensk tv ska vara tillgänglig i Finland och finsk tv ska vara tillgänglig i Sverige. Nu när vi går över till digital teknik måste detta göras om.

Jag och regeringen kommer att se till – det framgår av det beslut som regeringen fattade i går – att när de analoga finskspråkiga sändningarna upphör, vilket jag räknar med blir nästa år, så kommer de att ersättas av den finska kanalen på motsvarande sätt i det digitala nätet med större spridning än det analoga har i dag. Det blir alltså en ambitionshöjning. Det är mitt besked till Dan Kihlström och mitt glädjande besked till de människor i Sverige som är intresserade av de finskspråkiga sändningarna.

Anf. 9 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Herr talman! En ledamots interpellationsverktyg handlar om att få ställa frågor till regeringen om dess politik. I och med att det ligger en skrivelse för behandling i riksdagen som ska åtföljas av en proposition enligt skrivelsen så kändes det angeläget att få ta upp frågan.

Jag lyssnade på utbildnings- och kulturministern i går när han ställde samma frågor till Lennart Kollmats i tv-sändningen från frågestunden.

Jag vet alltså att utbildnings- och kulturministern är mycket väl medveten om att Folkpartiets finansieringsalternativ för hur man har programverksamhet med de fristående fonderna och de lösningar som också ligger till grund för den nationella minoritetspolitiken finns mycket väl beskrivet.

I och med att jag har så kort, begränsad tid tänkte jag använda interpellationsverktyget för att ställa frågor till regeringen med anledning av den behandling som pågår i riksdagen av regeringens förslag.

Jag vill påminna om att regeringen fattade ett beslut den 19 juni 1997 om att ge SR tillstånd att sända finska i DAB-kanalen. Den 1 januari har det här pågått i åtta år. Jag menar att det här med all tydlighet visar på att inte ens *public service* självt helt har möjligheter att påverka sin tillvaro. De politiska besluten påverkar.

Folkpartiet vill att vi ska ha en mediepolitik som ger möjlighet för aktörerna att agera utan politikens inblandning på så sätt. Politikens beslut påverkar också verksamheten. Jag tycker att det här är det stora bekymret. Men för oss i Folkpartiet är det en självklarhet att finansiera programverksamheten och se till att våra nationella minoriteter får en möjlighet att ta del av medieutbudet.

Jag tyckte också att det fanns en tillfällighet att föra en diskussion här om hur besluten påverkar varandra. Jag beklagar att kultur- och utbildningsministern ändå väljer att göra detta till en debatt om Folkpartiets politik i stället för att ta chansen att beskriva vad regeringen vill göra.

Anf. 10 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Snälla nån – jag har ju svarat fullt ut på den enda fråga som Nina Lundström har ställt! Jag kan upprepa svaret. Men när jag har svarat så är det väl dags för debatt? Jag har framför mig reglerna för vad vi håller på med. Här står det att det är just debatt. Det finns ett annat institut i umgänget mellan regering och riksdag, nämligen frågeinstitutet. Är det så att ledamöter har frågor så kan man ställa dem i frågeform. Men om man vill ha debatt så får man ha en debatt. Därför måste det vara rimligt att jag också svarar med att ställa motfrågor. Vad vill ni göra? Jag tycker att det här är ett konstigt sätt att gömma sig.

Mitt svar på frågan är: Vi ska inte sänka ambitionerna för minoritetsradion. Vi ska tvärtom höja dem. Jag är mycket optimistisk om detta. Tekniken gör stora framsteg. Vi har webbradion och vi har poddradion. Radion når fler. Det blir flexiblare, billigare och enklare. Vi ska behålla FM och vi ska inte kasta ut 30 miljoner radioapparater, om det är det som DAB-förespråkandet innebär. Jag förstår inte riktigt det här.

Min enkla reflexion är: Folkpartiet har föreslagit att Sveriges Radio ska försvinna. I stället ska man ha en fond som ska finansieras på något flummigt sätt. Där ska man kunna söka pengar. Ska Gert Fylking söka pengar för att prata finska i morgonprogrammen? Vem ska söka pengar? Hur ska det gå till? Vilka företag och vilka privatradiostationer har visat intresse för detta? Det är ju privatradiostationer som får ta hela initiativet och som får hela frågan i knäet med Folkpartiets alternativ.

Jag konstaterar att Nina Lundström avstår från chansen att stilla oron och förklara hur det ligger till. I stället ägnar hon sin debattid åt att debattera debattregler. Jag tolkar det som att man inte har svar som är sådana att det lugnar människorna och att man därför tycker att det är mindre skadligt att hålla tyst än att berätta hur det ligger till. Det är den enda

tolkning som går att göra av att Nina Lundström flyr debatten och väljer att inte berätta för den finskspråkiga minoriteten i Sverige hur dess intressen ska tillgodoses i Folkpartiets radiolandskap, där Sveriges Radio inte finns.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2005/06:235 om kvaliteten inom läkarutbildningen

Anf. 11 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Göran Lindblad har frågat mig vad jag tänker göra för att garantera kvaliteten inom läkarutbildningen.

Bakgrunden till Göran Lindblads fråga är att Stockholms läns landsting, som ju staten har ett avtal med om bland annat läkarnas grundutbildning, har beslutat att lägga ned sjukvården inom specialiteten öron-, näs- och halssjukdomar vid Södersjukhuset och flytta över verksamheten till Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge.

Jag vill först nämna något om avtalet mellan staten och bland andra Stockholms läns landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Det är ett avtal som undertecknades i juni 2003. Enligt avtalet ersätter staten landstinget för att få tillgång till landstingets sjukvårdsorganisation. För år 2006 uppgår detta belopp till omkring 525 miljoner kronor – alltså ungefär ½ miljard. Avtalet innebär när det gäller läkarnas grundutbildning att den kliniska delen av utbildningen äger rum inom landstingets lokaler och att landstingets personal medverkar i undervisningen. En förutsättning enligt avtalet är att det centrala avtalet kompletteras med regionala avtal mellan berörda landsting och universitet som bland annat preciserar vilka av landstingets sjukvårdsenheter som upplåtits för läkarutbildning. Vidare ska ett gemensamt ledningsorgan för samarbete mellan landsting och universitet inrättas där ledningarna för parterna är representerade på jämbördiga villkor för att ta gemensamt ansvar för alla frågor som uppkommer om samarbetet. Sådana frågor kan till exempel handla om att landstinget vill göra omstruktureringar i sådana delar av hälso- och sjukvården som har betydelse för läkarnas grundutbildning.

Det lokala avtalet slöts i mars 2004 mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet. Det reglerar formerna för samarbetet mellan de båda organisationerna på tre nivåer. Landstinget har nu fattat beslut om att sammanföra öronsjukvården vid Södersjukhuset med vården vid Karolinska Universitetssjukhuset till en gemensam enhet i Huddinge. Vilka konsekvenser detta får för läkarnas grundutbildning är just en sådan fråga som ska vara föremål för diskussion mellan de lokala parterna.

Syftet med de tre nivåerna är att oenighet mellan parterna på en lägre nivå kan ha större förutsättningar att lösas om frågan lyfts till en högre samarbetsnivå mellan parterna. Jag har fått veta att samtalen fortsätter och att parterna är angelägna om att lösa det uppkomna problemet, det problem som Göran Lindblad lyfter fram.

Jag förutsätter naturligtvis att parterna följer de överenskommelser som träffats och att de förändringar som kan vara nödvändiga för att

hälso- och sjukvården ska fungera på bästa sätt inte äventyrar förutsättningararna för läkarnas grundutbildning.

Sverige har genom samarbetet med landstingen mycket goda förutsättningar att bedriva en bra läkarutbildning som ger god klinisk träning redan på grundutbildningsnivå, och det satsas mycket stora resurser från statens sida på denna utbildning. Högskoleverket utvärderade läkarutbildningen 1997, och deras slutsats var att den håller internationellt sett en hög standard. För närvarande pågår ytterligare en utvärdering av läkarutbildningen, och jag har förstått att man då också kommer att lägga stor vikt vid den kliniska träningen.

Anf. 12 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Jag får tacka statsrådet för svaret på den här interpellationen, men jag får säga att svaret är rätt tunt. En stor del av svaret handlar om förutsättningarna i LUA-avtal och liknande. Jag har, som statsrådet kanske vet, under min tid i tandläkarutbildningen och under mina tio år i Sahlgrenska sjukhusets styrelse haft anledning att lära känna de här frågorna ganska väl.

Hur som helst säger statsrådet här att stora resurser satsas. Då är min fråga: Vad blir då egentligen resultatet? Har statsrådet Pagrotsky här kunnat garantera resultatet, nämligen en högkvalitativ läkarutbildning?

Tidigare var det ganska tydligt reglerat vad som skulle ingå i läkarnas grundutbildning som omfattar fem och ett halvt år. Nu finns det en väldigt stor frihet för de olika lärosätena, och det är bra. Men staten har inte ställt några grundkrav på vad som egentligen ska ingå. Nu är det till exempel fem veckors fritt val under varje termin för läkarstuderande att läsa någonting annat än det som kanske är obligatoriskt och viktigt.

Då är min fråga: Är det mot den här bakgrunden rimligt att flera universitet förkortar de obligatoriska momenten i utbildningen med ty följande sämre kvalitet på doktorerna?

Är det mot den här bakgrunden rimligt att till exempel Lunds universitet har strukit kursen i farmakologi? För mig är det fullständigt vansinnigt att doktorerna inte ska ha kunskap i farmakologi, läran om läkemedel. När man ska hantera patienter och förskriva medicin måste man ju veta vilka effekter preparaten man skriver ut har. Och inte nog med det, man måste också veta om de kan interagera med andra preparat som någon annan har skrivit ut. I min verksamhet – jag bedriver fortfarande viss tandläkarverksamhet någon gång i veckan – är det alldeles uppenbart att den första frågan man ställer till patienten är vilka mediciner han tar. Är det så att läkarna som utbildas i Lund i motsats till dem som utbildas i Stockholm inte längre ska få skriva ut recept? Eller hur tänker man garantera kvaliteten när det gäller den biten? Det är enastående, jag får nästan säga korkat, när vi har så många åldrade patienter med förgiftning efter förgiftning. Vi har ju även haft fall med så kallade apatiska barn där ett antal i stället har varit förgiftade och det inte har upptäckts i tid.

Jag vill också fråga: Är det mot den här bakgrunden rimligt att flera kurser som inte har med varandra att göra har slagits ihop? I Lund har man till exempel lagt ihop ögon, öron, neurologi och psykiatri till en kurs. Sedan har man en gemensam examen i ögon, öron, neurologi och psykiatri. Man har en gemensam tentamen, en *multiple choice*-tenta, där man får kryssa i svaren. Då kan det visa sig att jag klarar ögon, öron och

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

neurologi hyggligt, men jag har noll poäng på psykiatri men är ändå godkänd på paketet. Är det en rimlig hållning, statsrådet? Kan man då garantera kvaliteten i läkarutbildningen?

Anf. 13 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Den fråga som ställdes till mig var baserad på att öron-näsa-hals-utbildningen vid Södersjukhuset skulle flytta till Huddinge och att där inte fanns tillräckliga personalutrymmen och lite andra bekymmer. Jag vidgar gärna debatten till den stora viktiga frågan om kvaliteten i läkarutbildningen. Det är en otroligt viktig fråga för hela Sveriges folk.

Frågan, som den nu preciseras, handlar om vem som fattar beslut om vad som ska ingå i läkarutbildningen. Kritiken mot hur den har utformats på vissa lärosäten riktas nu till mig. Frågan till mig gäller vad jag ska göra åt det.

Dagens ordning grundar sig på ett beslut som fattades 1993 på förslag av Per Unckel. Jag tycker att det var en bra förändring som innebär att sådana här beslut avpolitiserades och att man gav lärosätena skyldighet att själva ta ansvar för sin kursutformning. Politikernas styrning begränsades till att säkerställa att det finns ordentliga kvalitetskontroller inbyggda i systemet genom Högskoleverket och genom Socialstyrelsen. På den vägen ska systemet främja utveckling, innovation i utbildningen, modernisering, förnyelse och också konkurrens, som ju är ett honnörsord för både dig och mig förmodar jag.

Men nu tycker jag mig se ett trendbrott. Jag var med om en debatt i förrgår, och jag såg voteringen i går. Jag har varit med om rätt många debatter under min tid som utbildningsminister där jag ständigt möter samma krav, nämligen att ministern ska gripa in och göra om det lärosätena gör för dåligt. Politiker måste bestämma. Utbildningsväsendet måste politiseras mer. Ministern måste ingripa för i Lund har man sagt att man inte behöver kunna psykiatri. Det räcker om man fyller i *multiple choice*-uppgifter på en blankett, och sedan kan man koncentrera sig på andra enheter och strunta i psykiatri, eller om det var farmakologi. Vi politiker måste ta itu med dessa professorer som inte vet vårdens och utbildningens bästa.

Jag har en annan syn. Jag tycker inte att vi ska politisera läkarutbildningens innehåll. Jag tycker inte att du och jag ska sitta här i kammaren och säga att nu ska vi öka utbildning om knäet till två timmar och dra ned utbildningen om kindbenet med en och en halv timme. Jag tycker inte att det är vi politiker som ska bestämma detta. Jag har förtroende för att våra lärosäten leds av människor med god utbildning, gott omdöme och rejäla kvalifikationer för att lösa de här problemen till och med bättre än vad du och jag har.

Jag tycker dessutom att om det nu skulle vara så att jag har fel och de inte är bra nog ska vi ha två ytterligare skyddsmekanismer, nämligen Högskoleverkets mycket ambitiösa utvärderingar – ambitiösast i hela världen – som återkommer med jämna intervall och därutöver Socialstyrelsens granskning. Det är för mig en bättre ordning än att vi politiker ska bestämma hur många timmar som ska gå åt till knäna och hur många som ska gå åt till fötterna. Jag tycker inte att det är den ordning som vi ska ha.

Här står jag på den sida som jag ibland i retoriken hör från borgerligt håll. Vi ska avpolitisera. Det är för mycket politiskt inflytande. Jag tyck-

er inte att det är för mycket politiskt inflytande, men jag vill inte öka det till att vi här i riksdagen ska bestämma att Lund måste ha mer psykiatri, Umeå måste ha mer om knäna och Linköping måste ha lite mer farmakologi. Jag tycker faktiskt inte att det är den ordning vi bör ha. Jag tror att det vore sämre för utbildningen, sämre för ansvarstagandet och sämre för förnyelse och modernisering. Jag tror dessutom att det vore sämre för oss i riksdagen att vi plötsligt skulle bli experter på det också.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 14 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Det här blir ju riktigt intressant. Jag har faktiskt frågat Leif Pagrotsky vad han avser att göra för att garantera kvaliteten i läkarutbildningen. Då exemplifierade jag med öronutbildningen på Södersjukhuset, som låg rätt nära till hands eftersom jag just hade fått kännedom om det förhållandet.

Det är alldeles uppenbart att den lilla frågan och frågan från departementet till Karolinska har satt fart på saker och ting där. Statsrådet säger här att han har erfarenhet att samtalen fortsätter och så vidare. Jag har också erfarenhet det. Det har hänt saker efter att den här processen drogs i gång, och det är väldigt bra. Men min fråga var vidare än så. Den gäller kvaliteten i stort.

Jag delar uppfattningen att vi inte ska ha politiska beslut om vad som ska ingå i kurserna, men frågan är: Hur garanterar vi detta? Det är uppenbart att Högskoleverkets utvärdering och Socialstyrelsens kontroll inte räcker till eftersom det blir på det här sättet.

Jag har ett exempel till. Psykiatriutbildningen vid Lunds universitet, ja vid de flesta lärosäten förresten, har minskat från att vara två tre månader till ungefär en månad. Tycker statsrådet att det är rimligt inom en disciplin där vi har höga kostnader, där vi har så hög sjuklighet och där konsekvenserna innebär stort lidande för de drabbade av psykisk sjukdom och också stort lidande för en del av deras offer? En del av de här människorna blir ju dessutom våldsvärkare. Jag har varit fängelsetandläkare i 20 år och sett en hel del av människor på båda sidor, både offer och våldsvärkare. Är det då rimligt att man drar ned psykiatriutbildningen i den allmänna läkarutbildningen, den grundläggande utbildningen, till cirka fyra veckor i någonting som är så enormt viktigt för varje doktors verksamhet?

Jag är inte ute efter att vi ska sitta här i riksdagen eller att ni ska sitta i Regeringskansliet och bestämma hur kursplanerna ska se ut, men jag skulle vilja ha en garanti och uppföljning. Jag skulle vilja ha en Socialstyrelse som gjordes om, där man delade upp Socialstyrelsen i en medicinalstyrelse och en socialstyrelse, så att man fick en *body* som har strikt kontroll över läkare, tandläkare och andra legitimerade vårdgivare och den andra verksamheten skild från denna. I dag är det ett *mischmasch*. Vi behöver inte gå längre än till Finland. Där har man ett system som ser ut på det sättet. Då skulle vi få en bättre kontroll. Är statsrådet beredd att medverka till det?

Sedan tänkte jag fråga: Vad tänker Leif Pagrotsky göra för att man ska garantera kvaliteten nu, snabbt? Det här händer fort, inte bara beroende på att staten som utbildare på de olika lärosätena drar ned och ändrar för att anpassa sig till budget och annat utan också beroende på att landstingen, precis som man gjorde i det här fallet med Södersjukhuset,

Huddinge och öronkliniken, på grund av budgetskäl trycker ut en hel del av den viktiga grundutbildningen – för att inte tala om en del av de problem som uppstår inom den högspecialiserade utbildningen. Vad tänker statsrådet göra för att garantera det här?

Anf. 15 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag kan berätta för Göran Lindblad om lite saker vi gör för att stärka kvaliteten. Högskoleverket får fortsätta vidareutveckla och fördjupa sina analyser och sina utvärderingar. Det pågår just nu en utvärdering av läkarutbildningen, och jag kan lova Göran Lindblad att om den, när den kommer, pekar på saker som vi behöver göra bättre så kommer vi att gå igenom dem mycket noga. Då ingår säkert också de områden, till exempel Socialstyrelsen, där sjukvårdsministern är ansvarig. Jag tänker inte stå här och göra några utfästelser å hennes vägnar. Men vad gäller Högskoleverkets arbete, där jag har ansvaret, så kommer vi utomordentligt noggrant att gå igenom det här, för vi är extremt måna om att detta ska vara en utbildning i den absoluta världsfrenten, och vi ska se till att det förblir så, precis som det var vid den förra utvärderingen.

Göran Lindblad verkar prata nedsättande om att man har budgetansvar i landstinget. Moderaterna styrde ju landstingets budget här i Stockholm, där Södersjukhuset, Huddinge och Karolinska ju ligger. Man skaffade sig ett underskott på nästan 10 miljarder kronor. Ordet ”budgetbalans” var ett fult ord. I stället ersattes det med ord som ”privatisering” och att detta, som någon sorts simsalabim, dynamiska effekter eller vad det kallades, skulle göra att man inte behövde bry sig om budgetbalans. Detta blev föremål för rättslig prövning, och våra högsta instanser i domstolarna fällde de ansvariga budgetförnekarna för brott mot lagen för att de struntade i budgetansvaret. Jag tycker att man måste visa förståelse för att man nu, i den extremt prekära situation som Stockholms läns landsting hamnade i på grund av den här kriminaliteten, måste vara extra noggrann i sin budgetdisciplin.

Det enskilda fallet här tänker jag som minister inte lägga mig i. Jag har inte frågat KU om lov, och därför ska jag vara väldigt försiktig. Men jag konstaterar att när det uppstår konflikt mellan utbildningens intressen och sjukvårdens intressen har man skapat mycket noggranna konfliktlösningsmekanismer för att säkerställa detta. Jag utgår ifrån att avtalet upprätthålls på det viset att utbildningens intresse inte får stå tillbaka när landstinget behöver hushålla med pengar i sjukvården. Sjukvården är deras ansvar, och den högre utbildningen är vårt ansvar. Jag utgår ifrån att utbildningens kvalitet kommer att tillgodoses, annars vore det ett avtalsbrott.

Låt mig också säga om kvaliteten att den kostar pengar. Jag noterar att vi satsar mer och mer pengar på den högre utbildningen. Vi satsar på mer platser och ökar nu läkarutbildningen med drygt 60 platser i den omgång som vi precis har bakom oss med det budgetarbete som finns. Det röstar Göran Lindblad emot. Vad gäller pengarna för kvaliteten är det ju samma stora penningpåse.

I Bankeryd enades ju ditt partis ledare och de andra borgerliga partiernas ledare om att ta 1,6 miljoner från högskoleutbildningen för att finansiera skattesänkningar – inte för att lägga på någon annan del av utbildningsväsendet, inte för att lägga på någon annan del av politik för

Sveriges framtid, inte för att lägga på kvaliteten i skolan eller ens för att förstärka försvaret, utan för att sänka skatten och ta bort förmögenhetsskatten. Det var prioriteringen i praktiken. Retoriken går ju att använda här och säga att vi ska satsa på kvalitet här och sjukvård där. Det finns motioner och interpellationsdebatter som visar att ni vill satsa på hundra-femtioelva olika yrkesgrupper som ska få bättre utbildning, men pengarna ska tas därifrån och i stället läggas på att ta bort förmögenhetsskatten. Det tycker jag är rimligt att berätta för Sveriges läkarstudenter och Sveriges universitet och inte bara bryta ut varje enskild missnöjesfråga och säga: Här vill vi göra det lite bättre! Allt detta ska summera till mindre pengar.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 16 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Statsrådet försöker här återigen, precis som i den förra debatten, prata om någonting annat och ställa frågor till mig om min politik. Nu är det en debatt, och det är fritt fram att ställa frågor. Jag tänker inte svara på en hel del av den, därför att dem kan vi ta i annan ordning. Vi kan diskutera skattepolitiken och vi kan diskutera hela budgeten till högskolan, och vi kommer att komma fram till att jag har lite andra prioriteringar än vad den socialdemokratiska regeringen har.

Men det som är intressant nu är: Vad tänker statsrådet göra vidare för att garantera kvaliteten i läkarutbildningen? Det är ju det som den här debatten handlar om, och det är det som vi pratar om.

Jag tycker att det är bra att statsrådet kommer att noga bevaka Högskoleverkets utvärdering. Det tycker jag var ett bra svar. När det gäller Socialstyrelsen inser jag att det också är någonting för ett annat statsråd i regeringen, men samtidigt har ju regeringen ett kollektivt ansvar. Jag utgår ifrån att Leif Pagrotsky möjligen kan ha en åsikt eftersom en hel del av statsrådets område också kolliderar och interfererar med det som Ylva Johansson håller på med. Jag hoppas alltså att man där tar en diskussion.

Det som det här gäller är ju att garantera kvaliteten på den vård som vi ska ha när vi är gamla och på hemmet och som våra barn ska kunna få när de växer upp. Det gäller att garantera kvaliteten i läkarnas utbildning.

Anf. 17 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag kan försäkra Göran Lindblad att jag kommer att följa Högskoleverkets utvärdering uppmärksam och också när det gäller andra delar, men debatten i kammaren om Socialstyrelsen kommer andra att föra, inte jag. Hur vi för diskussioner om detta i våra kvarter behöver jag inte stå här och reda ut.

Jag talar för Högskoleverket och för universitetsutbildningen och Ylva Johansson talar om Socialstyrelsen när vi rör oss här i riksdagen.

Jag har beskrivit vilka mekanismer vi har byggt upp för att säkerställa kvaliteten – säkerställa att den håller inte bara vad man i största allmänhet tycker är bra klass, utan när vi jämför med hur den är i andra länder. Andra länder förändras, de utvecklas och de testar nya saker, och det kan göra att de lär sig saker som visar sig vara bra när vi står still i gamla mål. Det räcker inte att jämföra med hur det är runtom i Sverige. Det ser vi till. Jag tror att det är en utomordentligt kraftfull mekanism, precis på det plan som vi politiker ska se till att det är. Men det räcker inte.

Det krävs också pengar. Då måste man bestämma sig för prioriteringar. Då räcker det inte att stå och säga att man tycker att det ena eller andra är viktigt. Man måste också ta ansvar för det i prioriteringar och säga om någonting annat att det är mindre viktigt och att det får stå tillbaka. Det möter jag sällan i debatterna i riksdagen. Jag möter i stället att allt är viktigt och att allt ska prioriteras högre. Det som till äventyrs skulle prioriteras lägre försvinner, och så får man gigantiska underskott som i Stockholms läns landsting eller i statens budget för några år sedan, eller också kommer det som en överraskning att någonting annat försvinner.

Jag pekade på hur man i Bankeryd valde att prioritera skattesänkningar fullt ut. Då tycker jag att det vore hederligt och rimligt att stå här och säga: *Sorry*, det här får stå tillbaka, för vi tycker det är så viktigt med skattesänkningar, förmögenhetsskatten och sådant att det här får vänta.

Men det gör man inte. Då utgår jag ifrån att alternativet i stället hade varit att Göran Lindblad hade sagt: Jag tycker inte om det man sade i Bankeryd. Jag tänker i mitt parti slåss för att vi ändrar politiken i en annan riktning.

Men det var det inte heller. I stället blir det bara tomt. Jag beklagar det. Det hänger inte ihop. Jag satsar mer pengar till sjukvårdsutbildning på alla nivåer.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2005/06:228 om tillväxt och jobb i nord-östra Skåne

Anf. 18 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Christer Nylander har frågat mig hur jag vill utveckla företagarpolitiken i syfte att ta till vara Skånes regionala tillväxtkraft.

Sverige har på flera områden ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Vi har ett växande entreprenörskap. Antalet nystartade företag ökade med 15 % mellan åren 2003 och 2004 i landet som helhet och med 20 % i Skåne. För framtiden är det dock väsentligt att vi kan bevara och utveckla vår konkurrensförmåga. Den ökade globaliseringen innebär att vi står inför utmaningar att utveckla både nya och växande företag. Regeringen har på ett antal strategiska områden genomfört insatser som stärker dagens och framtidens svenska näringsliv.

För att stärka förutsättningarna för fler och växande företag genomför vi ett brett program.

Vi har genomfört en reformering av skattereglerna för fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna. Dessa förändringar innebär både förenklingar och skattelättnader för företagen och dess ägare om sammanlagt 1 miljard kronor. Ytterligare exempel på skattelättnader för småföretagen är en temporär sänkning av arbetsgivaravgiften för den först anställde i ett enmansföretag. Detta sker i syfte att stimulera till ökad sysselsättning i dessa företag.

Regeringen arbetar också vidare med att minska den administrativa bördan för företagen. Bland annat har ett mål om att minska de administrativa kostnaderna med 20 % på skatteområdet satts upp. Vidare pågår ett

ambitiöst arbete med att genomföra 334 åtgärder för att minska företagens regelbörda.

En förstärkning av företagens förmåga att öka kunskapsinnehållet i sina processer och produkter är central för utvecklingen av deras konkurrenskraft. Regeringen satsar sammanlagt 900 miljoner kronor fram till 2010 för att stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Därutöver har regeringen initierat ett produktutvecklingsprogram riktat till små och medelstora företag.

För att ytterligare främja industriell utveckling i företagen satsar regeringen sammanlagt 60 miljoner kronor på IUC:s verksamhet. Nio nationella projekt som främjar utvecklingen i små och medelstora företag kommer att genomföras under tre år. IUC kommer att samverka med flera andra organisationer, däribland forskningsinstitut, för att på bästa sätt främja utvecklingsarbetet i företagen.

I syfte att stärka möjligheterna till kommersialisering av forskningsresultat och innovationer i näringslivet har regeringen beslutat att avsätta närmare 2 miljarder kronor under en tioårsperiod.

För att öka ungdomars kunskap om företagandets villkor och bidra till positiva attityder till entreprenörskap och företagande satsar regeringen ca 130 miljoner kronor under perioden 2005–2007.

En särskild insats görs också för att stimulera de små och medelstora företagens möjligheter att utnyttja sin exportpotential. Vi har ökat satsningen på export- och handelsfrämjande med 100 miljoner kronor och avsatt ekonomiska resurser så att personliga exportrådgivare ska finnas i varje län.

För att stärka Sveriges konkurrenskraft ytterligare har regeringen tillsammans med näringslivet och fackliga organisationer utarbetat strategiprogram inom svenska nyckelbranscher. Två av dessa nyckelbranscher är fordonsindustrin och träindustrin som är viktiga industrier för nordöstra Skåne och för hela Sverige.

Inom programmet för fordonsindustri och träindustri prioriteras särskilda satsningar för att utveckla svenska underleverantörer då dessa företag är starkt konkurrensutsatta. Åtgärder som lyfts fram är exempelvis exportfrämjandeprogram, kompetensutvecklingsprogram i affärsutveckling samt produktutveckling och effektivisering av produktionsprocessen.

En annan satsning av central betydelse för utvecklingen i Sverige är utbyggnaden av högskolorna. För Högskolan Kristianstads del har detta inneburit att antalet helårsstudenter mer än fördubblats mellan åren 1996 och 2004. I propositionen *Forskning för ett bättre liv* (2004/05:80) ges Högskolan Kristianstad en permanent resursökning om 5 miljoner kronor för forskning.

För att öka sysselsättningen i Sverige har regeringen i budgetpropositionen för 2006 föreslagit ett kraftfullt sysselsättningspaket. Satsningen beräknas ge omkring 55 000 personer möjlighet till arbete, praktik eller utbildning. Sysselsättningspaketet är inriktat mot både privat och offentlig sektor och innehåller exempelvis 20 000 plusjobb, 13 000 praktikplatser och 10 000 utbildningsvikariat i vård och omsorg.

Sammantaget bedriver regeringen en framsynt och ändamålsenlig politik för tillväxten i landet, vilket även gynnar Skåne-regionen.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 19 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Jag börjar med att tacka för svaret. Men i morse nåddes familjer i nordöstra Skåne av ett väldigt tråkigt besked. Trots att inga beslut är fattade är det nu uppenbart att Scania förbereder en nedläggning av verksamheten i Sibbhult. Nyligen har Tarkett varslat i närregionen. Diskussionerna vid frukostborden i nordöstra Skåne har nog en väldigt annorlunda ton än den som Thomas Östros just hade i talarstolen.

De oroar sig över jobben. De oroar sig över familjens ekonomi. De funderar över huslånen. De funderar också över vilken framtid deras barn har i den region där de bor. Om de skulle ha hört det Thomas Östros just sagt skulle de nog inte känna igen sig riktigt. Östros säger att regeringen för en framsynt och ändamålsenlig politik. Det är nog en del av dem som skulle skaka på huvudet när de sitter vid frukostbordet och läser om att man nu riskerar att dra ned i Sibbhult.

Herr talman! Andelen företagare har faktiskt sjunkit i Sverige. Vi ligger i botten när man jämför andelen företagare i andra EU-länder. Andelen företagare har minskat de senaste tio åren. Den som lyssnade på Östros svar kunde möjligen få för sig att bilden var en annan, men så är det inte.

Men en sak är jag och näringsministern överens om. Det är att vi de närmaste åren kommer att möta väldigt stora utmaningar, för Sverige, för Skåne och för nordöstra Skåne. Det handlar om den globala konkurrensen om jobb, investeringar och nya idéer. Det ställer oss inför en del viktiga val som vi måste göra.

Något som jag tror är väldigt viktigt är att man tar till vara de olika krafter som finns runtom i landet, att man låter varje region utvecklas efter sin styrka. Skåne har en väldigt speciell situation. Den framväxande region vi har i Öresundsområdet ställer Skåne inför fantastiska möjligheter men också inför stora utmaningar. Redan nu pekas den regionen ut som en framtida tillväxtmotor för hela norra Europa. Då gäller det för den svenska sidan att vara väldigt duktig på att ta till vara det värde som skapas där och se till att så mycket som möjligt av det hamnar på den svenska sidan.

Här är forskning och utbildning viktiga. Här är en aktiv EU-politik viktig. Och här är företagarklimatet extremt viktigt. Om Skåne ska lyckas med detta behövs det ett bättre klimat för företagande.

Den här interpellationen, herr talman, berör särskilt nordöstra Skånes situation. Det är en härlig del av Sverige, men det är också en del av Sverige som har en del bekymmer. Det är bekymmer som regeringen faktiskt har ökat på de senaste åren. Beslutet att skjuta på satsningen på E 22 för att panikfinansiera satsningar i Trollhättan var ett allvarligt slag, ett krokben för den här delen av Skåne. Regionen har också, precis som jag sade tidigare, drabbats av tunga varsel och nedläggningar.

Sedan valåret 2002 har arbetslösheten i Kristianstad ökat med 2 %. I de andra kommunerna i den här regionen har man också fått se arbetslösheten öka. Bland ungdomar har vi ett läge där 10 % är arbetslösa i den här delen av Skåne. Trots detta har regeringen varje år sagt att pressa tillbaka arbetslösheten är det viktigaste den har att göra. Man undrar vad den gör med alla andra saker som inte prioriteras lika högt.

Nordöstra Skåne kan klara de här nya utmaningarna. Det förutsätter att man får rätt chans, att man själv lokalt gör en del förändringar, att

man satsar på ett bra lokalt företagarklimat, att man satsar på en bra skola. Men det ställer också krav på den nationella politiken. Här handlar det om att få klart besked om att E 22 ska byggas ut snabbt. Det handlar om att få besked om att flygskatten inte ska få lov att sätta krokben för Kristianstads flygplats.

Jag skulle vilja ställa ett par konkreta frågor avslutningsvis. Om det visar sig att flygskatten hotar små flygplatser, är då statsrådet beredd att tänka om när det gäller denna utformning? Nästa gång E 22 behandlas i regeringen, tänker då statsrådet ge nordöstra Skåne sin röst? Och är näringsministern beredd att göra något radikalt för att förbättra företagarklimatet? För det är det Sverige behöver, det är det Skåne behöver, det är det nordöstra Skåne behöver för att vi ska öka andelen företagare och stärka vår chans i den globala utmaningen.

Anf. 20 PER BILL (m):

Herr talman! Jag kan instämma i mycket av det som Christer Nylander säger. Men jag tänker hålla mig nästan enbart till Skånes problematik. Då tror jag precis som Christer att det stora problemet, och det som jag har stött på de två senaste gångerna jag har varit i Skåne, är kommunikationer. Man är mycket orolig över flygskatten, men det är ingenting mot hur upprörd man är över att E 22 inte har rustats upp. Man känner sig verkligen sviken och säger att det beror på Trollhättepaketet. Det var en av teorierna. Det beror på överhettning i byggsektorn, sade statsministern, men det lär väl knappast vara sant eftersom Skåne har en något högre arbetslöshet på byggsidan än vad resten av riket har.

Det finns problem i den här regionen. Sysselsättningsgraden ligger på 70 %, vilket är under rikssnittet. Sedan 1994 har man höjt kommunal- och landstingsskatten med 1 kr och 90 öre, även det någonting som jag tror har inneburit lite sämre tillväxt i regionen.

Om man vill hitta en tredje infrastrukturbitt som många skåningar upprörs över är det hattandet när det gäller bredbandssatsningar från statens sida. Först ska det bli miljarder till bredband, sedan ska det inte bli, därefter ska det bli och sedan ska det inte bli.

Jag tror att lite ordning och reda när det gäller bredbandssatsningen, en ordentlig upprustning av E 22:an och att man tar bort flygskatten är tre mycket bra saker för Skåne i allmänhet och nordöstra Skåne i synnerhet.

Anf. 21 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Jag har bott vid en landsväg i hela mitt liv och sett människor komma och gå. Så sjöng Edvard Persson en gång, och jag skulle kunna travestera hans ord och säga: Jag har bott vid E 22:an och sett bilarna köra förbi.

Eftersom jag bytte arbete och fick flytta därifrån har jag sluppit denna trafik. Men jag har vänner som bor kvar där ännu. De har verkligen sett trafiken öka år efter år. De kan inte sälja sina hus. De har sedan mitten av 80-talet hoppats på en upprustning av vägen. De är inte ensamma, ministrernas partikamrater i Skåne tycker samma sak, även om de inte vågar vara lika krävande som vi på den borgerliga sidan.

Än en gång, om nu det mesta av de offentliga medlen måste reserveras för Trollhättepaketet, varför då inte acceptera den alternativa lösningen med PPP-finansiering?

Prot. 2005/06:79

24 februari

*Svar på
interpellationer*

Jag har bott i Kristianstads kommun i tio år, och jag har sett jobben komma och gå. Nu bor jag inte där men jag kan verifiera Nylanders uppgifter att arbetslösheten är hög och att det behövs en offensiv företagspolitik.

Kristianstads kommun gränsar till Östra Göinge kommun. I höstas interpellerade jag ministern om situationen där. I december sände ministern en statssekreterare för att diskutera läget. Men sedan dess har det inte hänt något positivt. I morse kom dråpslaget. Skania flyttar från Sibbhult.

Hur ska nordöstra Skåne med Osby, Östra Göinge, Kristianstad och Bromölla kommuner få mer tillväxt? Jag tror inte att det räcker att skicka en statssekreterare. Det behövs någonting mer. Det behövs en mer företagsvänlig politik. Det måste bli lättare att starta och driva företag, regel-förenklningar, sänkt beskattning och myndigheter om vilka man kan säga "tack vare" i stället för som nu "trots" när en företagare ska beskriva sina kontakter inför företagsstarten.

Att starta och driva företag betyder att jag tar en stor risk. Ska jag våga lämna en anställning? Ska jag kunna gå från en situation med arbetslöshet och bidragsberoende måste det finnas bra hjälp och stimulans, annars blir hindren övermäktiga.

Vi är många som nu efterlyser skarpa förslag på hur vi ska kunna få fler nya företag i Sverige, fler nya jobb. Det handlar då inte bara om Skåne.

När jag läser ministrarnas svar på interpellationen tolkar jag det ändå som att regeringen håller på att komma till en viss insikt i dessa frågor. Nu gäller det att sätta kraft bakom alla dessa vackra ord eller att bereda sig på att stiga åt sidan och släppa fram en ny regering.

Anf. 22 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Det är alldeles tydligt av svaren från tre av de fyra partierna i högeralliansen att man inte går in i sak på den breda företagspolitik som regeringen bedriver, som jag i mitt svar har redovisat och som också har lett till att det startas fler nya företag i Sverige i dag än under hela den tid man har mätt. Minst 20 år handlar det om. Skåne som region ligger i täten med en ökning på 20 %. Det är viktigt att vi har den här starka uppgången, för Sverige behöver fler företag.

Det som är tydligt i svaren från alliansen är att ni saknar tillväxt- och företagspolitik. Jag delar helt de rader av borgerliga ledarsidor som sågat det fåtal förslag som högeralliansen har lagt fram på företagsområdet. De är kraftlösa, utan riktning och utan innehåll.

Däremot finns det kraftfulla åtgärder när det gäller att stampa på löntagarna. Det är det beskedet ni har att ge till människor som arbetar i nordöstra Skåne. Den dag ni riskerar arbetslöshet väntar 5 000 kr i månaden, innan hyran är betald, att leva på. Det kom ni överens om i Banke-ryd. Jag vet inte om ni är ute och talar om detta förslag. Men det är själva grundbulten i det ni påstår vara er företagspolitik. Tanken är att sänkt akassa leder till sänkta löneanspråk och försvagade fackföreningar, och på något märkligt sätt skulle det leda till ett bättre företagsklimat. Jag tror att det är tvärtom.

För övrigt säger ni nej till det som driver ekonomisk utveckling och tillväxt och som gynnar företagandet. Ni är ju stadigt emot satsningar på vuxenutbildning, som verkligen behövs i regioner där man genomgår en

stor strukturuomvandling. Ni har mycket bestämt gått emot satsningen på att bygga ut högskolan, senast med ett nej till 17 500 nya platser till högskolan. Högskolan i Kristianstad spelar ju en nyckelroll för att utveckla denna del av Sverige, för att stärka kunskapsbasen, få fler människor med högre utbildning och ge goda kunskaper till ett växande företagande. Det säger ni blankt nej till.

Ni säger också nej, inte minst Folkpartiet under de allra senaste åren, till alla satsningar på forskning och utveckling som ska bedrivas tillsammans med näringslivet. I varje budget de senaste åren har ni varit beredda att slakta Vinnova, den forskningsmyndighet som bedriver forskning tillsammans med företagen, för att utveckla nya produkter, nya tjänster, stärka kunskapsbasen och därmed öka konkurrenskraften.

Dessutom säger högeralliansen nej till de strategiska branschprogram som regeringen tillsammans med näringslivet och de fackliga organisationerna har tagit fram och avsatt 1 miljard kronor till för att göra gemensamma investeringar, till exempel i fordonsindustrin och fordonsindustrins underleverantörer. Det handlar om att stärka deras förmåga att konkurrera och att tillsammans göra FOU-insatser på ett sådant sätt att vi klarar en stark ekonomisk utveckling.

Det är nej till alla offensiva insatser i näringspolitiken. Och det som återstår är en halverad förmögenhetsskatt och a-kassa på 5 000 kr i månaden.

Infrastrukturen då? Ja, vi genomför nu kanske det största infrastrukturprogrammet i svensk historia. 380 miljarder kronor kommer att satsas de kommande åren. Vi kommer att bedöma varje väg som har ytterligare behov av förbättringar nästa gång vi kommer till beslut. Men er politik är ju att sänka skatten med 250 miljarder per år. Det är ni överens om i högeralliansen. På ett och ett halvt år försvinner hela den infrastrukturinsatsen. Förklara för mig hur det går ihop.

Anf. 23 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Det ska jag gärna göra, därför att det är en bluff. Det stämmer inte att alliansen vill sänka skatten med 250 miljarder, och det vet näringsministern om. Det är så trist. Här sitter människor i Sibbhult och funderar över sin framtid, hur de ska klara sig när Scania är på väg att flytta därifrån. Här sitter människor i Hanaskog och funderar på vad som händer med deras framtid när Tarkett håller på och lägger ned. Och så kommer näringsministern med ett såpamässigt anförande. Jag tyckte att det var väldigt tråkigt.

Här diskuterar vi människors möjlighet att leva, bo och må väl i nordöstra Skåne. Då tycker jag att vi kan ta de människornas oro på största allvar.

Det finns ett konvent några hundra meter härifrån där alliansen just nu diskuterar en offensiv företagspolitik. Näringsministern kan smita in där och sno åt sig ett exemplar av den så kan näringsministern säkert bli rätt nöjd och få en hel del nya idéer om vad som skulle kunna göras för att få fart på företaget i Sverige, därför att det är ju det som behövs.

I veckan kom Nuteks årsbok, herr talman. Låt mig citera ur den. Jag vet inte om näringsministern tycker att de har helt fel, men på s. 48 skriver Nutek så här: "Om vi rangordnar de 25 EU-länderna samt Norge efter andelen företagare kommer Sverige först på en 21:a plats." Är detta

sant, näringsministern? Man skriver vidare: "För Sveriges del minskade andelen företagare mellan 1995 och 2004 med nästan 14 procent." Detta är resultatet av er politik, herr näringsminister. Man skriver vidare: "Trenden är att andelen företagare i Sverige har minskat mer än EU-genomsnittet." Detta är facit, herr näringsminister. Säg då inte att den socialdemokratiska regering vi har i dag är den som står som garant för att vi får fler företag, fler företagare och växande ekonomi i Sverige! Nej, det behövs nog andra krafter i den här politiken.

Bara det senaste året har dessutom de kommuner vi nu diskuterar fått se en ökande arbetslöshet. Jag har siffrorna här. Från januari 2005 till januari 2006 har av de sex kommuner vi berör alla fått ökad arbetslöshet utom en, nämligen Osby. Så ser fakta ut.

Herr talman! Jag tror att vi står inför stora utmaningar. Sverige, Skåne och nordöstra Skåne står inför väldigt stora utmaningar, och då krävs det ödmjukhet. Jag tror att det farligaste man kan göra är att slå sig till ro och säga att den politik som förs i dag är den bästa av alla världar. Tyvärr andades interpellationssvaret och det senaste anförandet från näringsministern just detta.

Vi lever i en föränderlig värld som ställer krav på dynamik, på pålitlighet och på bra drivkrafter. Då bekymrar det mig att Nutek i sin årsbok så tydligt säger att Sverige är på väg åt fel håll när det gäller andelen företagare. Är det någonting vi behöver i det här landet är det fler människor som vågar ta steget att starta eget, fler människor som vågar ta steget att anställa människor och fler människor som får chansen att göra sitt bästa.

Ska man klara nordöstra Skånes situation – och jag tror att det finns jättegoda möjligheter att göra det, för det är en fantastisk region i en dynamisk omvärld med en Öresundsregion som håller på att växa sig stark – måste det till åtgärder på många plan. Det handlar om att kommunerna måste satsa på sitt lokala näringsklimat. Det handlar om att kommunerna måste konkurrera om att erbjuda den bästa skolan. Men det handlar också om att vi nationellt, här i Sveriges riksdag, fattar ett antal viktiga beslut, framför allt att sluta lägga krokben för Skåne och se till att vi får en utbyggnad av E 22:an snabbt. Det är nämligen – och det har regeringen och oppositionen i alla fall tidigare varit överens om – en av de viktigaste satsningarna för att få fart på Skåne.

Får vi fart på Skåne och tar vara på den kraft som finns i denna region är det också bra för hela Sverige. Tillväxt är inget nollsummespel, utan nya jobb i Skåne är bra för hela Sverige.

Lars-Ivar Ericson nämnde tidigare detta med PPP-lösningar för att bygga ut E 22:an snabbt. Jag skulle vilja att näringsministern ger ett klart besked: Om man i statsbudgeten inte klarar att finansiera en utbyggnad av E 22:an snabbt, är då näringsministern och regeringen beredda att ta initiativ till en PPP-lösning?

Anf. 24 PER BILL (m):

Herr talman! Näringsministern var inte så jätteförtjust i att diskutera E 22:an och flygskatter. Då tog han i allt vad han kunde – anfall är bästa försvar. 250 miljarder per år i sänkta skatter var ändå att ta i, näringsministern!

Sedan blir jag lite förvånad över att du håller med om de borgerliga ledarsidornas kritik av alliansens näringspolitiska förslag. Man har två huvudkritiker. Den ena är att förmögenhetsskatten inte ska halveras utan tas bort dag 1. Är det detta som näringsministern tycker är fel med den borgerliga politiken är det ju intressant. Den andra kritik man har mot vårt alliansprogram är att man tycker att det är alldeles för mesiga förändringar av arbetsrätten, att det borde vara mycket mer drastiska förändringar av arbetsrätten. Även det, herr talman, förvånar det mig lite grann att Thomas Östros tar till sig som relevant kritik av alliansens förslag.

Herr talman! Det här är ju riksdagens och riksdagsledamöternas möjlighet att fråga ut ministrarna om vad de gör i sin tjänsteutövning. Det är inte en allmänpolitisk diskussion. Därför vore det väldigt bra ifall näringsministern i sitt sista inlägg ägnade lite mer tid åt att sprida ljus över den infrastrukturpolitik som Socialdemokraterna och de gröna och röda partierna tänker ägna sig åt om de får fortsätta vid makten och kanske också gick in på detaljer såsom flygskatten.

Anf. 25 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Vi har inte fått något bra svar när det gäller kommunikationerna, varken E 22:an eller flygskatten.

Jag vill säga någonting om flygskatten. Den slår hårt både mot besöksnäringen och mot företagen. Kristianstad med sin flygplats hör till de orter som drabbas hårdast. De mindre flygplatserna slås ut om skatten blir konstruerad som en schablonskatt baserat på antalet passagerarplatser oavsett om dessa är upptagna eller inte. Det gör att orter med ett mindre antal passagerare drabbas värst. Det lokala näringslivet riskerar att slås ut om möjligheterna till affärsresor med flyg rationaliseras bort.

Då är min fråga: Anser verkligen ministern att denna aviserade flygskatt är ett exempel på en klok närings- och regionalpolitik?

En annan bransch som hotas i Sverige är livsmedelsbranschen. 3 600 jobb har försvunnit de senaste fem åren, därav flera i nordöstra Skåne.

I anknytning till detta känns det viktigt att lyfta fram minknäringen, som tar hand om en del slaktavfall och biprodukter från slakteribranschen. Där riskerar 2 000 personer att bli arbetslösa, många i Skåne och Blekinge. Avvecklings- och omställningskostnaden är 1–1 ½ miljard. Jag undrar hur ministern ser på möjligheterna att utifrån den företagsvänliga politik som han målar upp i interpellationssvaret kunna få sina regerings- och partikolleger att ompröva det dråpslag som nu ska falla över en väl fungerande näringsgren som minknäringen. En hel näring hotar att förpassas ut ur landet tack vare verklighetsfrämmande vänsterpartister, miljöpartister och några socialdemokrater.

Anf. 26 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Jag blir riktigt bekymrad när jag lyssnar på Christer Nylander, som jag tror har ett äkta engagemang för nordöstra Skåne men som inte har ett enda ord att säga till de människor som nu oroas för jobben och som enligt Folkpartiets förslag ska leva på 5 000 kr i månaden i en a-kassa som dramatiskt ska försämrats. Han säger inte heller ett enda ord om att han samtidigt skär ned på vuxenutbildningen, som ofta är den möjlighet man har att få bättre utbildning och komma tillbaka till nya jobb. Han säger inte ett ord om att han säger nej till att bygga ut högsko-

lan i Kristianstad som spelar så stor roll för regionens utveckling, både för ungdomarna och för de företag som finns där och som samarbetar med högskolan. Han säger ingenting om att han inte vill avsätta pengar till att satsa på forskning och utveckling i samarbete med näringslivet, det som de allra flesta av oss tror är väldigt viktigt för näringslivets konkurrenskraft.

Bra drivkrafter, säger Christer Nylander. Är det vad du har att säga till de löntagare som oroar sig för sina arbeten – att det är en bra drivkraft att få 5 000 kr i månaden?

Christer Nylander inledde sitt första anförande med att tala om människor som är oroliga för hus och hem. Hur räknar Christer Nylander och kamraterna i högeralliansen med att människor ska klara hus och hem med 5 000 kr i månaden? Det är ju det ni har kommit överens om i Bankeryd.

Ni har dessutom i gemensamma dokument och i motioner till riksdagen sagt att Sverige ska nå det genomsnittliga skatteuttaget i Europeiska unionen. Det innebär sänkning på tio procentenheter av skatteuttaget, och det innebär i dagens penningvärde 250 miljarder kronor.

Då svarar ni: Ja, men det är ju långt fram i tiden. Det ska vi inte göra de första tre åren i mandatperioden. Men infrastrukturinvesteringar är tioåriga program som läggs ut. Nu lägger vi ut 380 miljarder i ett tioårigt program. Vi kommer att utvärdera det kontinuerligt, och E 22:an kommer naturligtvis att komma in i diskussionen när nästa inriktningsbeslut kommer. Men om ni ska skära med 250 miljarder per år för att nå EU:s genomsnittliga skatteuttag har ni på bara ett och ett halvt år ätit upp tio år av infrastrukturinvesteringar. Det är inget att le åt; det är allvarliga saker. Det är pengar som antingen går till skolan eller till infrastrukturen, och ni måste redovisa för väljarna var ni ska ta dessa pengar ifrån.

PPP lyfter ni då fram som en trollstav – som om det skulle ta bort kostnaderna för att bygga en väg! Vilka metoder ni än använder måste ni till slut be skattebetalarna att betala för vägen. Ska man då sänka skatteuttaget under denna tioårsperiod med 250 miljarder per år finns det inga pengar till någon E 22 och till många andra av de projekt som vi vill genomföra.

Christer Nylander nämner dessutom bra drivkrafter. Är det det som handlar om försämrad arbetsrätt med ingen anställningstrygghet för ungdomar, som Centern har gått ut med? På vilket sätt gynnar det östra Skåne? Jag redovisar en politik där vi satsar på utbildning, forskning och goda villkor för företagande. Det startas fler företag än på 20 år i Sverige. Det startas särskilt många i Skåne. Vi är mycket intresserade av att gå in i en djup dialog med Sveriges alla regioner för att se hur vi ytterligare kan stimulera detta. Mot alla dessa konkreta insatser svarar ni med halverad förmögenhetsskatt och att leva på en a-kassa på 5 000 kr i månaden för en familjeförsörjare. Det är huvuddragen i er näringspolitik. Inte undra på att kritiken är stenhård också på era egna ledarsidor.

Anf. 27 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Om det hade varit huvuddragen i vår näringspolitik hade jag förstått att det finns kritik. Men så är det inte. Det finns ett brett program för fler företagare, för fler växande företag och för nya jobb i Sverige. Det vet näringsministern.

Min fråga i den här debatten gällde vad näringsministern och regeringen är beredd att göra för att stärka företagsklimatet så att vi får fart på företagen och tar till vara den regionala tillväxtkraften i Skåne. Det var det jag trodde debatten skulle handla om, och det blev inte riktigt så.

Jag ställde frågor till näringsministern, och jag hoppas att jag kan få svar på dem. Har Nutek fel när man skriver att andelen företagare i Sverige är bland de lägsta i EU, har minskat på tio år med 14 % och att trenden är att andelen företagare i Sverige faktiskt sjunker. Har Nutek fel? Eller vad har näringsministern för andra siffror?

Det är klart att man kan jämföra med det sämsta året bland företagen och säga att sedan i fjol har de blivit fler. Men det är inte intressant. Ska man bygga ett land för långsiktig tillväxt, ska man bygga regioner för långsiktig tillväxt, gäller det att under lång tid ha ett bra företagarklimat.

Östros bygger sin kritik mot alliansen på att vi skulle vilja sänka skatten med 250 miljarder. Men Östros vet att det inte är sant. Det finns inte något dokument som säger att vi vill sänka skatten så mycket. Möjligen har partierna sagt att vi vill nå ned till jämförbara EU-länder. För min del är Danmark ett jämförbart land. Skulle vi nå ned till skattesatsen i Danmark hade vi kommit en bra bit på väg. Där landar vi ungefär med den politik som alliansen för.

Mår folk dåligt i Danmark, näringsministern? Varför påstå att vi skulle sänka med 250 miljarder när det faktiskt inte är sant?

Jag vill ha följande besked: Kommer näringsministern att rösta ja för E 22 nästa gång frågan är uppe i regeringen? Kommer näringsministern att säga nej till en flygskatt såsom den nu är utformad om det skulle visa sig att flygplatsen i Kristianstad och andra små regionala flygplatser är på väg att läggas ned? Vad har näringsministern för planer för att långsiktigt stärka företagarklimatet i Sverige? Det är bättre att näringsministern svarar på de frågorna än att fortsätta kanonaden mot alliansen i sakfrågor som inte stämmer.

Anf. 28 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Är det inte märkligt att Christer Nylander verkar skämmas för alliansens politik? Tre repliker och inte ett ord om ett av de bärande inslagen i er näringspolitik, att kraftigt minska levnadsstandarden för dem som blir arbetslösa. Inte en enda replik kring frågan om 5 000 kr i månaden.

Åk till nordöstra Skåne och tala med människor som är oroliga. Du kan besöka många regioner i Sverige. Vi har en kraftfull omstrukturering av industrin, och många kommer periodvis att vara arbetslösa. Ska de då ha 5 000 kr i månaden att leva på? Inte ett ljud säger Christer Nylander om detta. Skäms du för politiken?

Ni säger i dokument att ni ska nå den genomsnittliga skattenivån i EU. Det handlar om 250 miljarder kronor. Då pekar Christer Nylander på Danmark. Det är det land som ligger närmast Sverige i skatteuttag. Skäms Christer Nylander för dokumenten och den gemensamma politiken? Då är man på defensiven.

Jag tror att en bra företagarpolitik handlar om strategiska skattesänkningar, men den handlar också om att vi satsar gemensamt på utbildning för människor, för företagare, på forskning och utveckling för att ta fram

nya produkter, på infrastruktur så att vi kan få bra kommunikationer över hela landet, på trygghetssystem som gör att människor vågar. Då kostar det pengar. Vi går inte till val på några gigantiska skattesänkningar såsom ni gör. Vi säger ärligt till människor att det kommer också att kräva resurser, och det leder till resultat.

Vi har ett kraftigt ökat företagande. Nuteks rapport beskriver en utveckling från 1988 till 2003. Vad inträffar under den perioden? Jo, 500 000 förlorade jobb och mångdubbling av konkurser under början av 1990-talet. I dag har vi ökad sysselsättning, ökat företagande och en bnp-tillväxt som hör till de starkaste i Europa. Det högeralliansen har att erbjuda är att ytterligare stampa på löntagarna. Det är inte en bra politik.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2005/06:237 om företagspolitik

Anf. 29 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Hans Backman har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att skapa förutsättningar för fler nya och växande företag och därmed också fler nya jobb.

Sverige har ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Sverige har i dag en av världens modernaste industrier, och vi ligger långt fram inom nya affärsområden. Under de senaste tio åren har Sverige haft en högre tillväxt än genomsnittet i EU och OECD och en kraftigare produktivitet utveckling än nästan alla andra länder. Under samma period har 300 000 fler jobb skapats, nästan samtliga inom den privata tjänstesektorn. Sverige har också lägre inflation, högre sysselsättning, lägre arbetslöshet och lägre räntor än EU som helhet. I en rapport från World Economic Forum publicerad 2005 utmärker sig Sverige som världens tredje mest konkurrenskraftiga ekonomi i det så kallade Growth Competitiveness Index. Sverige placerar sig på tredje plats efter Finland och USA. Investeringarna ökar nu kraftigt inom näringslivet. Förra året ökade investeringarna med omkring 15 %, och ökningen fortsätter i år. För framtiden är det dock väsentligt att vi kan bevara och utveckla vår konkurrensförmåga. Vår modell är att satsa på kunskap, företagande och trygghet – inte låga löner och otrygga villkor.

Den ökade globaliseringen innebär att vi står inför utmaningen att utveckla både nya och växande företag. Här krävs en modell som bygger på förhöjd kompetens genom satsningar på forskning och utveckling och på högskolorna så att vi kan tillvarata de möjligheter som globaliseringen medför.

Regeringen har på ett antal strategiska områden genomfört insatser som stärker dagens och framtidens svenska näringsliv. Ett exempel på detta är den satsning som vi nu gör tillsammans med industrin för att öka konkurrenskraften. 1 miljard kronor satsas på konkreta åtgärder som stärker vår förmåga att konkurrera internationellt.

Vi stärker även vår position som ett forskningsintensivt land genom att öka satsningarna på FoU med 2,3 miljarder kronor, och vi sätter målet att 1 % av bnp ska satsas på offentligt finansierad forskning.

Nyföretagandet är rekordhøgt. Antalet nystartade företag ökade med 15 % mellan åren 2003 och 2004. För att stärka förutsättningarna för det växande entreprenörskapet genomför vi ett brett program. Vi har genomfört en reformering av skattereglerna för fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna. Dessa förändringar innebär både förenklingar och skattelättnader för företagen och dess ägare om sammanlagt 1 miljard kronor. Ytterligare exempel på skattelättnader för småföretagen är en temporär sänkning av arbetsgivaravgiften för den först anställda i ett enmansföretag. Detta sker i syfte att stimulera till ökad sysselsättning i dessa företag. Därtill har vi sedan tidigare avskaffat arvs- och gåvoskatten för att underlätta generationsskiften i företagen.

Regeringen arbetar också vidare med att minska den administrativa bördan för företagen. Bland annat har ett mål om att minska de administrativa kostnaderna med 20 % på skatteområdet satts upp. Vidare pågår ett ambitiöst arbete med att genomföra 334 åtgärder för att minska företagens regelbörda.

En förstärkning av företagets förmåga att öka kunskapsinnehållet i sina processer och produkter är central för utvecklingen av deras konkurrenskraft. Regeringen satsar sammanlagt 900 miljoner kronor fram till år 2010 för att stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Därutöver har regeringen initierat ett produktutvecklingsprogram riktat till små och medelstora företag. För att ytterligare främja industriell utveckling i företagen satsar regeringen sammanlagt 60 miljoner kronor på IUC:s verksamhet.

I syfte att stärka möjligheterna till kommersialisering av forskningsresultat och innovationer i näringslivet har regeringen beslutat att avsätta närmare 2 miljarder kronor under en tioårsperiod.

För att ungdomar ska ges möjlighet att pröva på att starta och driva företag i skolan och på högskolan satsar regeringen ca 130 miljoner kronor under perioden 2005–2007.

En särskild insats görs också för att stimulera de små och medelstora företagen att utnyttja sin exportpotential. Vi har ökat satsningen på export- och handelsfrämjande med 100 miljoner kronor och avsatt ekonomiska resurser så att personliga exportrådgivare ska finnas i varje län.

Sammantaget bedriver regeringen en framsynt och ändamålsenlig politik för tillväxten i landet, vilket också bidrar till fler nya jobb.

Anf. 30 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Tack för svaret!

Jag kan däremot inte dela näringsministerns positiva syn på företagarnas villkor i Sverige. När jag träffar mina företagarevänner i Gävleborg upptäcker jag att inte heller de har den positiva syn som näringsministern har. En märklig sak i Thomas Östros anförande är detta: Om nu företagarklimatet skulle vara så positivt i Sverige, hur kan det då komma sig att det inte har tillkommit ett enda nytt jobb netto i privat sektor i Sverige sedan 1965? I stället har näringslivet förlorat 100 000 nya jobb per decennium sedan dess.

När statsrådet säger att 300 000 nya jobb tillkommit de senaste tio åren nämner han inte att antalet människor i arbetsför ålder samtidigt ökat med 265 000 personer och att antalet människor i utanförskap också

har ökat drastiskt de senaste tio åren. Läger man ihop dessa siffror är ökningen av antalet nya jobb utplånad.

Sett som ett genomsnitt över hela 2005 ökade sysselsättningen med 0,7 % eller 30 000 personer jämfört med 2004. Det är bra, men det finns en del smolk i den glädjebägaren. Av den totala sysselsättningsökningen kommer endast 12 000 från det privata näringslivet. Huvuddelen av ökningen har alltså skett inom den offentliga sektorn. Antalet jobb som inte är subventionerade via Ams ökade bara med 15 000 under 2005. Hälften av sysselsättningsökningen är alltså en följd av den expansion av Amsåtgärder som genomfördes under 2005.

Investeringarna ökar nu inom näringslivet, säger näringsministern. Men han nämner inte att Sverige har lägst investeringskvot i EU ändå, det vill säga investeringar som andel av bnp. Många företagare vittnar om bristen på riskkapital. Lägre skatt på inkomster, kapital och företagande skulle göra det lättare att få tag i riskkapital. Man säger att förmögenhetsskatten gör att kapitalet flyr landet.

Nyföretagandet är rekordhøgt, säger näringsministern. Men i början av 1960-talet var andelen egenföretagare i Sverige dubbelt så hög som i dag. När man tittar på Sveriges ranking i EU är vi på 21:a plats för andelen egenföretagare.

Regeringen arbetar med att förenkla regelbördan för företagarna. Men sanningen är ju att detta arbete går väldigt långsamt. Faktum är att företagarna fortfarande upplever att regelbördan ökar i stället för minskar.

Så här säger Thomas Andersson, vd för sörmländska Westermo Teleindustri: ”Regelverket är sjukt tungt. Det finns inte en chans att göra rätt i alla lägen.”

Regeringen har också genomfört en reformering av 3:12-reglerna. Ja visst, men småföretagarna är inte nöjda, utan de är besvikna över den här förändringen. Med den nya lagstiftningen får många företag som inte har kvalificerat sig för löneunderlagsregeln högre skatt. De här reglerna måste förbättras ännu mer.

Arbetsgivarnas medfinansiering av sjukpenningen för långtidssjukskrivna gör att företagare blir försiktiga med att anställa personer som av något skäl kan ha en högre risk att bli sjukskrivna. De höga löne- och inkomstskatterna gör dessutom att personal blir extra dyr att ha anställd utan att merparten av lönekostnaderna tillfaller de anställda.

Faktum är att trots den ljusa syn som näringsministern har på sysselsättnings- och företagarklimatet i Sverige är det över en miljon människor i arbetsför ålder som går utan jobb i dag. Den slutsats vi kan dra av det är att företagarpolitiken måste förbättras ytterligare.

Jag har några frågor till näringsministern. Hur ser han på företagarnas önskan om att få bättre möjligheter att växa och anställa genom att man tar bort medfinansieringen av sjukpenningen för de långtidssjukskrivna? Hur ser han på möjligheten att sänka arbetsgivaravgifterna inte bara för enmansföretagen så att det blir billigare att anställa? Jag har också en fråga om hur han ser på möjligheten att minska eller avskaffa förmögenhetsskatten på sikt så att riskkapitalet kan öka i Sverige.

Jag vill till sist säga att motståndet mot regeringens förslag om att lagstifta om rätt till heltid också är kompakt. Ökad arbetslöshet, färre lediga jobb och ökade kostnader är några konsekvenser. Det anser såväl arbetsgivare som fack. Med tanke på detta vill jag fråga näringsministern

om regeringen är beredd att stoppa förslaget om rätt till heltid. Detta lagförslag betraktas också som ytterligare ett inslag av regelkrångel.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Anf. 31 PER BILL (m):

Herr talman! Det här är två debatter som tangerar varandra och går i varandra lite grann. Jag tänkte se om vi kunde få den här debatten riktigt seriös, därför att det här är viktiga frågor.

Jag ska börja med att tala om att jag verkligen uppskattar näringsministerns och regeringens syn när det gäller hur vi ska tackla globaliseringen, hur vi ska göra det till en fördel och vår frihandelsvänliga linje. Vi står till hundra procent bakom näringsministern i ställningstagandena även när det gäller skor. Det kan ses som en liten fråga, men jag tror att för ett litet land som Sverige är frihandel den viktigaste delen i detta.

Så går jag över till företagsklimatet, och jag fortsätter att hålla mig seriös. Jag skulle kunna stå här och prata om Miljöpartiets ditten-och-datten-förslag eller vad partisekreterare Ulvskog har sagt om företagare och så vidare. Men jag tror inte att svenskt företagande blir bättre av det. Därför tänkte jag ägna mig åt att försöka vara lite mer seriös.

Enligt de studier vi har gjort och en del vi har läst är storföretagarklimatet riktigt bra om man tittar på Sverige. Annars kommer nästa investering inte att ske i Sverige, eller också förlorar vi ytterligare lite produktion. Där är Sverige ganska bra, även om jag och många med mig är övertygade om att vi behöver en bättre energipolitik för att vi ska kunna bibehålla ett riktigt bra storföretagarklimat.

Däremot finns det många som säger att det för små och medelstora företag är betydligt sämre, och sämst är det för egenföretagare. Sjuklöneansvaret är ett exempel. Om man slår ut det på 10 000 eller 20 000 anställda är sjuklönekostnaderna hanterliga. Men om man har en eller två anställda och de personerna är borta får man dels jobba dubbelt, dels ta sjuklöneansvaret för de personer som är sjuka. Då har man tagit på sig en enormt mycket större risk. Det är som om alla anställda på Volvo vore sjuka samma dag – då skulle Volvo drabbas av samma procentuella risk för sjuklönen. Det är en sak.

Herr talman! När man läser svaret, om regelförenklingar och så vidare, ser man att det finns en del saker som är riktigt hyggliga. Men sedan kan man titta på vad de gröna skatteväxlingarna gör, sjuklöneansvaret och vad som händer med lagen om heltid. Hur är det för små företag som kan anställa en halv person eller en och en halv person? Hur kan ett förslag om heltid vara positivt för de små och medelstora företagen?

Sedan tror jag att vi måste titta mycket på Rehabiliteringsutredningen. De flesta företagare som jag träffar är fullt villiga att ta ansvar för den typ av rehabilitering som beror på någonting som har hänt på jobbet. Men de är mindre sugna på att ta hand om rehabiliteringsansvar för dem som har genomgått en skönhetsoperation eller spelat landbandy och råkat hamna i en ribbstol. Här tror jag att vi behöver en seriös debatt, och inte bara små märkliga socialdemokratiska idéer om alliansens politik när det gäller näringslivet och de oändligt stora skattesänkningar som vi ska göra på sikt – det är inte sant.

Svar på
interpellationer

Anf. 32 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Jag uppskattar verkligen Per Bills ansats till en seriös debatt. Det är alltid bäst så.

Vi har en bra gemensam utgångspunkt: frihandeln. Vad är det som gör att svensk ekonomi går så väldigt mycket bättre än de stora europeiska ekonomierna? Vad är det som gör att Sverige lyfts fram av EU-kommissionen som modell för att lösa Europas stora tillväxtproblem? Vi har en tillväxt på över 3 % – en del prognosmakare talar om en tillväxt på 3,7 % detta år – medan andra harvar fram på 1-procentsnivån. Vi har en sysselsättningsökning som ser ut att bli stark detta år. Vi har en nyföretagandeökning som är starkare än på 20 år.

Det finns en folklig uppslutning kring öppenhet, trots att vi är mitt inne i globaliseringens tid, där Kinas och Indiens ekonomier nu med full fart tar vara på sina konkurrensfördelar.

Sverige kan driva frihandelslinjen, och jag kan ha mandat från folk att driva frihandelslinjen just på grund av att det finns en grundläggande trygghet i samhället – att när jag drabbas av strukturomvandlingen, då finns det ett trygghetssystem som hjälper mig tillbaka till arbetsmarknaden utan att jag behöver ruineras under den processen. Det är en väldigt viktig koppling.

Många andra politiker skickas till handelssamtalen med uppdraget att sätta stopp för frihandeln, införa tullar och införa kvoter för att jag riskerar att bli av med mitt jobb. Man kräver av sina företrädare att göra just detta.

Då blir min första och viktiga poäng: Ta bort förslagen om att dramatiskt försämra trygghetssystemen för människor. Människor som får en akassa som innebär 5 000 kr i månaden kommer att kräva av er – om ni sitter i regeringsställning – att ni åker till EU och kräver tullar, kvoter och skydd. De ställer inte upp på förändringen om man inte solidariskt tar konsekvenserna av förändringen och stöttar varandra.

Min andra viktiga poäng är: Vad är det som kommer att göra att vi är konkurrenskraftiga i framtiden? Är det någon här som tror att halverad förmögenhetsskatt kommer att vara det trollspö som gör att svenska företag klarar den globala konkurrensen galant? De flesta småföretag betalar över huvud taget inte förmögenhetsskatt.

Det som kommer att driva konkurrenskraften är vår förmåga att vara innovativa, skickliga och effektiva med nya produkter och effektiva produktionsprocesser och att vara duktiga på att ta oss ut på världsmarknaderna och sälja. Då behövs det också strukturer i samhället som stöttar företagen i detta. Det behövs satsningar på högskola och forskning, satsningar på forskningsprogram som kopplar ihop näringslivet med forskare, satsningar på infrastruktur, rader av åtgärder som också kostar stora pengar. Då kan man inte, även om man inte vill kännas vid det, ha som mål, vilket högeralliansen har, att nå det genomsnittliga skattetrycket i EU eftersom vi då också når den genomsnittliga tillväxten i EU, och det vill vi inte. Vi vill ligga på topp där vi nu ligger.

Sedan ska vi naturligtvis se till att Sverige omvandlas från den storföretagsekonomi som vi har varit i årtionden och som har varit väldigt framgångsrik till att också bli en entreprenörsekonomi. Därför jobbar vi så brett som jag har redovisat i svaret på interpellationen – med strategiska skattelättnader, med insatser alltifrån att uppmuntra attitydföränd-

ringar till att främja export för små och medelstora företag. Det är en aktiv näringspolitik och inte den passiva skattesänkingspolitik som ni har fastnat i eftersom den inte fungerar.

Sjuklöneansvaret är också en väldigt viktig fråga för småföretagsamheten. Jag kommer att komma tillbaka till det i mitt nästa inlägg eftersom jag ser att talmannen griper efter klubban bakom mig.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 33 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Detta är som sagt en mycket viktig debatt eftersom det är många människor som berörs av dessa frågor – faktiskt vi alla.

Jag håller med näringsministern om att frihandeln är en nyckel för vårt fortsatta välbefinnande och har väl så alltid varit i Sverige.

Sedan vill jag komma in på detta med tryggheten. Den största tryggheten är ändå att få ett jobb, och det måste vi också fokusera på. Möjligheten att få ett jobb är själva nyckeln till en trygg tillvaro.

I Sverige har vi i dag en tillväxt utan att det skapas nya jobb, och det är ett stort problem i vårt land, och det är det som vi också måste komma till rätta med. Den sysselsättningsökning som sker sker från en mycket låg nivå.

Jag tror faktiskt att en halvering av förmögenhetsskatten och även på sikt ett avskaffande av förmögenhetsskatten, så som man har gjort i många andra länder, skulle kunna leda till flera nya jobb i och med att det skapar mer riskkapital i Sverige. Fler människor behåller då sitt kapital i Sverige och investerar i nya företagsidéer, fler personer vill starta nya företag, och de företag som finns kan växa. Jag tror att det är en viktig del.

För att markera det allvarliga läget vill jag också säga att vi inte har råd att försvåra för de arbetslösa att komma ut på arbetsmarknaden. När man ser hur många unga som är arbetslösa i Sverige är det katastrofala siffror. När det gäller ungdomar som är mellan och 18 och 24 år i mitt hemlän Gävleborg är 22,3 % arbetslösa i Söderhamn och 15,5 % i Gävle. Det är på den nivån som ungdomsarbetslösheten ligger i mitt län, och det gäller även många andra län och kommuner i Sverige. Och detta måste vi åtgärda.

Beträffande strukturer i samhället vill jag ta upp regelkrånglet. Här måste vi bli bättre på att verkligen förbättra regelverket för företagen. Näringslivets regelnämnd har undersökt de förändringar i regelverket för företagen som genomfördes mellan juni 2004 och juni 2005. 58 % av dessa förändringar innebar en ökad regelbörda, och bara 16 % av dessa förändringar gjorde det enklare för företagen, medan 28 % av förändringarna innebar varken lättnader eller en ökning av regelbördan. Och det är förstås inte bra. Vi måste gå åt andra hållet och verkligen minska på riktigt så att säga. När vi tar bort en regel får vi inte lägga till en ny regel, exempelvis att lagstifta om rätt till heltid. Det kommer enligt företagarna själva att göra det svårare att anställa.

Arbetsgivaravgifterna måste också sänkas eftersom de är väldigt höga i Sverige. Och när det är dyrt att anställa så är det klart att man inte anställer. Vi brukar säga: Varför har vi hög spritskatt i Sverige? Jo, därför att vi tycker att folk inte ska dricka så mycket. Varför har vi då så höga kostnader för att anställa i Sverige? Det kan i alla fall inte vara för att vi inte vill att folk ska arbeta mycket. Logiken säger alltså att vi borde ha

låga arbetsgivaravgifter eftersom både du och jag vill att vi ska ha många som arbetar. Dessa avgifter borde alltså vara låga i logikens namn.

Jag återkommer till frågan om medfinansieringen av sjukpenningen. Med tanke på de signaler som har kommit från både arbetsgivare och fack vill jag än en gång fråga: Kan regeringen tänka sig att ta tillbaka detta förslag och inte ytterligare försvåra för företagen att anställa inte minst dem som redan i dag har svårt att komma in på arbetsmarknaden?

Med tanke på den kritik som har kommit från både arbetsgivare och fack när det gäller förslaget om rätt till heltid, som också sägs försvåra fortsatta och fler anställningar, undrar jag: Kan regeringen tänka sig att se över förslaget igen och ta tillbaka det för att inte ytterligare försvåra för företagen att anställa i framtiden? Läget är, som sagt, allvarligt när det gäller arbetslösheten, och vi har ett läge där vi inte har fått ett enda nytt jobb i privat sektor sedan 1965. Och den utvecklingen måste vi bryta.

Anf. 34 PER BILL (m):

Herr talman! Tack, näringsministern, för en hederlig och intressant debatt. Jag tror att näringsministern har alldeles rätt i att en av Sveriges fördelar jämfört med EU 15 är den mörkhet och trygghet som medarbetare känner i globaliseringen.

Jag ska erkänna att jag tror att en av de åtgärder som har lett till detta är att vi nu har fackliga representanter i styrelserna för våra stora bolag. Det tror jag har varit mycket viktigt för att få en ökad kunskap hos medarbetare om vikten av att man ständigt måste gå eller halvspringa för att hänga med i den utveckling som nu sker. Och den utvecklingen behöver inte alls handla bara om att man ska jobba mer utan också om att man ska jobba smartare. Och det finns fortfarande mycket att göra för svensk produktion när det gäller att jobba smartare. Och många företag förbättrar sin produktivitet med 4, 5 eller 6 % år ut och år in. Det ska vi vara väldigt glada för, näringsministern.

Men jag tror att det som skiljer oss är att vi i alliansen ser trygga medarbetare som människor som kan gå till en omställningsförsäkring, som kan gå till en effektiv arbetsförmedling och som sedan har en mångfald av jobb att välja mellan. Det är för mig trygghet.

När man lyssnar på socialdemokrater, men kanske inte Thomas Östros i synnerhet, får man intrycket av att omställningsförsäkringarna sakta men säkert ska bli någon typ av medborgarlön och att man hur länge som helst ska kunna leva på 80 % av det som man en gång i världen tjänade under ett halvår eller ett år. Och det var väl faktiskt aldrig avsikten med a-kassa eller sjukförsäkring?

Anf. 35 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Det som är sorgligt med er i högeralliansen är att ni inte ser vad det är som gör att Sverige har ekonomiska framgångar. Det är en kombination av dynamik, företagande, entreprenörskap, stolthet över industrins utveckling men också den nya tjänstesektorn som växer *och* tryggheten *och* löntagarnas perspektiv. Man måste ha förmåga att se både företagens vardag och löntagarnas vardag. Det är därför som jag tror att misstaget i Bankeryd, för jag tror att ni känner det som ett misstag i dag, kom till.

För en 61-årig kvinna i industrin som blir av med jobbet – hon kanske har jobbat som assistent åt någon ledande befattningshavare i ett företag på orten och bor i bruksort – blir det 5 000 kr i månaden. Det är inte någon teori. Det är inte något slags pappersprodukt. Det ni erbjuder människor är att ni drar undan mattan för dem om oturen är framme att man blir arbetslös.

Vår idé är att det hänger ihop. Vi satsar på företagen – nu ökar företagandet kraftigt – och ser till att ge goda villkor för innovationer och nya produkter. Därför rankas Sverige som ett av de mest innovativa länderna i världen. Vi underlättar omställning, vilket gör att vårt näringsliv nu har den högsta produktivitetsutvecklingen i världen efter Sydkorea, för att klara den globala konkurrensen.

Kunskap, dynamik, förändringsvilja, men då är det kopplat till att också förstå löntagarnas perspektiv. Då är heltidsfrågan inte heller bara en pappersfråga. Stora delar av kvinnors arbetsmarknad består i dag av ofrivilliga deltider. I offentlig sektor håller man nu på att jobba bort detta, och landstingen har kommit en bra bit på vägen. Hur kan det komma sig att när just kvinnor arbetar kan man bara erbjuda deltid och inte ett heltidsjobb, medan normen när män arbetar är heltid? Få ihop och väg samman detta: Se företagens behov, se också löntagarnas behov! Så skapar vi en dynamisk utveckling.

När det gäller sjuklöneansvaret har Per Bill ett bestickande argument när han säger att de allra minsta företagen kan ha svårt att bära sjuklönekostnaderna. Så tror jag också att det är. Därför är den förändring vi gjorde av sjuklöneansvaret för de allra minsta företagen en förbättring, både ekonomiskt för att arbetsgivaravgiften sänktes samtidigt och därför att trygghetsreglerna i sjuklöneansvaret gör att för det minsta företaget blir det inga sjuklönekostnader att bära, för de slår i taket på trygghetsreglerna och slipper sjuklöneansvaret. Dessutom blev de av med den tredje sjuklöneveckan när detta genomfördes, som de inte kunde bli av med i det gamla systemet, så för de minsta företagen blev det bättre. Men man skrämmar och kampanjar kring detta, och det gör att de minsta företagen inte känner till regelverket. Men detta är faktum just på grund av att vi väger den lille företagarens vardag och ser till att ha regelverk som skyddar den lille företagarens utveckling.

På samma sätt går vi nu in med en riktad arbetsgivaravgiftssänkning till enmansföretagen, en stöttande hand. Vi förstår att det är många faktorer som spelar in och att det är ett stort steg att anställa sin första medarbetare, men en rejäl arbetsgivaravgiftssänkning kan ge signalen att anställa.

Hans Backman går tillbaks till 1965, mitt födelseår. Då blir jag ju tvungen att ge mig in på de borgerliga regeringsåren – det brukar jag försöka undvika – för det var minus 500 000 jobb 1991–1994. Men sedan 1994 är det plus 300 000 jobb, samtliga i det privata näringslivet, i privat tjänstesektor. Och nu har vi en utveckling där vi ser mycket starka prognoser när det gäller sysselsättningsutvecklingen.

Jag är stolt men inte alls nöjd. Vi måste komma mycket, mycket längre och pressa ned arbetslösheten. Men högeralliansen har ju ingen näringspolitik över huvud taget utan stampar bara på löntagarna.

Prot. 2005/06:79

24 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 36 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Jag får tacka näringsministern för debatten trots att han nu har förfallit till att ge sig på högeralliansen i stället för att seriöst debattera det stora problemet, varför det är så många, inte minst unga, som står utanför arbetsmarknaden.

När det gäller tryggheten är ju den stora tryggheten för de unga att få ett jobb, inte att få möjlighet att leva på bidrag väldigt länge. Av dem som är unga i dag och inte har ett jobb är det väldigt många som inte ens har någon a-kassa. De har ju extremt dåliga villkor och svårt att komma in på arbetsmarknaden. De lever i något slags moment 22. Det glömmes näringsministern bort.

Hela vår politik går ut på att underlätta för att skapa jobb. Det är där vi skiljer oss från Socialdemokraterna, tycker jag, när vi har flera förslag som företagarna själva säger sig tycka vara relevanta och bra. Och det kan ju vara bra att lyssna på företagarna då och då. Även företagarnas egen riksorganisation säger att medfinansieringen av sjukförsäkringen inte är bra därför att den hämmar företagare från att anställa, och det är väl bra att lyssna på dem som torde vara experter på området. Det kan inte vara helt fel.

Med tanke på att antalet personer i arbetsför ålder ökade med 40 000 år 2005 var den reguljära sysselsättningsökningen svag. Antalet personer som inte är sysselsatta fortsätter att öka. SCB meddelar vidare att en betydande del av sysselsättningsökningen förklaras av ett ökat antal friårslediga. Det betyder att många av de nya jobben har kommenderats fram av regeringen och inte är en effekt av en genuint stor efterfrågan på arbetskraft.

Jag håller med om att globaliseringen är en utmaning. Trycket på svenska företag blir allt hårdare. Men för att vi ska bli en vinnare i globaliseringen – vilket vi kan bli, för vi har en bra frihandelstradition – då gäller det att det kommer fram nya jobb i företagen så att de kan växa. Antalet kunder ökar ju i världen. När Kina, Indien och de forna östländerna får drastiskt bättre levnadsvillkor kommer vi också att få många nya kunder. Företagarna säger: Vi kan få många, många möjligheter att nyanställa, om villkoren blir de rätta. Det är därför jag är oroad över att jag i dag inte har fått något konkret svar på hur vi ska få bukt med den höga arbetslösheten. Kan vi gå företagarna till mötes i något av de krav de ställer för att förbättra viljan att anställa? Det är ju det som det handlar om. Viljan finns men villkoren måste bli bättre.

Anf. 37 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Hans Backman snärar in sig i statistiken på ett sådant sätt att jag tror att han aldrig kan ta sig ur den. Faktum är att den privata sysselsättningen har ökat med 300 000 personer under de senaste tio åren. Backman går tillbaks till 1965. Jag vill då gå tillbaks till 1991–1994 – minus 500 000! Det är inte tillväxt som är effekten av borgerlig politik utan, precis tvärtom, stagnation och minskad sysselsättning.

För oss är det ökad sysselsättning som står i absolut fokus – nedpressad arbetslöshet. Det är därför som vi har en så bred agenda på företagarområdet, och det gör att intresset av att bli företagare ökar kraftigt i Sverige. Det tror jag är en strukturell förändring som kommer underifrån. Attityden har förändrats. Det finns ett större intresse av att starta ett före-

tag. Det stimulerar vi med strategiska skattesänkningar, arbete med unga människor, hjälp till att komma ut på exportmarknaderna och med kunskapsinvesteringar, så att vi får företag som klarar konkurrensen därför att man har varor och tjänster som har gott kunskapsinnehåll.

Vi arbetar brett med regelförenklingarna tillsammans med några av de bästa i världen på detta område. Tillsammans med holländare och danskar arbetar vi mycket intensivt med att pressa ned regelbördan. Vi har målsättningen inför de skatteförändringar som ska ske under nästa mandatperiod att minska reglerna med 20 % på skatteområdet. Det är seriöst arbete.

Hans Backman undviker fullständigt den grundbult som ni har i er företagarpolitik, nämligen den som handlar om att försäkra för löntagarna. Vi ska ha nya jobb, vi ska ha stark tillväxt. Där är vi nu. Men ni vill dra undan mattan för dem som drabbas av globaliseringen genom att erbjuda 5 000 kr i månaden. Vad är det som gör att ingen representant från högeralliansen vill tala om detta? Det är ju grundbulten i er politik.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2005/06:215 om uranbrytning i Sverige

Anf. 38 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Elina Linna har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att övertyga oroade människor om att ingen uranbrytning kommer att äga rum, om jag avser att verka för att få veta var det finns brytvärt uran, om jag tagit reda på vilka ansökningar om prospektering av övriga metaller som i praktiken gäller även uran samt om jag avser att ta itu med frågan på så vis att man på departementet noga följer utvecklingen.

Att bryta uran i vårt land är inte aktuellt. Reglerna för uranbrytning är mycket omfattande och strikta. Bearbetning, transport eller annan hantering av uran regleras främst av lagen om kärnteknisk verksamhet men också av flera andra lagar, till exempel miljöbalken och minerallagen.

Sverige är sannolikt det land i Europa som har de största tillgångarna på uran. Den kunskapen har vi fått genom de undersökningar som tidigare genomförts av bland annat Sveriges geologiska undersökning (SGU). Fakta om radioaktivitet i berggrunden är viktigt att ta hänsyn till i samband med export av bergmaterial men också vid användning i betong och vid infrastrukturbyggen.

Uran hänger samman med många andra grundämnen/metaller som är intressanta att utvinna. Strålningsegenskaper i berggrunden används i samband med prospektering. Det kan uttryckas som att uran visar vägen till andra fyndigheter. Det är en anledning till att uran finns med i minerallagen.

Jag kommer inte att verka för ett ökat utnyttjande av den möjlighet till prospektering efter uran som minerallagen ger.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

När det gäller frågan om brytvärt uran vill jag inleda med att säga att vår minerallag bygger på synsättet att upphittaren har företräde men staten bestämmer. Det är inte längre en statlig uppgift att engagera sig i den högriskverksamhet som prospektering innebär. Detta är regler som vi lämnade i början av 1990-talet.

Det är numera företagen som väljer var de vill prospektera utifrån kunskap om vår berggrund, vår lagstiftning och andra förutsättningar. När ett undersökningstillstånd upphör lämnar företagen en rapport till Bergsstaten för vidare befordran till SGU som gör informationen tillgänglig för andra prospektörer. Detta bidrar till en kunskapsspridning om vårt lands geologiska förutsättningar.

Det är enligt minerallagen företagens uppgift att bevisa att en brytvärd fyndighet har påträffats. Jag vill understryka att för uran gäller därutöver stränga regler redan vid undersökningsarbete, då det kan krävas ytterligare tillstånd i enlighet med kärntekniklagen. Jag ser ingen anledning att verka för ytterligare kunskap om brytvärda fyndigheter.

Reglerna för en ansökan om undersökningstillstånd innebär att företagen ska ange det eller de koncessionsmineral som ansökan avser. Ett av kraven för att bevilja undersökningstillstånd är att det ska finnas anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral. Syftet är att hindra okynnesansökningar. På Bergsstatens webbplats redovisas endast det första mineral som anges i ansökan. De flesta företag anger dock enligt uppgift flera mineral. Ett tillstånd gäller sedan för alla minerallagens mineral om sökanden inte har begärt något annat.

Vi på Näringsdepartementet följer redan i dag noga prospekteringsutvecklingen främst via dialog med de berörda myndigheterna Bergsstaten och Sveriges geologiska undersökning men också genom direkta kontakter med företag.

Anf. 39 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Först vill jag tacka statsrådet Ulrica Messing för svaret. Jag ska också passa på att å Vänstersocialistiska gröna gruppens vägnar tacka för svaret på frågan om uranbrytning i somras. Då fick vi svar på en del frågor. Den första var: Vad kan regeringen informera oss om när det gäller aktiviteterna i Krokom och Arjeplog? Den andra: Finns det planer på ytterligare uranprospektering i landet? Och den tredje: Vilka transporter beräknas bli aktuella om uranbrytning kommer till stånd? Det skriftliga svaret fick vi i augusti, men redan i juni, då medierna uppmärksammande frågorna, gav Ulrica Messing tydligt besked om att uranbrytning inte är aktuellt i Sverige. Det svaret tackar jag speciellt för. I det skriftliga svaret fick vi också veta att Bergsstaten hade lämnat sju undersökningstillstånd där sökanden uppgivit uran som ett första alternativ och att det inte fanns några ytterligare ansökningar som i första hand avser uran.

Under de senaste månaderna har nyheterna ändå duggat tätt om att fler undersökningstillstånd lämnats. Många berörda områden är också undersökta sedan tidigare. De flesta tillstånd gäller till 2008, några till 2009. Bland de företag som fick tillstånd finns ett kanadensiskt-australiskt med namnet Mawson Resources, som fått tillstånd att undersöka

på sju olika platser i Jämtland och Västerbotten samt på tolv platser inom områdena kring Tåsjö i Ångermanland.

Jag läser på bolagets hemsida att områdena kring Tåsjö har potential för en uranfyndighet av världsklass och att bolaget är berett på ett aggressivt exploateringsprogram. Beträffande fynden hänvisar Mawson Resources till Sveriges geologiska undersökningar, som redan på 70-talet undersökte områdena. På hemsidan ges det också information om att 50 % av elproduktionen i Sverige kommer från kärnkraft. Men det står inte ett ord om avvecklingen.

Herr talman! Jag tror inte att de multinationella företagen är beredda att satsa stora summor pengar under flera år på att undersöka om det finns uran och av vilken kvalitet utan att räkna med att få utdelning för sina investeringar – och det med råge, antagligen. Att priserna på världsmarknaden har tredubblats på några år bidrar säkerligen också till det stora intresset. Trots ministerns svar att det inte är aktuellt att bryta uran i vårt land tvivlar jag. Jag har mycket svårt att förstå att man ger tillstånd till bolag som uttryckligen letar efter uran. Vi vet sedan slutet av 1800-talet att de svenska bergen innehåller uran. Uranbrytningen i Ranstad på 70-talet lämnade sår i naturen som ännu inte är läkta trots dyra saneringsprogram. Varför över huvud taget ge tillstånd till provborrningar om uranbrytning inte kommer att ske? Är det rätt att en myndighet ger dessa tillstånd?

Anf. 40 PER BILL (m):

Herr talman! Jag har nästan samma fråga som Elina Linna, men naturligtvis från en helt annan utgångspunkt. Jag tror att det är några saker som förenar oss. Vi vill ju alla komma bort från oljeberoendet. Vi har det senaste halvåret lärt oss att det också finns en säkerhetspolitisk dimension i detta. Då tror jag och många med mig att vi kommer att behöva många olika typer av energikällor. Men samtliga dessa kommande energikällor ska ju klara precis samma tuffa krav när det gäller miljö och arbetsmiljö oavsett om det gäller vindkraft, vågkraft, etanolproduktion, metanolproduktion, ny kärnkraft eller vad det är som finns om 10, 20, 30, 50 eller 100 år. Sverige har några av världens kanske största tillgångar på uran. Att i dag slå igen dörren och säga att med den teknik som finns om 10, 25 eller 50 år kommer man inte att kunna få bryta uran tycker jag vore extremt oklokt av oss.

Precis som statsrådet beskrev det har vi nu en klok minerallag som verkligen har gjort att vi har väldigt många företag som letar efter olika mineraler runtom i Sverige. Denna kloka minerallag, vars fader sitter bakom mig här i kammaren, har faktiskt också inneburit att man som företag inte ägnar sig åt någon typ av ideell forskningsverksamhet, att man åker runt i Sverige och prospekterar efter uran men aldrig kommer att få chansen att bryta den. Några veckor eller månader är det nog tänkbart att man letar efter uran om man tror att det också är en indikator för andra mineraler. Om man långsiktigt ska ta in riskkapital från småsparare och använda det för att prospektera någonting som man aldrig någonsin kommer att få bryta tror jag att det är väldigt svårt att få in det riskkapitalet oavsett om det är från privatpersoner eller stora riskkapitalfonder.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Självklart är det så att intresset för uranprospektering i Sverige hänger samman med att vi kanske har världens största fyndigheter och att de om 10, 20 eller 50 år kanske är precis lika värdefulla som de norska oljetillgångarna är i dag. Därför, herr talman, tycker jag att det vore oerhört oklokt om vi i dag stängde igen denna dörr.

Vad vi riksdagsledamöter ska göra är att se till att de miljökrav som finns i Sverige följs fullt ut och se till att de tuffa arbetsmiljökrav som vi har i vårt land följs fullt ut oavsett vilken typ av energikälla man vill försöka kommersialisera.

Anf. 41 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Statsrådet! Jag bor i Ekeby–Gällersta i det fantastiskt vackra Närke med skogar och blånande berg och med sjöar som Tysslingen och Kvismaren som är fina tillhåll för all världens flyttfåglar. Närkes varierande odlingslandskap finns utanför fönstren.

Jag bor också några kilometer ifrån Kvarntorpsområdet. Det är det område där staten som dåvarande helägare till Svenska skifferoljeaktiebolaget har förstört naturen genom att man utvann olja ur alunskiffern med en insitumetod. Stora områden är perforerade av borrhål.

Områdena runt Kvarntorp i Kumla kommun, i Hallsbergs kommun och delar av Örebro kommun har ju alunskiffer som är rikt på mineraler, bland annat uran, i koncentrationer över 200 gram per ton. Det är ju något slags gräns där det kommunala vetot inträder.

Området är tätbefolkat och det är en aktiv jordbruksbygd. Där finns också Kvismaren som är mottagare av det vatten som strömmar genom området.

Bergsstaten, en myndighet under statsrådet Messing, har gett undersökningstillstånd för att företagen ska kunna se vilka mängder av olika metaller som finns i alunskiffern. Samtliga berörda kommuner, sakägare med flera har överklagat.

Länsstyrelsen säger att man aldrig kommer att ge tillstånd till brytning av Närkeskiffern. Man hänvisar till att de vattenbärande skikt som finns både över och under alunskiffern gör att eventuella provborrningar måste provas enligt miljöbalken med allt vad det innebär.

Även om de aktuella företagen inte säger sig vara ute efter uran i första hand innebär den metod som man på ansökan har angivit att man ska använda vid en eventuell utvinning – insitumetoden eller urlakningsmetoden – att man kommer att få med uran upp genom borrhålen vare sig man vill eller inte.

Ansökan från Svenska skifferoljeaktiebolaget, som har köpts av en privatperson där moderbolaget är det irländska gruvföretaget Minmet, väcker stor oro hos befolkningen i området. Man är rejält upprörd över tanken på att Närkeskiffern än en gång ska exploateras på ett sätt som förstör ovärderliga miljövärden.

Det skulle glädja mig oerhört, det skulle glädja de boende väldigt mycket, det skulle glädja tranor, svanar, doppingar och sothöns om ministern nu kan ge en riktigt tydlig signal om att ingen ytterligare miljöförstöring kommer att ske i de här områdena och att ingen utvinning av metaller kommer att ske ur Närkeskiffern.

Herr talman! Elina Linna frågar mig varför man ska ge undersökningstillstånd när det gäller uran. Per Bill är inne på samma fråga.

Ett av skälen till att vi vet att det är ganska troligt att Sverige är det land i Europa som har mest uran i berggrunden är att vi har forskat kring det. Jag ser det som en oerhörd styrka och poäng i sig. Vi vet väldigt mycket om vår berggrund från norr till söder. Vi vet det tack vare undersökningar som har genomförts av olika företag och undersökningar och mätningar som våra myndigheter har gjort.

Jag tror att vi kan få veta ännu mer. Därför ser jag det som principiellt viktigt och intressant att fortsätta att forska och undersöka var mineraler och fyndigheter finns. Om vi vet att det finns mycket uran på ett ställe kräver det att vi tar särskild hänsyn till det när vi planerar för annan viktig verksamhet. När vi bygger infrastruktur till exempel är det oerhört viktigt att veta var uranet finns.

Det är också viktigt att lära om andra metaller. När man söker efter en metall kan man möta andra. Det är det vi ser. Man söker tillstånd för att hitta olika typer av fyndigheter. Som jag sade i mitt svar på interpellationen är det ofta så att uranet visar vägen. Syftet med ansökan behöver inte alls vara att hitta uran, utan man söker andra fyndigheter som till exempel guld.

Där är jag oerhört optimistisk. Så sent som förra veckan deltog jag i ett möte med gruvnäringen i Lycksele. Förra året startade vi en helt ny gruva i Västerbotten. Jag ser framför mig att vi både kommer att öppna gamla gruvor och starta nya, om inte under detta år så under nästa år. De undersökningstillstånd som Bergsstaten nu har gett och de fyndigheter vi ser ger oss anledning att vara optimistiska.

Så sent som för 15–20 år sedan hade vi en bild av att vår gruvnäring var på väg ut, att det var en utdöende basindustri och att fyndigheterna tog slut. Nu vet vi mycket bättre. Vi har all anledning att fortsätta att utvinna mycket av de mineraler som kan vara en viktig del av en fortsatt industriell och näringspolitisk utveckling som rör gruvindustrin. Vi är ledande i Europa när det gäller gruvnäringen. Uran är ett av de mineraler som finns i vår berggrund.

Det finns all anledning att veta mer om var uranet finns, men ingen som söker tillstånd som privat företagare kan anse sig vara lurad eller missvisad. Regeringen har i alla sina uttalanden, i alla direktiv till myndigheter och vid alla kontakter med näringen sagt att det inte är aktuellt att utvinna mineraler. Då får de själva värdera hur mycket av privata pengar de vill eller har råd att gå in med för att få kännedom om var uranet finns. Det lägger jag mig inte i. Jag vill gärna veta var det finns.

När det handlar om de konflikter som ibland uppstår och som Sven Gunnar Persson beskriver när det gäller skiffret i Närke vill jag säga att det naturligtvis är en viktig balans att både ta hänsyn till de möjligheter att utvinna mineraler som berggrunden ger och att göra det på ett sådant sätt att man gör så lite intrång som möjligt på miljön, kulturvärdena och enskilda människors egendom. Därför är de åtgärder och den lagstiftning som omgärdar gruv- och mineralnäringen, inte bara minerallagen och inte bara den kärntekniska lagstiftningen utan också miljöbalken, oerhört hårda.

Jag vill markera att balansen är viktig, men jag avstår från att kommentera det särskilda fall som Sven Gunnar Persson nämner.

Anf. 43 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Det blev intressant när också Per Bill kom med i debatten. Det är en sak som jag är överens med Per Bill om. Jag tror inte att de här företagen vill investera utan att de räknar med utdelning. Företagens hemsidor kanske försöker lura investerare med tanke på pengar.

Som jag ser det finns det inga ändamål i Sverige för användande av uran. Jag förstår att Ulrica Messing delar min uppfattning. Det är inte aktuellt att framställa svenska kärnvapen, och kärnkraften har redan börjat avvecklas.

Vi är också överens om att det i uranbrytningens spår följer enorma konsekvenser för en lång tid framöver med oro för de människor som bor i området. Det har vi hört av Sven Gunnar Persson.

Alla uranisotoper är radioaktiva ämnen, och uran är giftigt även i mycket små mängder. Som exempel kan nämnas att omkring tio milligram nedsätter njurfunktionen hos en människa. Det finns starka indikationer på allvarliga hälsoeffekter från användning av utarmat uran bland annat i kriget i Persiska viken. Jag tror inte att jag behöver argumentera ytterligare mot uranbrytningen.

Men vad händer om inte Ulrica Messing ansvarar för dessa frågor? Om det blir Per Bill vet vi redan vad som kommer att hända; då kommer dessa företag att få bryta fritt. Ministern understryker att det finns stränga regler kring undersökningsarbetet, och det krävs ytterligare tillstånd enligt kärntekniklagen. Om jag inte är helt fel ute finner jag dock inte något bindande i kärntekniklagen. Det beror helt på vilka som bedömer om man behöver ställa upp villkor. Jag har själv erfarenhet från den lokala säkerhetsnämnden i Nyköpings kommun. Där sitter alltså lokala politiker, och det finns sällan tillgång till djupare expertkunskap. Det är därför inte alltid så lätt.

Vi måste komma ihåg att det finns skillnader jämfört med tidigare uranbrytningsintressen. När lagen en gång stiftades togs kanske inte hänsyn till de omständigheter som råder i dag. Nu handlar det om stora internationella företag som siktar på en världsmarknad, och det finns starka krafter som sätter profiten före miljön och människans hälsa.

Jag vill därför fråga: Räcker den nuvarande kärntekniklagen, eller kan vi skärpa den ytterligare? Räcker minerallagen? Finns det något i miljöbalken som borde ses över beträffande denna fråga?

Anf. 44 PER BILL (m):

Herr talman! Jag delar Ulrica Messings optimism när det gäller gruvnäringen. Klok borgerlig politik för tolv år sedan bär nu långsamt frukt. Vi har gått från ett system där man subventionerade och staten var involverad till ett system med marknadens aktörer. Marknadens aktörer har vallfärdat till Sverige i allmänhet och till svensk glesbygd i synnerhet. Många nya jobb har tillkommit i svensk glesbygd. Det ska vi vara både stolta och glada över.

Herr talman! När det gäller energipolitik och mineralpolitik är det oerhört viktigt med långsiktighet. Det är också oerhört viktigt med breda överenskommelser. Jag tror att ytterst få är intresserade av att börja en

brytning och lägga ned många, många miljoner kronor på en viss metall om de är osäkra på hur Sveriges största parti skulle ställa sig till detta ifall det åter kom till makten.

Vad vi skulle behöva i det här landet är mycket mer långsiktighet i energipolitiken och mineralpolitiken så att det fanns spelregler som gällde både 20 och 30 år. Ofta är det just sådana avskrivningstider man har på den typen av investeringar. Därför kan jag trots allt tolka debatten försiktigt optimistiskt, för jag tycker inte att Ulrica Messing slänger igen dörren för något som om kanske tio eller tjugo år kommer att vara en jättestor tillgång för Sverige, nämligen världens största uranfyndighet.

Anf. 45 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Ministern talar om den balans som bör finnas mellan skyddsvärden å ena sidan och exploateringsvärden å andra sidan. Det är en balans som varit gruvligt sned i Kvarntorpsområdet, när det gällt Närkeskiffern, eftersom staten där exploaterat på ett sätt som förstört naturen och efteråt inte tagit sitt fulla ansvar för saneringen. För mig väger människors situation och värnandet om miljön tyngst i den balansvågen.

Det framgår tydligt av gruvbolaget Minnerts policy och av intervjuer med exploateringschefen att det är uranet de är ute efter. Det handlar om spekulationer på grund av stigande uranpris; det har tredubblats på två år. Den metod man vill använda för att utvinna metaller ur alunskiffern innebär att kemikalier med hög surhetsgrad pumpas ned i skiffern för att lösa upp mineralerna. Det i sin tur innebär stor risk för förgiftning av grundvattnet, jordbruksmarken och områden med rika naturvärden, exempelvis fågelsjön Kvismaren, dit vattnet rinner.

I Turin utvinnet svenska idrottsmän till vår stora glädje metaller av ädlaste valörer. Jag är säker på att statsrådet skulle belönas på liknande sätt av befolkningen, av sina egna väljare och andra, om hon i stället för att passa i frågan klart deklarerade att exploateringen av Närkeskiffern är helt utsiktslös.

Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Statens stöd till idrotten ger resultat. Jag kan inte låta bli att säga det med tanke på de stora satsningar som gjorts. Det är fantastiskt roligt.

Men årtal av hårt arbete kring gruv- och mineralpolitiken ger också resultat. Jag delar Per Bills åsikt när han understryker att det funnits en bred politisk majoritet i Sverige för att fasa ut statsstödsprincipen i näring efter näring och inse att vi ska verka och vara duktiga på en global och konkurrensutsatt marknad. Detta genomsyrar nästan alla näringar i vårt land, och jag tycker att det ska fortsätta att göra det. Då kan vi vara riktigt framgångsrika.

För att vara tydlig beträffande det som Sven Gunnar Persson pekar på vill jag säga att jag inte kan lämna besked av den enkla anledningen att jag inte kan frågan om Närkeskiffer tillräckligt bra. Jag ska titta på vad som skapat den oro som finns och informera mig om alla de provningar som nu görs. Jag kan i stort sett inte mer om detta än det som Sven Gunnar Persson berättat i kammaren. Därför väljer jag att varken säga bu eller bä, men jag ska läsa på om det som händer.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

Jag vill också vara tydlig med att säga att jag menar att de lagstiftningar som vi i dag har kring både miljöbalken och minerallagstiftningen, liksom den kärntekniska lagstiftningen, är starka. De förändringar som vi gjorde i minerallagstiftningen så sent som förra året känns också moderna. Vi ska använda ny teknik för att utvinna ännu mer, men vi ska naturligtvis använda tekniken på ett sådant sätt att vi – både människor, natur och miljö – blir så lite påverkade av det som möjligt. Den balansen ser jag snarare som själva förutsättningen för att kunna fortsätta att utveckla gruvnäringen än som någonting märkligt. Det måste gå att ta hänsyn till många olika saker.

För att återgå till Elina Linnas fråga, om den nuvarande lagstiftningen räcker, är svaret ja. Min bedömning är att den gör det. Vi har för bara en kort tid sedan moderniserat minerallagstiftningen, och de andra lagstiftningarna är oerhört starka. De är dessutom starka på ett sådant sätt att de bejakar en utveckling. Det är viktigt, för vi har anledning att vara optimistiska inför gruv- och mineralnäringen i framtiden. Det tar lagstiftningen också hänsyn till.

Sedan är det nog ändå så, Per Bill, att jag för min del stänger dörren för uranbrytning inte bara nu utan även i framtiden. Jag vill inte medverka till att Sverige hamnar i sällskap med länder som Uzbekistan, Kazakstan och Namibia i utvinning av uran. Jag tycker att vi hör hemma bland andra länder som är duktiga på mineralprospektering.

Anf. 47 ELINA LINNA (v):

Herr talman! Jag tackar Ulrica Messing för klargörandet i slutet av inlägget. Jag började oroas när vi endast talade om gruvnäring och inte om uranbrytning, som min interpellation ju handlar om.

Från Vänsterpartiets sida ser vi problemet med radioaktiv nedsmutsning av miljön i ett större sammanhang.

Samtliga kärntekniska anläggningar i landet och i övriga länder runt Östersjön släpper regelmässigt ut radioaktiva ämnen i luft och vatten. Ett flertal rapporter talar om exempelvis stigande radioaktiva halter uppmätta i östersjöfisk. Om nu den svenska kärnkraften avvecklas men man samtidigt får en omfattande uranbrytning är det självklart att alla förhoppningar om en förbättring grusas.

Helst skulle jag vilja se att tillstånden för provbörningar dras tillbaka, men jag förstår att det kanske inte är möjligt. Men jag vill ändå att ministern kommenterar min önskan: Går det att dra tillbaka tillstånden?

Anf. 48 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag står fast vid min inställning att det är bra att vi får veta vad som finns i den svenska berggrunden och var det finns. Därför vill jag bejaka den här typen av tillstånd. Men jag är också tydlig med att det är en väldig skillnad mellan att få tillstånd att ta reda på var mineraler finns och hur mycket som finns av uran och annat, och att gå från det tillståndet till att utvinna det och göra en kommersiell verksamhet av det. Det är två olika saker. För min del är det inte aktuellt att man utvinner uranet. Däremot bör man ta reda på var det finns.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 49 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Lars-Ivar Ericson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att främja turism för funktionshindrade.

Jag delar Lars-Ivar Ericsons uppfattning att turistnäringen är en viktig näring för Sverige med stor tillväxtpotential. Det är därför glädjande att antalet gästnätter i Sverige ökade till nästan 45 miljoner eller med 5,4 % under 2005. Det är de högsta volymerna som någonsin registrerats. Vi kan se att en framgångsrik turistnäring inte bara genererar arbetstillfällen inom själva turistföretagen, utan även leder till viktig näringslivsutveckling, service och sysselsättning inom andra områden.

Gruppen funktionshindrade är av stort intresse för turistnäringen. Jag delar även här Lars-Ivar Ericsons uppfattning att det inte bara handlar om tillgänglighetsfrågor utan även om en viktig kommersiell marknad.

I den nationella handlingsplanen för handikappolitiken är målsättningen att handikapperspektivet ska genomsyra alla samhällssektorer, även turistområdet. Flera politikområden har koppling till turistnäringens utveckling, till exempel transportpolitik, utbildningspolitik, näringspolitik, regional utvecklingspolitik, kulturpolitik, miljöpolitik och handikappolitik. Flera av de sektorsmyndigheter som är knutna till dessa politikområden tillhör de myndigheter som har ett särskilt ansvar att arbeta med de handikappolitiska målen och resultaten av deras insatser påverkar också förutsättningarna för funktionshindrade att resa och vistas på andra platser än bostadsorten.

Även om en hel del insatser gjorts av olika offentliga aktörer och av turistnäringen själv, visar det sig i rapporter och utredningar att det fortfarande finns hinder för att människor med funktionshinder ska kunna resa och vistas på andra platser, såväl i arbetslivet som privatlivet. En utvecklingsprocess har därför påbörjats, med turistnäringen, olika myndigheter och andra offentliga aktörer som initiativtagare och aktiva deltagare.

I den turistpolitiska propositionen, som riksdagen beslutade om i juni 2005, är ett av åtgärdsförslagen att öka tillgängligheten till turistattraktioner och att det behövs bättre information om och konkreta förslag till hur tillgängligheten kan bli bättre. Regeringen kommer därför att ge en lämplig aktör i uppdrag att göra en bred översyn av vilka insatser som genomförts för att göra olika typer av turistattraktioner tillgängliga för personer med funktionshinder och lämna förslag till lämpliga åtgärder.

Anf. 50 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka ministern för svaret. Det är andra gången som vi får diskutera turism här i kammaren. Denna gång handlar det om turism för funktionshindrade. Jag tror också att vi kan komma in något på övergripande turismfrågor.

Turistnäringen är viktig för Sverige. Här finns stora möjligheter. Man skulle kunna säga att turistnäringen är en nymodig framtidsbransch. Beslutsfattare på olika nivåer börjar förstå vad Sverige har att erbjuda som turistland: rena och fina miljöer, historiska sevärdheter, orörd natur

*Svar på
interpellationer*

och insjöfiske. Det finns många svenska smultronställen som lockar turister.

Hur ska vi då gynna turismen? Det behövs bra kommunikationer, lagom beskattning och effektiv marknadsföring men också att man uppmärksammar tillgänglighetsfrågorna mer än vad som hittills har varit fallet.

Som boende i Skåne är det lätt för mig att lyfta fram Danmark som ett föredöme när det gäller turistnäringen. Danmark satsar tre gånger mer än Sverige på att marknadsföra sin turistnäring. Jag undrar om ministern har någon bra förklaring till att vårt grannland är mer framsynt än Sverige?

Danmark satsar även på att underlätta för turister med funktionshinder. I Danmark finns fler än 1 600 handikappcertifierade besöksmål att välja på. I Sverige finns det lite fler än 100.

År 2003 infördes i Danmark ett märkningssystem, Tilgænglighed for alle. Den märkningen gör det lättare för funktionshindrade att planera resan. Märkningen omfattar sju kategorier som kan erövrats helt eller delvis av arrangören.

I Sverige finns en motsvarande märkning och certifiering, Equality. Huvudman för denna märkning är föreningen Turism för alla, med säte i Helsingborg. De jobbar mycket på frivillig basis, och de saknar den danska modellen där staten, turistnäringen och handikapporganisationerna samverkar på ett bra sätt och där staten stöttar ekonomiskt.

Min fråga till ministern blir därför: Känner ministern till den framgångsrika danska modellen, och är ministern beredd att stödja Turism för alla i deras viktiga certifieringsarbete?

Den globala turismen innefattar även turism för funktionshindrade. Tre supermakter – Kina, Indien och Ryssland – har tillsammans mer än 600 miljoner människor med en standard som gör att de funderar på att turista utomlands. Bland dessa presumtiva besökare finns också många med funktionshinder. Det skulle vara intressant att få veta hur Sverige marknadsförs gentemot dessa länder och om denna marknadsföring också tar upp de viktiga tillgänglighetsfrågorna.

Över huvud taget vore det intressant att veta hur mycket av statens bidrag till marknadsföring av Sverige som satsas på att informera om tillgängligheten på olika resmål i vårt vackra land.

Anf. 51 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag tror att vi kan lära oss en del av andra länder när det gäller anpassningar för funktionshindrade kopplat till turistnäringen. Lars-Ivar Ericson lyfter fram Danmark som ett föredöme. Danskarna är ett föredöme just på det området, även om de inte är det på alla områden. Trots att man lägger ned mycket pengar lyckas man inte generera så många inkommande turister till Danmark. Det kanske hänger ihop med att det inte får vara för stor skillnad mellan vad man säger i annonser och det man tar politiska beslut om. Där är det viktigt att vi i vårt land har en bred politisk inställning: Turism är viktigt för det lokala och regionala näringslivet. Vi vill se fler svenskar som turistar i eget land, men vi vill också ha fler inkommande gäster från alla världens hörn.

Ett av de uppdrag som vi alldeles nyligen har gett till en utredare är just att se på vad Sverige kan göra bättre med de marknadsföringspengar som vi satsar i dag. Har vi rätt profil? När marknadsföringen ut så långt

som vi önskar? Skulle vi kunna växla upp marknadsföringspengarna och kanske få en större andel inkommande turister?

Alltså: Vad är det vi ska satsa på, och hur ska vi göra det? Det är ett utredningsuppdrag som vi lämnade till en utredare för några veckor sedan.

Det är en viktig fråga, eftersom vi nu har gjort lite strukturförändringar i de myndigheter som arbetat med turistfrågorna. Vi lade vid årsskiftet ned Turistdelegationen och skilde dess uppgifter på det som å ena sidan var ren näringspolitik, som kopplades till Nutek, och å andra sidan det som handlade om marknadsföring, som lades över på Sveriges Rese- och Turistråd för att förstärka det.

Sveriges Rese- och Turistråd är en oerhört viktig aktör. Det är dessutom en aktör som staten och näringsföreträdarna inom turismen delar ansvaret för. Det program som turistnäringen tillsammans med myndigheter och verk kommer överens om för några år sedan är fortfarande en viktig utgångspunkt i de beslut som regeringen nu fattar. En av de frågorna rörde just tillgänglighetsfrågorna.

Där tror jag att vi kan, precis som jag inledde med att säga, lära lite mer av till exempel Danmark men också av andra länder. Vi måste också komma bort från den bild som finns. Det gäller inte bara om jag tittar på mitt ansvarsområde turism utan också om jag tittar på det ansvarsområde jag har som handlar om att handikappanpassa transportsystemet.

När man gör förändringar som är till gagn för människor med funktionshinder är det något som vi alla får nytta och glädje av. Det förenklar ofta våra möjligheter att resa. Det gäller oavsett om man gör det med barnvagn eller som egen person. Anpassningen till att samhället ska vara tillgängligt för alla är oerhört viktig.

Vi ska därför ge uppdraget att titta på vad som har hänt och vad som måste hända. Lars-Ivar Ericson pekar på de marknader som nu växer oerhört snabbt som till exempel Kina, Indien och Japan. Där var jag själv förra året och året innan, och jag har konkreta förhandlingar med mina ministerkolleger om att vi måste få direktflyg från Arlanda och till de olika huvudstäderna just därför att vi vill göra det möjligt för fler att resa mellan våra olika länder. Det är en viktig utgångspunkt.

Nästa steg är naturligtvis att när de turisterna kommer hit ska också allt vara anpassat så att kvinnor och män, och unga och gamla, och människor med eller utan funktionshinder har en möjlighet att ta till sig allt det som vi har och som är bra. Vi har kommit olika långt i det arbetet i vårt land ännu så länge.

Anf. 52 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Ministern hänvisar till den turistpolitiska propositionen. Om jag har läst den rätt ser jag att det är mindre än en sida i den som handlar om tillgänglighetsfrågor. Men det står ändå: lämplig aktör ska ges i uppdrag att göra en bred översyn av insatser som behövs för att göra olika typer av turistmål tillgängliga.

Vad har då hänt sedan juni 2005? Är det verkligen så svårt att hitta den lämpliga aktören? När ska det sättas kraft bakom de välmenande orden? Som det är nu är det inte bra. Jag ska ge några exempel.

När DHR inventerade de statliga museerna och några av landets region- och läns museer, sammanlagt 64 museer, fann de att av dessa var 27

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

helt eller delvis otillgängliga för rullstolsburna. På de flesta av museerna gick det inte att nå alla avdelningar. På 45 museer var inte toaletten godkänd.

Så var det frågan om kommunikationerna. För att nå turistmålen behövs det goda kommunikationer. Men som det är i dag är tåg nästan en omöjlighet för rullstolsburna. Det saknas på många stationer hissar och liftanordningar. Avstånden mellan perrong och tåg är dåligt anpassade. Det finns ingen utrustning för att spänna fast rullstolar på tågen. Vid en inbromsning eller kraftig sväng är det risk att rullstolarna far i väg. Av de svenska flygplatserna är det bara Arlanda som i viss mån uppfyller kraven på tillgänglighet.

Min fråga blir då till ministern, som också svarar för kommunikationerna: Är inte tåg och flyg också till för dem som har funktionshinder? Jag tror att det är många som instämmer i den frågan. Vi har nämligen 1 ½ miljon svenskar som bedöms ha någon form av permanent funktionsnedsättning, och ca 560 000 personer över 16 år är rörelsehindrade. Av dem behöver ca 100 000 rullstol. Andelen personer med funktionsnedsättning och svårighetsgraden på nedsättningen kommer att öka med åldern.

Så har vi då den aviserade flygskatten. Vi diskuterade den tidigare i dag med näringsministern. Det är också en skatt som kommer att slå hårt mot besöksnäringen. Vi fick inget riktigt besked om vad de pengarna skulle användas till. Skulle de pengarna kunna gå till ökad tillgänglighet tror jag att det vore lite lättare att motivera denna skattepålaga. Men nu antar jag att skattepengarna går direkt in i statskassan och inte till något särskilt ändamål.

Turism är viktigt, och Sverige är fantastiskt. Det tror jag att ministern och jag är överens om. Men hur ska människor med olika funktionshinder kunna ta del av allt detta fantastiska? Jag efterlyser skarpa och snabba förslag. Det är viktigt att uppmärksamma att våra grannländer verkar vara smartare när det gäller att anslå pengar till turism och tillgänglighetsfrågor.

Anf. 53 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Först vill jag väldigt kort säga att alla de skatter som tas in används till särskilda och viktiga ändamål. Men just frågan om flygskatten ska debatteras här senare i eftermiddag, då någon har ställt en interpellation till finansministern. Lars-Ivar Ericson har kanske en möjlighet att delta också då.

Skälet till det som står i slutet på mitt svar på Lars-Ivar Ericsons interpellation är att trots det vi har sagt under många år, och inte minst det vi också underströk i den turistpolitiska propositionen, att hela vårt land och alla de fördelar som finns här och attraktioner att uppleva måste vara tillgängliga för alla, händer det för lite, och det går för långsamt.

Inom transportpolitiken har vi satt mål för hur vi handikappanpassar allt från busstationer till terminaler på tågen. Också där skulle det gå mycket fortare om alla hjälptes åt. Jag tycker att Lars-Ivar Ericson själv pekar på vilken potential som finns. Om det är 1 ½ miljon människor i vårt land som har någon form av funktionshinder borde vilken aktör som helst på marknaden inse att man inte har råd att utestänga så många kvinnor och män. Det borde vara självklart att de tjänster eller kommunikationer som man erbjuder också är tillgängliga för dem.

Jag tycker att det går för långsamt. Vi har inte råd att missa människor med funktionshinder i Sverige. Vi vill inte utesluta dem eller några andra från det man faktiskt kan uppleva. Det är bakgrunden till det uppdrag vi nu ska ge. Jag vill veta vad det är som har gjorts och vad det är som måste göras för att intensifiera vårt arbete med att handikappanpassa eller göra anpassningar också för funktionshindrade kopplat till turistnäringen.

En av de platser i vårt land som har kommit längre än andra enligt mig och mitt sätt att se det är Västra Götaland. Vi har haft en del konferenser i regionen. Man arbetar intensivt och medvetet med just tillgänglighetsfrågor. Kanske är förklaringen att man också där har en stark aktör inom turistnäringen via Göteborg & Co med en medveten strategi om hur man samarbetar inom regionen. Det är möjligt att det är så. I sådana fall är det oerhört glädjande.

Vi kan lära av dem i Sverige. Men vi kan också lära av andra länder. Det vill jag att uppdraget också ska ta hänsyn till.

Anf. 54 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Tillgänglighet är i högsta grad en social fråga och berör hela samhället. Ska vi få ett samhälle tillgängligt för alla måste vi sätta blåslampa på beslutsfattare på olika nivåer. Att alla människor ska få leva ett så oberoende, aktivt och innehållsrikt liv som möjligt är ingen självklarhet i dag. Det tycker jag att denna diskussion om funktionshindrades möjligheter att turista har visat på.

Jag tycker ändå att ministern har förståelse för problematiken och ser möjligheterna. Nu önskar jag bara att den nämnda utvecklingsprocessen som har påbörjats skulle få ett högre tempo och, om vi ska använda löparspråk, komma in i andra andningen, det vill säga fungera mer effektivt.

Man kan gärna ta med sig de goda exemplen från grannländerna, handikappförbunden och Föreningen turism för alla i Skåne. Där efterlyser man en större samverkan och mer stöttning av staten. Nu har ministern ett utmärkt tillfälle att väva samman alla de goda tankar som kommer från olika håll om hur Sverige ska kunna visa framfötterna inom turistnäringen.

Turistpolitiken ska vara både näringsfrämjande och Sverigefrämjande. Då måste man lyfta fram de viktiga tillgänglighetsfrågorna i högre grad än vad som hittills har skett.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2005/06:263 om säkrare pendling mellan Borås och Göteborg

Anf. 55 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Mot bakgrund av bland annat den allvarliga bussolyckan utanför Arboga den 27 januari har Anne-Marie Ekström frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerheten i bussar ska förbättras och för att ändra lagstiftningen så att stående passagerare i buss inte till-

låts vid höga hastigheter. Anne-Marie Ekström frågar också vilka åtgärder jag avser att vidta för att snabba på en utbyggnad av Götalandsbanan.

Låt mig först understryka att jag delar Anne-Marie Ekströms syn att säkerheten vid bussåkning måste vara hög. Såväl Haverikommissionen, polisen, Vägverket som Volvo utreder för närvarande orsaken till olyckan i Arboga. Dessa utredningar är viktiga för att kunna vidta åtgärder som förhindrar att något liknande inträffar igen.

Vägverket prioriterar i sitt trafiksäkerhetsarbete åtgärder för att hastighetsbegränsningar ska respekteras, att bilbälten ska användas och att bekämpa alkohol och andra droger i trafiken. Detta arbete gäller oavsett fordonsslag. Genom Nationell samling för ökad trafiksäkerhet har bussbranschen redogjort för att den har samma prioritering i sitt trafiksäkerhetsarbete. Vägverket och Rikspolisstyrelsen bedriver också ett nära samarbete för att effektivisera såväl fordonskontroller som regelövervakning.

Trots den tragiska olyckan i Arboga visar statistiken över tid att det är nära tio gånger säkrare att åka buss jämfört med att åka bil. Bussarna blir allt säkrare med antisladdsystem och bättre hållfasthet och alltfler bussar är utrustade med bilbälten och alkoholås. Bussar som tas i bruk efter den 1 januari 2004 och har en totalvikt över tre och ett halvt ton ska vara utrustade med bilbälten på samtliga platser. Den som färdas i en buss och sitter på en plats som är utrustad med bilbälte ska använda bältet. Dessutom ska föraren, eller annan ombordpersonal, se till att passagerare som är under 15 år sitter fastspända.

Jag kan också informera Anne-Marie Ekström om att jag just nu bereder en ändring i trafikförordningen som innebär informationsplikt, det vill säga att passagerare ska informeras om att de ska använda bilbälte av föraren eller annan ombordpersonal, genom skyltar, videofilmer eller liknande. Jag räknar med att ändringen kommer att träda i kraft i vår.

När det gäller frågan om stående passagerare i buss har Vägverket ombetts att komplettera det förslag som tidigare överlämnats om att bussar med stående passagerare inte ska tillåtas köra fortare än 70 kilometer i timmen – detta för att ge ett mer heltäckande beslutsunderlag. När jag tagit del av detta avser jag att återkomma i frågan.

Slutligen, rörande Götalandsbanan, så delar jag Anne-Marie Ekströms åsikt att järnvägen mellan Borås och Göteborg är i behov av utbyggnad för att kunna fungera som en modern länk mellan de två städerna. Den kurviga sträckningen som järnvägen har i dag leder till att restiden med tåg är längre än motsvarande med buss. Regeringen har därför skapat ett utrymme i den nationella banhållningsplanen som innebär att ett nytt dubbelspår kommer att byggas mellan Mölnlycke och Rävlanda/Bollebygd, via Landvetter flygplats. Byggstarten är planerad till perioden 2010–2015. Utbyggnaden kommer att möjliggöra en utökad tågtrafik och väsentligt kortare restider.

Anf. 56 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag tackar för svaret, men helt nöjd är jag inte.

Dagen efter den svåra bussolyckan utanför Arboga tvingades människor stå i bussen mellan Göteborg och Borås. Mellan Borås och Göteborg är det motorväg, där bussarna kan köra i 90 kilometer i timmen. Dagligen pendlar många den här sträckan med buss.

Att behöva stå i bussen dagen efter den svåra olyckan upprörde naturligtvis många människor. Det resulterade i en artikel i Borås Tidning, som i sin tur bidrog till att jag skrev min interpellation.

Herr talman! Först vill jag säga att det självfallet är det bolag som kör bussarna som är huvudansvarig för säkerheten och ska se till att det sätts in extrabussar. Som en parentes kan jag nämna att det som jag har erfårit är att det är främst statens eget bolag SJ som är den största syndaren. Ett faktum är dock att säkerheten åsidosätts i allra högsta grad genom att man har personer stående i en buss som förs fram i hög hastighet på motorvägen. Det gäller säkerheten både för dem som står och för dem som sitter. Det räcker med en hastig inbromsning för att personer som knappt har något att hålla sig i ska fara runt i bussen och kanske skada både sig själva och andra när de ramlar.

Herr talman! Det är bra att det har kommit en lag om att om det finns bälten i bussen så ska de användas. Det är också bra att ministern tänker införa en förordning som innebär informationsplikt i bussar med bälten. Jag tror inte att det är många som är medvetna om att man ska använda bältet om det finns ett.

Jag har själv åkt buss ned till kontinenten. Så fort vi kommer in i Tyskland påpekas det extra noga att vi ska ha bältena på oss. Men så görs inte i Sverige.

Forskning – en doktorsavhandling – har visat att användning av säkerhetsbälte bidrar till att man har mycket större chans att klara sig i en olycka. Fyra av fem allvarligt skadade skulle fått betydligt lättare skador om de hade haft bälte på sig.

Men, herr talman, sedan får jag inte det hela att hänga ihop. Att införa en informationsplikt innan det är klargjort om det är tillåtet att stå i bussen eller inte måste ses som näst intill ett hån mot den som tvingas att stå i en buss i flera mil i en fart av 90 kilometer i timmen. Att ha bältestvång för dem som sitter men tillåta att andra står är helt motsägelsefullt.

I Tyskland får inte bussar med stående passagerare framföras i högre hastigheter än 50–60 kilometer i timmen. Det är en hastighet som jag personligen kan tycka är rimlig. Det förslag som har tagits fram här av Vägverket är att bussen inte få gå fortare än 70 kilometer i timmen. Men regeringen har bett att få kompletteringar. Jag kan ha viss förståelse för att det behövs ett heltäckande beslutsunderlag, men värdet av underlaget måste också ställas mot den bristande säkerheten under tiden.

Herr talman! Statsrådet har inte angivit i sitt svar vad det är för kompletterande uppgifter som är viktigare än att människor färdas säkert i bussen. Jag förutsätter att saken löses snarast, och innan det blir informationsplikt för chaufförerna. Jag tror annars att chauffören försätts i en ohållbar situation – att behöva förklara för en del av passagerarna att de ska ha bälten på för att känna sig säkra när man samtidigt tillåter människor att stå i bussen i höga hastigheter.

Anf. 57 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag tycker inte heller att någon ska stå i en buss i höga hastigheter. Men det var inte bara regeringen som hade frågor om det underlag som Vägverket lämnade först, utan det var också SLTF, Åklagarmyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting och Vägtrafikinspektionen. Det fanns en rad frågetecken om riskerna, om de bedöm-

ningar som måste göras och om de krav som måste ställas. Det är därför Vägverket har fått ytterligare frågor med sig i det fortsatta arbetet. Jag kan inte i dag svara på när Vägverket återkommer med sitt förslag, men när man gör det så kommer jag självfallet att titta noga på det.

Min utgångspunkt har ändå varit att även om man inte kan göra allt på en gång så ska man göra det som går att göra. Jag tror, precis som Anne-Marie Ekström beskriver, att få är medvetna om att man faktiskt redan i dag ska använda bältet på en buss när det finns där. Därför vill jag införa informationsplikten, som ändå påminner alla om att när det finns ett bälte i en buss så ska man använda det. Det är inte en möjlighet att använda det, utan man *ska* använda det.

Vi fortsätter att titta på frågan om hur fort man får åka när man har stående passagerare i en buss. Vi önskar alla att de stående passagerarna är så få och finns där under så korta sträckor som möjligt. Jag är själv uppväxt på en liten ort och pendlade tre och en halv mil till gymnasiet under tre års tid. Jag har stått i många mil under de tre åren. Jag inser att det är en större risk med det, och därför är frågan prioriterad.

Men som jag sade i mitt interpellationssvar är det fortfarande, trots de olyckor som sker med bussar, tio gånger säkrare att åka buss än att åka bil. Det betyder inte att vi inte kan göra mer. Nu gör vi detta med informationsplikten, och ser till så att alla använder bältet när det finns. Och så fortsätter vi att bereda de förslag till åtgärder som Vägverket kommer tillbaka med när det gäller passagerare som står.

Sedan hoppas jag också att den utredning som nu pågår apropå den senaste allvarliga olyckan, som vi alla beklagar oerhört mycket, också kan lära oss någonting som vi kan titta vidare på för att ständigt jobba mot nollvisionen inte bara när det gäller bussar utan också i alla trafikslagen.

Anf. 58 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag tror att vi är helt överens om att man måste jobba snabbt med de här frågorna. Jag är medveten om att det är viktigt att man får en informationsplikt och att man är medveten om att man ska ha bälten. Men hur ska chaufförerna tackla detta? Det är också en uppgift för de bolag som kör trafiken. Jag tycker att det är viktigt att man kommer fram med ett förslag så snabbt som möjligt. Och det kan ju inte bli under våren samtidigt som informationsplikten kommer i gång. Det är ju bara knappt en månad till sista datum för att lämna propositioner under våren.

Jag känner mig väldigt kluven inför det här. Jag tycker att det är viktigt att man har informationsplikten, men samtidigt kan jag förstå det problem som chaufförerna kommer att ha när de ska förklara att de som sitter ska spänna fast sig och att de kan känna sig trygga och säkra samtidigt som man plockar in människor som står. Jag tror att det är viktigt att man för den här debatten och att den kommer ut på ett bra sätt. Det gäller både debatten om bälten och att man ställer krav på bolagen att de inte får köra med stående personer i höga hastigheter.

I min interpellation tog jag också upp lite övrigt om detta med att bussarna inte är tillräckligt säkra. Det var fel på bromssystem och det var fel på styrningen vid en polisrazzia utanför Borås. Det är skrämmande att det ska vara så. Skälen till detta kan ju bland annat vara dåliga vägar. Där ligger ju också ett ansvar hos Ulrica Messing.

Herr talman! Det här med säkerhet i bussar gäller ju i hela landet, även om just min utgångspunkt var pendlingen mellan Borås och Göteborg. Jag tycker att det är bra att det är många som pendlar mellan Borås och Göteborg och att de åker kollektivt med buss eller tåg. Men tyvärr är kapaciteten på järnvägen dåligt utbyggd, vilket gör att den större andelen av resorna i dag går med buss. En utbyggnad av järnvägen skulle snabba upp resorna och göra dem säkrare.

Man har länge planerat att bygga ut järnvägen mellan Göteborg och Stockholm, det som kallas för Götalandsbanan. Det har pratats och pratats. En sådan utbyggnad innebär ju också bättre tågförbindelser mellan Borås och Göteborg och även Göteborg–Landvetter, som är en viktig förbindelse. Men den ligger långt fram i tiden, och det är otillfredsställande. Om man hade en snabbare järnväg skulle man ha en halverad restid, minskad miljöpåverkan och binda ihop hela området. Det skulle binda ihop de två största städerna i Västsverige, Borås och Göteborg. Borås kommer inom en mycket snar framtid att ha 100 000 invånare, vilket är spännande.

Många med mig tycker att det är oacceptabelt att det har tagit så lång tid. Kan man på något vis påskynda den här utbyggnaden av järnvägen?

Anf. 59 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det är oacceptabelt att vi har bussar eller andra fordon på de svenska vägnäten som inte är säkra, att man har fel på bromsar, styrsystem eller något annat. Där måste alla aktörer och ägare ta sitt ansvar för att göra trafiken säkrare.

I maj kommer jag att ha nästa möte med Nationell samling. Vi har träffats regelbundet under ett antal år. I Nationell samling finns företrädare för myndigheter, kommuner och landsting, bussbranschen, frivilligorganisationer och många kvinnor och män som på olika sätt, utifrån sina ansvarsområden, arbetar just med trafiksäkerhetsfrågor. Nationell samling har också spridit sig regionalt och lokalt. Det finns många samlingar i län och regioner som arbetar på liknande sätt. Inför vårt möte i maj kommer jag att skriva ett brev till alla deltagare och be dem redogöra för mig vid vårt möte hur ofta de har stående passagerare i sin trafik, hur de själva ser på den här frågan och vilka åtgärder de själva har vidtagit. Det är möjligt att Vägverket då också kan säga något om det arbete de har med sig.

Men vi kan ändå, precis som Anne-Marie Ekström säger, hålla debatten levande och därigenom också få fler att vidta åtgärder utan att man behöver skärpa en lagstiftning. Var och en borde känna ett ansvar för att bidra till nollvisionen.

Det är, precis som jag sade i mitt svar, verkligen dags att rusta Götalandsbanan. Både Anne-Marie Ekström och jag och många andra tycker att det är orimligt att det går fortare att åka buss på den sträckan än vad det gör att åka tåg. Att binda ihop Borås och Göteborg, och att göra det via Landvetter, är ju också ett sätt att knyta ihop regionen. Att göra de här stora infrastrukturinvesteringarna som vi planerar nu på tvärs genom vårt land från väster till öster är viktigt för att hålla ihop vårt land och för att underlätta för pendlingen. Jag vet inte hur långt förberedelsearbetet har kommit när det gäller just Götalandsbanan. Jag har dock ingen avsikt

att på något sätt försena eller förhala den processen utan kommer så långt det går att skynda på det arbetet så mycket som det bara är möjligt.

Anf. 60 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Herr talman! Det verkar som om vi är överens om rätt mycket i de här frågorna. Men jag är fortfarande lite kluven när det gäller detta med informationsplikten. Jag hoppas att man kan lösa det på ett bra sätt. Jag tycker inte heller att det skulle behövas någon lagstiftning. Jag som liberal är ganska ofta mot förbud, men ibland kan det behövas för att tala om hur man ser på saker och ting. Det behövs en logisk lagstiftning om att man inte ska behöva stå i bussarna och att man måste använda bälten. Det är svårt för människor att förstå. Vi stiftar lagar här för att människor ska hålla dem. När den blir så tvetydig är det olyckligt. Jag hoppas att ministern driver på det här så fort som möjligt och även sätter press på Vägverket så att de kommer fram med ett förslag.

Jag förstår att ministern inte tänker förhala utbyggnaden, men jag tycker att man kan snabba på ytterligare om det går. Då tror jag att många i min landsdel skulle bli väldigt glada och tacksamma. Det är ett viktigt område med växande näringar och tillväxt. Det vore bra med en snabbare järnväg mellan Borås och Göteborg.

Anf. 61 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Vi är nu mitt uppe i en planeringsperiod när det gäller infrastrukturen. Fram till år 2015 ska vi investera 381 miljarder kronor i vägar och järnvägar. Under den här perioden kommer vi att göra en revidering just för att titta på var vi kan skynda på det förberedande arbete som är så viktigt och var det går långsammare i processen än vad vi skulle önska. Ibland när man ska gå igenom svåra kultur- eller miljöområden kan det hända saker som man inte önskar och inte kan planera för. Den genomgången är oerhört viktig.

I den här planeringsperioden fram till 2015 ligger det stora investeringar i Västra Götaland. Ett av skälen till det är att vi ser att det sker en befolkningsutveckling. Här sker också ett samarbete inom regionen där vi har allt att vinna på att underlätta så att infrastrukturen verkligen knyter ihop olika städer så att man där också kan underlätta utvecklingen för enskilda personer och för näringslivet. Ett av skälen till att vi dessutom har gjort omprioriteringar till fördel för regionen i Västra Götaland är att där finns en stor tillväxtpotential i svensk fordonsindustri, och den vill vi också vara med och bejaka.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2005/06:210 om äldres psykiska ohälsa

Anf. 62 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s):

Herr talman! Erik Ullenhag har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta så att regeringen ger tilläggsdirektiv till den nationella psykiatrisamordnaren att särskilt beakta de psykiskt sjuka äldre och deras livsvillkor.

Det har under de senaste åren varit en viktig fråga för regeringen att förbättra livsvillkoren för personer med psykisk sjukdom eller psykiska funktionshinder. Regeringen har vidtagit flera åtgärder av betydelse generellt för hela målgruppen men också specifikt för äldre med psykisk ohälsa.

År 2003 tillkallades den nationella psykiatrisamordnaren med uppdrag att formulera strategier för kvalitetsutveckling samt att samordna och stärka utvecklingsarbetet för personer med psykisk sjukdom eller psykiskt funktionshinder. Psykiatrisamordnarens uppdrag är inte begränsat till eller inriktat mot någon särskild åldersgrupp. Däremot är uppdraget främst inriktat mot personer som har allvarliga psykiska besvär. Jag ser i nuläget inte någon anledning att genom tilläggsdirektiv eller på annat sätt ändra denna inriktning.

Mot bakgrund av psykiatrisamordnarens förslag har regeringen genom psykiatrisatsningen avsatt totalt 700 miljoner kronor under åren 2005–2006 för riktade satsningar på bland annat vård av personer med psykisk sjukdom eller psykiskt funktionshinder. Inom ramen för satsningen genomförs ett antal projekt med särskild inriktning på äldre med psykiska funktionshinder.

Vidare har regeringen, genom den nationella handlingsplanen för hälso- och sjukvården 2001–2004, tillfört huvudmännen totalt ca 9 miljarder kronor i syfte att stimulera utvecklingen inom bland annat primärvård, vård och omsorg om äldre samt psykisk ohälsa. En prioriterad satsning inom ramen för handlingsplanen var att äldre med psykiatriska vårdbehov ska identifieras och erbjudas behandling.

Socialstyrelsens uppföljning av handlingsplanen visar att det fortfarande finns utvecklingsbehov inom vissa områden, till exempel när det gäller äldre med psykisk ohälsa. Regeringen har mot denna bakgrund träffat överenskommelser med Sveriges Kommuner och Landsting om fortsatt utveckling av primärvård, vård och omsorg om äldre samt psykiatri under åren 2005–2007. Åtagandena i den ursprungliga handlingsplanen kvarstår, bland annat vad gäller psykisk ohälsa hos äldre. För detta ändamål har regeringen avsatt ca 500 miljoner kronor per år 2005–2007 för satsningar på psykiatris område. Jag förutsätter att huvudmännen nu fortsätter att utveckla sina insatser på bland annat detta område. Det kommer Socialstyrelsens fortsatta uppföljning att utvisa.

Utöver satsningarna på psykiatris område bör nämnas att jag har för avsikt att under våren överlämna en proposition om en nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre. I utvecklingsplanen kommer jag att presentera regeringens ambitioner när det gäller vården och omsorgen om äldre. En rad åtgärder och satsningar kommer att föreslås inom flera utvecklingsområden. Jag tror att utvecklingsplanen, vid sidan av genomförda satsningar inom psykiatrin, kommer att ha stor betydelse för äldres livsvillkor, trygghet och fysiska och psykiska hälsa under de kommande åren.

Anf. 63 ERIK ULLENHAG (fp):

Herr talman! Ett av de områden inom välfärden som fungerar allra sämst i Sverige är psykiatrin. Vi ser alla resultatet på gatorna med ungefär 9 000 hemlösa människor som den här natten ska fundera på vilken trappuppgång de ska sova i. Vi känner till resultatet i barn- och ung-

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

domspsykiatrin, där unga tjejer som skär sig inte får vård i tid. Vi vet också att människor som knackar på dörren och söker vård inte får adekvat vård.

Tyvärr var det ett antal våldsdåd som ledde till en moralpanik i samhället som gjorde att psykiatrin verkligen kom i centrum. Det är i och för sig bra att psykiatrin har varit i centrum, men det är tråkigt att det var det som var anledningen – till och med tragiskt.

Det område inom psykiatrin som kanske har allra störst problem är omsorgen om de äldre och den psykiatriska vården av äldre. En fjärdedel av dem som är över 75 år har psykiatriska problem som de behöver vård för. 30 % av dem som är multisjuka uppvisar depressiva symtom. De här äldre människorna får sällan adekvat behandling i Ylva Johanssons och socialdemokratins Sverige.

Själv mord är ofta vanligare bland äldre än bland yngre, tvärt emot vad vi oftast säger i den allmänna debatten, och sannolikt är en av förklaringarna att man inte tidigt kan komma in och lindra depressioner. Det saknas lämpliga boendeformer där man kan få vård och en dräglig tillvaro för äldre med psykisk ohälsa. Sanningen är väl den att allmänpsykiatrin prioriterar andra grupper än äldre. Det som tidigare har varit vanligt vad gäller fysiska sjukdomar, det vill säga att man från vårdens sida har upplevt att vid en viss dag eller vid en viss ålder så behöver inte längre vårdens fulla insatser sättas in – i den utvecklingen har vi fått ett brott. Det är bra. Det gäller väl lite grann inom psykiatrin. Man orkar inte ta hand om de äldres psykiska sjukdomar.

Från Folkpartiets sida har vi insett att vi behöver specialistkompetens på det här området. Vi behöver specialiserade vårdenheter, psykiatriska vårdenheter, som är specialiserade just på äldres psykiska sjukdomar, eftersom de kan vara mer komplicerade i den meningen att de samverkar med fysiska sjukdomar och med en hel del andra problem som den enskilde äldre har. På de här specialiserade vårdenheterna ska det också finnas tillgång till slutenvård.

Vi måste också hitta vägar för att bygga ut samarbete mellan geriatrik, psykiatri och kommunal äldreomsorg, för i dag faller dessa äldre mellan stolarna. Bristerna är också så alarmerande att vi från Folkpartiets sida har sagt att när vi nu har en nationell samordnare för psykiatrin – varför får han då inte ta ett samlat grepp om äldrepsykiatrin? Det är här vi ser de riktigt stora problemen: ensamma, deprimerade äldre som inte får vård. Det är inte värdigt Sverige.

Ylva Johanssons svar blir ungefär detsamma som allt på äldreområdet just nu. Det sägs att man har på gång något som numera heter – det byter namn ibland – Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg av äldre. Detta ska Ylva Johansson presentera. Det där låter ju väldigt kraftfullt. Ibland när man lyssnar på Ylva Johansson kan det också vara så att det verkar som om hon är i opposition mot sin egen verklighet. Det är brister i äldreomsorgen. Det finns inte särskilda boenden. Äldresjukvården fungerar inte. Vi har samma verklighetsbeskrivning. Problemet är att de verktyg som Ylva Johansson levererar är desamma som man har försökt med tidigare. Det som 2006 heter Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg av äldre hette 1998 Nationell utvecklingsplan för äldreomsorgen. Samma parti satt i regeringen och samma problem talade man om, men man har misslyckats med att åtgärda problemet gång på gång.

Jag har en konkret fråga till Ylva Johansson. Du ville ju inte hänga på idén om att ge tilläggsdirektiv till psykiatrisamordnaren. Om Socialdemokraterna vinner valet i höst: När kan Ylva Johansson säga att det finns en värdig psykiatrisk vård för landets äldre med en socialdemokratisk regering i detta land?

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 64 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s):

Herr talman! Det är ett mycket allvarligt problem som Erik Ullenhag tar upp med den psykiska ohälsan hos äldre. Vi vet att det är väldigt vanligt. Vi vet också att den vanligaste orsaken till psykisk ohälsa hos äldre är depression. Det här är ett mycket allvarligt problem, och trots att vi har gjort flera stora insatser kvarstår stora problem på det här området. Socialstyrelsen konstaterar också i sin rapport att det här är ett av de områden där man har sett minst effekt av de satsningar som vi hittills har gjort. Det betyder naturligtvis att man måste gå fram på andra sätt än vi hittills har gjort, och det är också min avsikt.

Jag håller också med Erik Ullenhag om att psykiatrin är ett viktigt utvecklingsområde, men i det här sammanhanget tror jag att vi kan nå snabbare resultat på andra vägar än att gå via tilläggsdirektiv till psykiatrisamordnaren.

När vi tittar på hur problemen ser ut kan man säga att det Socialstyrelsen pekar på är utbildningssatsningar för personalen. Man pekar på allmän kunskap om äldres psykiska ohälsa, men också specifik kunskap. Man pekar framför allt på primärvårdens resurser, inte minst hemsjukvårdens resurser i detta. Jag tror att man ska ta fasta på de delarna.

När det gäller hur man ska behandlas vid depression vet vi ju alltmer om detta. SBU har gjort en rapport om detta, bland annat om ångestsyndrom, och Socialstyrelsen arbetar nu bland annat på bas av detta med riktlinjer för behandling av depression och ångestsjukdomar. Kunskapen börjar alltså finnas, och vi kommer alltså att få fram riktlinjer om det, vilket är en bra förutsättning. Men vi måste också se till att det finns resurser ute i verksamheten för att faktiskt omsätta detta, bland annat i konkreta utbildningssatsningar. Där har vi en stor utbildningssatsning som redan är i gång och rullar inom äldreomsorgens område, nämligen Kompetensstegen. Vi kan också bemanna på ett annat sätt. Jag ska återkomma till det senare i nästa inlägg.

Jag tror alltså att vi har mycket kunskap på det här området redan. Vi vet också att det finns många som inte blir diagnostiserade och som inte blir behandlade. Nu kan man säga att det har blivit något bättre, och det beror bland annat på de nya läkemedlen. På 80-talet var det oerhört få personer som alls fick någon behandling för sin depression bland de äldre. Jag tror att det var ungefär 1 % på 80-talet som fick läkemedel mot depression – mycket på grund av att läkemedlen då hade väldigt allvarliga biverkningar.

Som tur är har vi i dag tillgång till bättre läkemedel, de så kallade SSRI-preparaten. Det har inneburit att fler har blivit diagnostiserade och att också fler blir behandlade. Det är bra. Men trots att det har blivit en positiv utveckling så kvarstår många obehandlade depressioner. Risksituationer för depression har också med kroppsliga sjukdomar att göra. Det har även med livskriser att göra. Att förlora en make eller maka eller någon annan nära anhörig är naturligtvis ett risktillstånd för depression.

Därför är det viktigt att vi behandlar frågan om äldres psykiska hälsa och risk för ohälsa i ett sammanhang som finns nära det normala åldrandet och de olika saker som ofta inträffar, till exempel kroppsliga sjukdomar och anhörigas bortgång, och att den kompetensen finns hos den personal som jobbar nära med detta. Det ska inte nödvändigtvis behöva gå till en allvarlig permanent depression.

Anf. 65 ERIK ULLENHAG (fp):

Herr talman! Jag noterade att vi inte fick svar på frågan när Ylva Johansson tror att vi kan se till att skapa en värdig psykiatrisk vård för äldre människor i Sverige med en socialdemokratisk regering.

Däremot har vi återigen samma problembeskrivning på några områden. Jag delar Ylva Johanssons övertygelse om att vi måste stärka primärvården. Vi måste se till att man inom ramen för primärvården kan få vård för psykiska sjukdomar precis som fysiska sjukdomar. Det måste bli betydligt naturligare än i dag.

Men vad har hänt sedan ni tog över regeringsmakten 1994? Vårdministrar har kommit och gått. Varenda en har sagt att vi behöver flera allmänläkare, att vi behöver stärka primärvården. Det har inte kommit några fler allmänläkare. Det är verkligheten.

Sanningen är den att om man hade fortsatt det som ni rev upp, det vill säga ett fungerande husläkar- eller familjeläkarsystem, hade man helt plötsligt byggt upp en organisation som är anpassad efter den enskilde äldre i stället för att den enskilde äldre ska anpassa sig efter organisationen. Ylva Johansson känner till att äldre människor kan möta 55 olika personer inom vården på ett år. De kan slussas mellan olika vårdgivare och hamna mellan stolar. Det vi saknar i det svenska sjukvårdssystemet är en person som tar helhetsansvaret för den enskilde äldre, som finns med i det läge då man behöver specialiserad vård och som också har en helhetskunskap om den äldre och den äldres sjukdom.

Vi kan titta ut över andra länder. Det är inte så svårt. Vad har Norge gjort som nyligen har stärkt sin primärvård kraftigt? Man har infört ett *fastlege*-system med ett motsvarande familjeläkarsystem. På ett par års tid har man sett till att 98 % av normännen har en egen läkare.

Det vore bra för mig att ha det. Det skulle inte spela så väldigt stor roll ifall jag då och då skadar en vad när jag spelar squash och behöver träffa en läkare vartannat år. Men för den äldre multisjuka människan, Ylva Johansson, skulle det betyda oerhört mycket av trygghet att ha en egen läkare som man visste tog helhetsansvaret och fanns med genom hela vårdkedjan. Det är en konkret fråga. Det vore spännande om Ylva Johansson kunde reflektera lite över vilka lärdomar Ylva Johansson drar från Norge eller Storbritannien som har haft ett familjeläkarsystem sedan länge, eller från Nederländerna och de länder i Europa som faktiskt har en fungerande primärvård. Ylva Johansson beskriver att vi måste ta tag i hela livssituationen. Ja, just det. Det är det vi behöver göra.

I Ylva Johanssons svar sägs det att psykiatrisamordnarens uppdrag inte är begränsat eller inriktat till någon särskild åldersgrupp. Det är sant. Psykiatrisamordnaren skulle kunna lägga fram ett antal förslag om att stärka äldrepsykiatrin. Kan Ylva Johansson berätta vad psykiatrisamordnaren har gjort på äldrepsykiatrins område? Det står att det bara är begränsat till allvarliga psykiatriska sjukdomar. För mig är depression som

leder till självmord en mycket allvarlig psykiatrisk sjukdom, så jag tycker att psykiatrisamordnaren borde ha gjort något. Om nu inte psykiatrisamordnaren har prioriterat äldres psykiska ohälsa är det rimligt att lämna tilläggsdirektiv till psykiatrisamordnaren.

Vi får väl se om vi får svar. Det kan inte vara så, Ylva Johansson, att varje gång vi diskuterar frågor om äldres situation eller äldres psykiska ohälsa så pratar du om förslag som ska komma. Det är gott nog, så att säga. Men det är samma planer som ni har prövat ett par gånger. Den nationella planen prövade ni 1998. Ändå är tillståndet i äldrevården så allvarligt att socialdemokratin behöver gå i opposition mot sin egen verklighet.

Ni kanske borde söka några fler nya verktyg. Och ni kanske borde berätta för väljarna vad som händer. Är det så att ni nästa mandatperiod klarar att lyfta fram den psykiatriska vården för äldre? Är det så att ni lyckas få fram boendeplatser för äldre med psykisk ohälsa? Är det så att ni klarar att se till att människor i vårt land slipper oroa sig för att det inte finns ett boende för dem den dag de inte klarar sig själva, så att de slipper oroa sig för att bli fångar i sitt eget hem, vilket många upplever i dag när de i princip har en vårdinrättning i sitt eget hem? När, Ylva Johansson, kommer en socialdemokratisk regering att ha sett till att den psykiatriska vården för äldre fungerar?

Anf. 66 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s):

Herr talman! I den nationella utvecklingsplanen för äldreomsorgen som jag presenterar inom kort för riksdagen och som är en proposition som innehåller satsningar för de kommande åren på äldreomsorgen kommer jag att ta upp flera frågor som är relevanta i det sammanhanget. Vi kanske ska vänta tills jag har lagt fram propositionen innan vi recenserar dess innehåll och jämför den med andra propositioner eller planer som har lagts fram tidigare. Jag återkommer gärna till den debatten, men jag tror att vi ska vänta tills vi har propositionen på bordet. Då kan Erik Ullenhag och jag diskutera detta.

Min bedömning är att en av de viktigaste frågorna att prioritera inom äldreomsorgen är insatser för de mest sjuka och dem med de största behoven. Vi har upprepade rapporter som visar att när äldreomsorgen fallerar handlar det just om de människor som har de största behoven. Det är min slutsats att när vi ska stärka äldreomsorgen är det också där vi ska satsa. Det handlar om insatser inom hemsjukvården, inom rehabilitering och insatser för dem som har mycket stora vård- och omsorgsbehov.

Det är viktigt, tror jag, att vi inte bara ser äldres psykiska hälsa och risk för ohälsa som ett psykiatriskt problem. Ofta uppstår ohälsan ur situationer som kan vara relativt vanliga, till exempel kroppsliga sjukdomar eller den svåra kris man kan genomgå när man förlorar en nära anhörig, kanske sin livskamrat. Att få hjälp i det skedet är ofta det som kan förhindra att man går in i en kronisk depression. Därför är det viktigt, tror jag, att ha fokus på hela äldreomsorgen och inte bara på psykiatrin. Vi behöver naturligtvis också förstärkningar på psykiatrin. Jag har talat en del om det i mitt svar. Men jag tror att för den stora breda gruppen – depression bland äldre är ju en folksjukdom – handlar det om insatser inom äldreomsorgen samlat. Det är också så jag lägger upp satsningarna.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Jag hade förmånen i morse att träffa Sveriges Psykologförbund som kunde berätta att man nu har särskilda geropsykologer. Det var en nyhet för mig faktiskt att man har specialutbildade psykologer som arbetar inom äldreområdet och med äldre personer. Jag tror att vi utöver de breda satsningarna på kompetensutveckling och ökad bemanning brett i personalgrupperna inom äldreomsorgen också behöver specialiserad kompetens. Jag är väldigt glad att höra det.

Jag håller med om att det är viktigt att man kan ha en fast läkarkontakt, och vi behöver fler familjeläkare på våra vårdcentraler. Samtidigt tror jag att man måste inse att Folkpartiets husläkarsystem inte kan vara lösningen på alla problem. Det krävs också andra insatser, Erik Ullenhag. Allt kan inte lösas. Det är inte som något trollerispö som löser alla problem, utan sjukvårdens och omsorgens utmaningar är komplexa. Det är nog så att vi också måste ha ganska komplexa åtgärder för att komma till rätta med detta. Jag tror inte på att en folkpartistisk husläkarreform är svaret på hur vi ska handskas med det folkhälsoproblem som äldres psykiska ohälsa faktiskt är. Där måste vi nog gå in med insatser också inom äldreomsorgen.

Anf. 67 ERIK ULLENHAG (fp):

Herr talman! Nej, jag tror inte heller att Folkpartiets husläkar- eller familjeläkarssystem löser vårdens alla problem, men det löser ganska många. Det är slutsatsen från Norge. Det är slutsatsen för äldre människor i Storbritannien som har en *family doctor* som de känner en trygghet med. Det är slutsatsen även för specialiserad vård där man i England, Norge och Nederländerna känner att man har en koppling och ett helhetsgrepp om patienten. Det tror jag är bra. Redan inledningsvis i frågeställningen lägger Folkpartiet fram ett förslag om geropsykiatriska kliniker. Det var bra att Ylva Johansson träffade Psykologförbundet och lärde sig att den kompetensen finns i vårt land. Det behövs. Redan i min frågeställning lägger vi fram förslag om en ökad samordning mellan kommunen, psykiatri och äldreomsorgen så att man samlar kunskap kring den enskilde. Vi talar också om en stärkt primärvård. Det löser som sagt inte alla problem, Ylva Johansson, men det vore intressant att höra: Om nu Norge lyckas med att stärka primärvården, något Socialdemokraterna har misslyckats med sedan man tog över makten, varför kan vi då inte få lära oss lite grann av Norge? Det är för mig obegripligt.

Fortfarande står också frågan obesvarad, Ylva Johansson – jag har nu försökt två gånger; jag försöker en tredje gång: Om en majoritet av väljarna den tredje söndagen i september ytterligare en gång lägger sin röst på Socialdemokraterna och era stödpartier och ni får makten, när blir det ordning på den psykiatriska vården för äldre? Det får vi inget svar på.

Vi får en ny plan. Anledningen till att jag tjarar om tidigare planer är att detta lite grann är löften i repris. 1998 sade man i den nationella planen för äldreomsorgen att det finns för få äldreboenden i Sverige. Margot Wallström lovade väljarna: Vi ska bygga fler. Åtta år senare är det 14 000 färre. 1998 sade man att man skulle förbättra mat och medicinering ifall Socialdemokraterna vann valet. En stor andel av de människor som bor på våra gruppboenden i dag är undernärda.

Jag ber om ursäkt att jag plågar dig med dina företrädare, Ylva Johansson, men socialdemokratin ska inte detta val komma undan så lätt att

man bara byter minister och sedan ger samma löften en gång till. Jag tror tyvärr, Ylva Johansson, att mycket av den problembeskrivning du har behövs det en ny regering för att ändra på.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 68 Statsrådet YLVA JOHANSSON (s):

Herr talman! När det gäller att stärka primärvården är det självklart viktigt med allmänläkare, men det är också viktigt med annan kompetens. I de stora regioner och landsting där vi socialdemokrater styr – ibland också tillsammans med Folkpartiet, som i exempelvis Västra Götaland – inrättar vi nu psykosocial kompetens på alla vårdcentraler. Det är också insatser som behövs för att man ska kunna stärka primärvården. Det behövs insatser i flera olika led, och det gör vi också på de ställen där vi har möjlighet att påverka och styra.

Vi har inte en ovärdig vård. Det är fel att ställa frågan när vi har en värdig vård som om den vore ovärdig i dag. Däremot har vi en verklighet som vi inte har någon anledning att vara nöjda med. Det är ju därför vi arbetar politiskt. Det vore väldigt märkligt att ha en socialdemokratisk minister som var nöjd med tillståndet. Då vore ju mitt uppdrag slutfört. Självklart är det så: Så länge det finns orättvisor, så länge det finns människor som lider, är i nöd eller inte får de insatser de har behov av, behöver vi en socialdemokratisk reformpolitik för att åtgärda det. Det är så vi har byggt stora delar av välfärden i det här landet, många gånger också i samarbete med exempelvis er liberaler. Socialdemokratin och arbetarrörelsen har varit en viktig kraft i hela det bygget, och det tänker vi fortsätta att vara också i framtiden. Det som nu står högst på agendan handlar om äldreomsorgen, äldres vård och omsorg.

Erik Ullenhag har svårt att skilja på plan och proposition. Jag kommer med en proposition. Den innehåller, som propositioner brukar, lagförslag och konkreta satsningar inom äldreområdet som vi vill genomföra det kommande året. Sedan har vi för avsikt att återkomma årligen under en tioårsperiod med satsningar på äldreomsorgen. Jag tror nämligen att den uthålligheten behövs för att vi ska klara de stora utmaningar som vi har i dag och som vi kommer att möta när en allt större andel av vår befolkning blir äldre med allt vad det kommer att kräva av vårt välfärdsamhälle.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2005/06:236 om översyn av villkoren för totalisatorspel

Anf. 69 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Lennart Hedquist har frågat Sven-Erik Österberg i vilken utsträckning han är beredd att föreslå en översyn av beskattningen av just hästspel, eller föreslå andra åtgärder beträffande hästspel, i syfte att förbättra situationen för hästnäringen.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Lotteriutredningen har nyligen överlämnat sitt slutbetänkande *Spel i en föränderlig värld*, SOU 2006:11, till regeringen. Utredningens uppdrag har varit att se över lagstiftningen inom spel- och lotteriområdet, inklusive skattereglerna, mot bakgrund av den fastställda spelpolitiken och lämna de förslag som kan behövas för att anpassa regleringen till den marknadsmässiga och tekniska utvecklingen på spel- och lotteriområdet samt till utvecklingen av EG-rätten. Uppdraget har även omfattat att beakta utvecklingens och förslagens inverkan på folkhälsan.

Utredningen har i betänkandet behandlat hästsportens begäran om en sänkning av lotteriskatten från 36 % till 35 % och funnit att något principiellt hinder inte möter att göra en sådan sänkning av skatten. Något förslag om en skattesänkning har utredningen dock inte lämnat eftersom utredningen inte haft möjlighet att föreslå någon alternativ finansiering.

Betänkandet ska nu sändas ut på remiss. En utvärdering av remissvaren ska därefter göras.

Mot denna bakgrund är jag inte beredd att föreslå någon särskild översyn av beskattningen av hästspel eller att föreslå andra åtgärder beträffande hästspel.

Anf. 70 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Skatten på hästspel höjdes ju i samband med saneringen av statsfinanserna. I likhet med vad som gällde på många andra områden sades då att den skulle återställas när möjlighet fanns. Likväl har det inte gjorts, detta trots att det är en mycket liten summa i ett statsfinansiellt perspektiv. Dock får denna summa, och har fått, stora konsekvenser för hästnäringen och denna spelform.

Finansministern vet ju hur konkurrensen på spelområdet har ökat. Oreglerat spel med utländska aktörer stod förra året för minst 75 % av tillväxten. Dessa aktörer lever – för närvarande, ska jag väl säga – oreglerat och levererar inga skatteintäkter till staten och naturligtvis inget till hästnäringen. Likväl har regeringen hittills inte gjort något på just detta område för att hejda utvecklingen för hästnäringen.

Vi är nu i den alarmerande situationen att betäckningssiffrorna inom travaveln i Sverige har minskat med 30 % de senaste fem åren efter en tidigare rätt god utveckling.

Jag noterade att jordbruksministern vid nyåret visade intresse för hästnäringen. För att ge trovärdighet åt detta är det nog viktigt med en sådan enkel åtgärd som att återställa hästskatten till tidigare nivå. För den åtgärden behövs näppeligen någon remissomgång av Lotteriutredningen. Det torde vara uppenbart för finansministern att finansieringen av denna mycket begränsade summa knappast kan vara något problem. Skatteintäkterna torde snarast komma att öka. Framför allt vidtar man dock en långsiktig åtgärd när man bryter den negativa utvecklingen för hästnäringen. Med de mycket stora höjningar av utdelningarna från de statliga bolagen som regeringen nu bestämmer ska ske kan det här knappast heller på den korta sikten, detta år, vara något problem.

Herr talman! Med denna starka argumentering blir min fråga till finansministern: Kan vi inte förvänta oss ett förslag om sänkning av denna skatt redan i vårbudgeten, till fromma för denna inhemska och reglerade spelform och till fromma för hästnäringen i Sverige?

Anf. 71 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Lennart Hedquists interpellation handlar om tre frågor – villkoren för spelmarknaden i största allmänhet, villkoren för hästnäringen och specifikt nivån på spelskatten. Lennart Hedquist är välkommen att diskutera villkoren för spelmarknaden med min kollega Sven-Erik Österberg och villkoren för hästnäringen med min kollega Ann-Christin Nykvist, som precis som Lennart Hedquist sade är mycket engagerad i den frågan. Mitt ansvar är den specifika spelskattefrågan. I den meningen har alltså Lennart Hedquist hittat rätt statsråd, så att säga.

Nu har den här frågan aktualiserats i en utredning som är ute på remiss. Jag är helt övertygad om att remissinstanserna kommer att aktualisera denna fråga, och när remissomgången är avslutad finns det skäl för regeringen att ta ställning till både denna och andra frågor.

Vad som komma skall i vårpropositionen, Lennart Hedquist, tänker jag presentera den 18 april.

Anf. 72 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag utgår från att min starka argumentering i denna fråga då borde kunna bära frukt.

Jag tycker att det är en alldeles för legär inställning av finansministern att säga: Nu låter vi Lotteriutredningen gå ut på remiss, och sedan hör vi vad remissinstanserna säger. Lotteriutredningen handlar ju väldigt mycket om andra saker. Den har parentetiskt sagt att man kanske borde återställa den här skatten, men den har inte kunnat söka någon finansiering av detta. Det har dock finansministern möjlighet att göra.

Tidigare kunde man säga att man inte borde vänta på att kon dör. I det här fallet är det fråga om att se till att bryta den negativa utveckling som finns för hästnäringen. Det är bra att jordbruksministern tänker på hästnäringen, men den snabbaste åtgärden är faktiskt, och där tror jag näringen är helt överens, att se till att skattesänkningen kommer till stånd så att den här spelformen kan konkurrera bättre med de andra delvis oreglerade spelformerna och att man på det viset kan slussa mer pengar till hästnäringen. Då bryter man den negativa utvecklingen.

Jag var medveten om att det var minst tre statsråd som var berörda. Men vi har ju en regering som kan samråda, rimligen, innan den avger svar. Och jag är missnöjd med att finansministern nu inte kan ge ett tydligt besked och en tydlig signal till hästnäringen att man är beredd att vidta denna mycket begränsade åtgärd. Jag utgår från att det kommer ett besked om detta i vårbudgeten.

Anf. 73 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Nej, jag har ingen legär inställning, vare sig i den här frågan eller i andra frågor. Men en sak har jag lärt mig, inte minst av alla dessa interpellationsdebatter under ett och ett halvt år som finansminister, att ingenting är så lätt som att utlova än det ena än det andra, endera på budgetens inkomstsida eller på budgetens utgiftssida. Jag tänker inte hamna i det läget att jag vid varje interpellationsdebatt försöker stryka den ena eller den andra opinionen medhårs, utan vi presenterar en samlad politik vid specifika tillfällen. Ett sådant tillfälle är vårpropositionen, ett annat tillfälle är budgetpropositionen. Jag räknar faktiskt med,

Lennart Hedquist, att vara den som lägger fram budgetpropositionen även i höst, då vi brukar behandla skattefrågor.

Jag noterade emellertid en sak som är lite avslöjande för hur Lennart Hedquist ser på den här frågan och på andra skattepolitiska frågor. Nu är inte det här en allmän skattepolitisk debatt, men det är klart att om man lever i en sådan föreställningsvärld att, som Lennart Hedquist sade, skatteintäkterna kommer att öka när man väl sänker skatten, är det naturligtvis väldigt lätt att alltid hävda, som Lennart Hedquist brukar göra, att skatterna ska sänkas. Jag tror att sakernas tillstånd är betydligt mycket mer komplicerat än så.

Beskedet som jag har att ge är att frågan är aktualiserad i Lotteriutredningen. Den är ute på remiss, och jag är helt säker på att den kommer att aktualiseras av olika remissinstanser, inte minst de som helt berättigat vill ha bättre villkor för hästnäringen. Sedan får vi pröva huruvida den åtgärd som aktualiseras är den bästa för att stärka hästnäringen eller ej.

Anf. 74 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Om den här spelformen får svårigheter att hävda sig i konkurrensen med de delvis oreglerade spelformerna och andra spelformer, i stor utsträckning på grund av skattesituationen, är det ju ganska enkelt för finansministern att räkna ut att om man kan hejda den utvecklingen löser sig finansieringsfrågan delvis redan på den punkten, eftersom det handlar om ett sådant litet belopp.

Jag angav också att jag förstår att finansministern tycker att det här mycket begränsade beloppet kanske innebär svårigheter och att det ska finnas en finansiering om man vidtar åtgärden snabbt, redan till vårbudgeten. Men jag noterar att det samtidigt handlar om miljardbelopp som regeringen tar in i utdelning från de statliga bolagen. Det gör att det på inkomstsidan, även i det mycket korta perspektivet, inte kan vara några svårigheter att finansiera en skattelättnad på några tiotals miljoner. Det handlar här väldigt mycket om att visa inställningen att man, när man nu ser en negativ utveckling för hästnäringen, som är av stor betydelse för landsbygden och landsbygdens utveckling, är beredd att vidta den åtgärden innan man har fått en accelererad negativ utveckling. Den accelererade negativa utvecklingen ser vi ju genom att titta närmare på siffrorna beträffande betäckningen inom travaveln i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på interpellation 2005/06:239 om reglerna för flyttskatt i Sverige och inom EU

Anf. 75 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Carl B Hamilton har frågat mig vad jag avser att göra för att lösa frågan om de svenska uppskovsreglernas bristande överensstämmelse med EG-rätten och när ett regeringsförslag till lösning kommer att presenteras. Carl B Hamilton har också frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att möjliggöra en informerad offentlig debatt och för att involvera och samråda med riksdagen i denna fråga.

EU-kommissionen har beslutat stämma Sverige inför EG-domstolen när det gäller reglerna om uppskovsavgifter. Reglerna gäller i samband med försäljning av permanentbostäder och innebär en möjlighet att under vissa förutsättningar skjuta upp beskattningen av kapitalvinsten när den återinvesteras i en annan bostad.

Jag har vid flera tillfällen offentligt kommenterat kommissionens beslut att stämma Sverige i den här frågan. Jag har då sagt att möjligheten till uppskov är en naturlig del av det svenska skattesystemet och att det därför inte är aktuellt att avskaffa uppskovsavgiftsreglerna. Det är också viktigt att framhålla att kommissionen inte ifrågasätter reglerna i sig utan den begränsning de innebär genom kraven på att den så kallade ursprungsbostaden respektive ersättningsbostaden måste ligga i Sverige. Inom Finansdepartementet pågår ett arbete med att titta på hur reglerna ska kunna utformas i framtiden, men jag kan inte i dag säga när vi kan presentera ett förslag om hur reglerna ska kunna förändras. Förslaget kommer dock att offentliggöras och remitteras på vanligt sätt, och då har naturligtvis även riksdagen möjlighet att ta del av det.

Anf. 76 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Jag tycker att det var ett välkommet EU-liberalt besked, att uppskovsrätten i Sverige kommer att vara kvar. Det är ju en nyhet. Det är möjligt att finansministern har sagt det offentligt vid något illa besökt partimöte eller något annat, men det är inte många som har hört det, inte medierna i alla fall, inte jag och inte många av dem som jag har frågat om saken heller. Det är som sagt ett välkommet EU-liberalt besked i dag.

Samtidigt som finansministern säger att det inte är aktuellt att avskaffa uppskovsavgiftsreglerna är EU-kommissionens invändning att det har varit ett olikförmigt utfört regelverk i Sverige kontra EU. Då är logiken i finansministerns besked att svenskar som köper sin ersättningsbostad i ett annat EU-land kommer att få uppskovsrätt även vid de transaktionerna. Har man sagt a följer logiskt b, i detta fall att denna rätt är utvidgad till hela Europeiska unionen.

Det som då ligger framför oss är två möjligheter. Den ena är att det här ska genomföras genom att EU-kommissionen stämmer Sverige, och det andra är att Sverige dessförinnan kommer med en kompromiss. Blir Sverige stämt förlorar vi ju kontrollen över den fortsatta hanteringen, medan vi däremot om vi gör en underhandsuppgörelse kan undvika det och förhoppningsvis få en utformning som bättre passar Sverige.

Vid skatteutskottets utfrågning häromdagen av statssekreterare Magdalena Andersson gav hon beskedet att några underhandskontakter inte pågick och inte hade pågått heller. Därför förefaller stämningsrisken att vara överhängande. Därmed är frågan när detta kompromissförslag, eller vad det är som Finansdepartementet bereder, presenteras. Det kan inte vara många månader kvar, kanske bara veckor, innan kommissionen går från ord till handling.

Då är min fråga: Kan finansministern garantera att det inte går till en stämning?

Nästa fråga är hur den kompromiss som jag utgår från att finansministern undersöker kommer att se ut. Jag har i min interpellation angett den lösning som jag har förstått att kommissionen också har varit inne

på, nämligen att en svensk som flyttar utomlands får skicka in ett intyg varje år på att man har kvar sin ersättningsbostad i det andra EU-landet eller EES-landet.

Då är min fråga till finansministern om det här är en lösning som han tycker ligger i rätt riktning, eller för att uttrycka sig mer precist: Kan finansministern garantera att den lösning som jag skisserat i interpellationen inte blir av?

Anf. 77 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag lyssnade på vice statsminister Bosse Ringholm när han kommenterade detta i samband med en frågestund. Jag fick ändå intrycket att regeringen avsåg att behålla flytträtten men att det var problem. Då uttryckte Bosse Ringholm en viss tvekan till om de övriga EU-länderna kunde hålla Sverige informerat om beskattningen i respektive land så att inte den uppskjutna reavinstskatten försvann i intet när man flyttade utomlands.

Jag hade redan då vissa svårigheter att följa hans resonemang. Det handlar i hög grad om kommunikationen med de svenskar som flyttar. Precis som Carl B Hamilton säger är framskjuten beskattning ingen nyhet. Den finns beträffande aktieslag som läggs ihop. Där frågar Skatteverket varje år huruvida man har kvar de aktierna. Har man kvar dem skjuts skatten framåt ytterligare i tiden. Har man dem inte kvar sker beskattning.

Det gäller även utländska aktier. Jag har själv sedan min Pharmacia-tid varit med om ganska många sådana övningar. Det ligger nu i det utländska företaget Pfizer. Man får en förfrågan om man fortfarande innehar Pfizeraktierna.

När det gäller svenskar som har köpt permanentbostad utomlands och ska ha framskjuten beskattning ställs den frågan. Blir det ett jakande besked att bostaden är kvar skjuts skatten fram ytterligare. Uteblivet eller nekande svar innebär att skatten ska utlösas.

Jag har svårt att förstå att regeringen upplever detta som en så svår fråga. Ligger däri att man vill undvika att ge den så kallade förmånen till personer som köper en permanentbostad i ett annat EU-land och bor där ett antal år? Det vore intressant att höra finansministern utveckla bevekelsegrunderna till varför det ska vara så svårt.

Anf. 78 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Nej, det var inte vid något illa besökt partimöte som jag berättade om regeringens position i frågan. Det var i ett svar till Sveriges riksdag den 21 december. Om Carl B Hamilton hade tagit del av det svar som jag gav till Lennart Hedquists partikamrat Marietta de Pourbaix-Lundin hade han läst följande:

Möjligheten till uppskov är en naturlig del av det svenska skattesystemet. Det är därför inte aktuellt att avskaffa uppskofsavdragsreglerna. Hur reglerna ska utformas återstår att se.

Det var en icke-nyhet jag levererade i dag.

Det är riksdagen som beslutar om förändringar i beskattningen. Det gäller generellt, och det gäller även i det här fallet. I den mån regeringen kommer fram till att förändringar i det avseendet liksom i andra avseenden behöver göras, kommer det självklart att underställas riksdagen. Det

kommer förmodligen att föregås av någon form av remissomgång där det blir allmänt känt vad regeringens position är.

Precis som jag sade i mitt interpellationssvar är jag för dagen inte beredd att närmare utveckla den frågan, annat än det mycket tydliga besked jag kan ge till Sveriges villaägare och andra intresserade, nämligen att uppskovsreglerna vid förvärv av fastighet blir kvar – med andra ord om det blir en socialdemokratisk regering. Jag ska återkomma till det sistnämnda i min andra replik.

Sedan var det en fråga om beslut om stämning, vilka garantier jag kan ge och så vidare. Det är en fråga för EU-kommissionen att ta ställning till. Man har beslutat att stämma Sverige, men man har dock inte verkställt beslutet. Jag hoppas och tror att vi ska undvika att man verkställer beslutet.

Anf. 79 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Riktigt så enkelt är det inte. Det är i och för sig riktigt att det är en fråga för kommissionen att besluta. Naturligtvis. Men Sverige har tjatat sig till att få behålla underhandskontakter för att förskjuta tidpunkten för stämningen – förmodar jag att syftet är – och för att lägga fram ett eget kompromissförslag. Förr eller senare har timglasets runnit ut. Det är en viktig fråga om finansministern kan garantera att frågan inte går till stämning utan att det dessförinnan blir en överenskommelse om en kompromiss, uppgörelse, baserat på ett svenskt förslag med kommissionen.

Sedan är frågan hur kompromissen kommer att se ut. Jag har i min interpellation skisserat på ett system som jag vet att kommissionen har diskuterat internt. Det är tråkigt att behöva tjata, men jag får inga svar. Min fråga är än en gång till finansministern: Är modellen att den som köper en ersättningsbostad i ett annat EU-land till exempel en gång om året får visa att han eller hon har behållit ersättningsbostaden tänkbar? Eller vill herr finansminister avvisa den modellen helt och hållet, entydigt, redan i dag? Det är en fråga.

Har finansministern ambitionen att undvika stämning genom att med hjälp av raska fötter försöka få fram kompromissen? Det kan inte vara en okänd materia som kräver stort utredningsarbete. Frågan aktualiserades redan år 2004. Så långsam är man inte på Finansdepartementet i välkända skattefrågor. Åtminstone var det så på den borgerliga tiden, men det är möjligt att det har blivit snigelfart nu för tiden med en ny finansminister. Vad vet jag?

Det som gjorde mig extra bekymrad var utfrågningen med statssekreterare Magdalena Andersson. Hon kunde inte ge något besked över huvud taget i frågan, varken om inriktning, tidtabell, ambitioner eller avslut. Därför, herr finansminister, varsågod. Kom fram. Visa korten. Besvara frågorna.

Anf. 80 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Det vore av värde att Pär Nuder utvecklar om Sverige har några invändningar i sak mot att ge svenskar som köper permanentbostad i annat EU-land samma uppskovsmöjlighet som när man köper inom Sverige. Det är grundfrågan. Ska det skapas en modell som hindrar detta? Det kommer att bli svårt. Görs det torde det bli en stämning.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

Enligt min uppfattning är det alldeles uppenbart att det går att söka sig en praktisk lösning på problemet eftersom vi har löst det på motsvarande sätt med andra saker än bostäder, till exempel aktier. Därför har jag problem med att se svårigheterna i detta. Det vore av värde om finansministern inte bara kan ge besked om att flytträtten ska fortsätta att gälla inom Sverige – det ska uppenbarligen till varje pris ske – men att han också utvecklar huruvida han ser några principiella skäl till att inte utsträcka rätten på det sätt som EU-kommissionen vill.

Anf. 81 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! På sätt och vis är det bra att jag ännu en gång – inte bara i det frågesvar som Carl B Hamilton uppenbarligen inte hade tagit del av före jul – får utveckla att det inte är aktuellt för en socialdemokratisk regering att avskaffa uppskovsrätten. Den blir kvar med en socialdemokratisk regering före valet, och den blir kvar efter valet. Precis som jag sade pågår ett arbete inom Finansdepartementet om hur uppskovsrättsreglerna ska utformas för att överensstämma med EG-rätten. När det arbetet är klart kommer jag att på lämpligt sätt redovisa det för både offentligheten och riksdagen.

Carl B Hamilton och Lennart Hedquist kan inte ge samma garanti som jag kan, nämligen att uppskovsrätten blir kvar i den händelse det blir en borgerlig regering. Er partner i den så kallade alliansen, Kristdemokraterna, vill halvera uppskovsrätten.

Det vore välgörande för dem som har varit oroliga kring den här processen med att uppskovsrätten skulle förändras om ni nu kunde garantera, om – från mina utgångspunkter – olyckan skulle vara framme och det blir en borgerlig regering, att uppskovsreglerna inte kommer att avskaffas och inte heller halveras, som era bröder i Kristdemokraterna föreslår. Det vore välgörande om ni kunde lämna det beskedet.

Jag har lämnat ett tydligt besked: Uppskovsrätten blir kvar vid en socialdemokratisk valseger.

Anf. 82 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Det är svårt att få några besked ur det saktfärdiga finansdepartementala gäng som har kommit i dag. Det är lite märkligt att man inte kan säga huruvida finansministern tänker låta Sverige gå till stämning i EG-domstolen eller inte och inte kan ta ställning till den relativt enkla principiella modell som här har diskuterats. Allt lämnas oklart, dimmigt och oprecist. Värdet av det besked som Pär Nuder har givit devalveras av den oklarhet om konsekvensen av det praktiska genomförandet och tidpunkten för det praktiska genomförandet och huruvida vi ska sitta i händerna på EU-kommissionens stämning eller inte.

Tyvärr har det inledande klara beskedet följts upp av ett antal utsagor som gör det hela mer och mer diffust, vad den praktiska konsekvensen av det här beskedet blir.

Sedan rullar sig Pär Nuder i den vanliga litanian om att alliansen är splittrad. I själva verket kan vi från alliansens sida nog garantera att uppskovsrätten blir kvar. Det finns inga planer på något annat.

Men Pär Nuder har ju stödpartier, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som vill att Sverige ska gå ur Europeiska unionen, som är starkt EU-fientliga. Pär Nuder lovar någonting för Socialdemokraterna, ja, men inte

för vänsterkartellen, med sina EU-fientliga partier. Inte ens dem har ju Pär Nuder kunnat övertyga om att det är bra för Sverige att vara med i den europeiska unionen. Ni kan ju börja med den väldigt grundläggande uppgiften, så skulle det bli lite större trovärdighet när Pär Nuder talar i en EU-fråga som den här.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2005/06:79
24 februari

*Svar på
interpellationer*

16 § Svar på interpellation 2005/06:240 om den framtida fastighetsskatten

Anf. 83 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Lars Tysklind har frågat mig när jag kommer att ge klarare besked om den framtida fastighetsskatten och om jag avser att redan i vårens ekonomiska proposition lägga fram förslag som motverkar att fastighetsskatteuttaget ökar under de närmaste åren. Han har vidare frågat mig om det finns någon bortre parentes för hur hög fastighetsskatten kan bli.

En fastighets taxeringsvärde ligger till grund för uttagandet av fastighetsskatt. Taxeringsvärdet på en viss fastighet ska utgöra 75 % av dess marknadsvärde. För att mildra effekterna av stigande taxeringsvärden har regeringen genomfört ett antal åtgärder. Bland annat har en begränsningsregel för fastighetsskatten införts.

Begränsningsregeln innebär att fastighetsskatten i princip inte ska överstiga en viss andel av hushållets sammanlagda beskattningsbara inkomst. Sedan begränsningsregeln infördes har taxeringsvärdena stigit på många håll i landet. Det var av den anledningen som man vid årsskiftet sänkte ovan nämnda andel från 5 till 4 %.

Fastighetsskatten är en viktig del av skattesystemet. Fastighetsskatten ska därför finnas kvar, men det är viktigt att den har trovärdighet och folkligt stöd. Den är också viktig för att vi ska kunna finansiera den gemensamma välfärden, men vi har ingen anledning att ta ut mer i skatt än vad som behövs. Vi är därför beredda att sänka fastighetsskatten för dem som behöver det mest. Det gjorde vi bland annat vid årsskiftet, och detta kan även aktualiseras i framtiden.

Anf. 84 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Jag får tacka för svaret, fast jag tycker inte att det är svar på just min frågeställning. Finansministern läste upp frågorna, så jag behöver inte göra det.

Jag kan säga att jag nästan upplever det som ett icke-svar. I större delen av svaret beskrivs begränsningsregeln, som jag naturligtvis mycket väl känner till. Jag är så pass insatt i den politik det här rör sig om.

De frågor som är ställda kan ges enkla svar. Jag kan tänka mig ett kort ja eller nej eller vet ej. Eventuellt kan man svara att man återkommer – det kan också vara ett bra sätt att komma undan frågeställningen för närvarande.

Avsikten med min interpellation var att få ett klarläggande angående de uttalanden som både finansministern själv och statsminister Göran

Persson har gjort och vad de konkret innebär. Jag har relaterat det i min interpellation.

Jag skrev där att jag den 1 februari fick ett svar från finansministern på en skriftlig fråga. Då gällde det problemställningar i attraktiva kustsamhällen, där man känner stor osäkerhet inför den framtida fastighetsskatten, och det är en starkt hämmande faktor för bland annat ungdomar att etablera sig på dessa orter. Då fick jag till svar: "Jag ser därför inga skäl att nu föreslå ytterligare ändringar av regelverket för fastighetsskatt."

Dagen efter läste jag i Svenska Dagbladet att finansministern ändå sade att han var beredd att ändra i fastighetsskatten. Ännu en dag senare läste jag också i Svenska Dagbladet att statsministern uppgav att staten bara behöver ta in 25–30 miljarder.

Det kan tyckas att det ligger i en sådan storleksordning att man kan säga på det viset. Men frågan är hur man ska tolka detta och framför allt hur småhusägarna ska tolka det. Ligger man på 25 miljarder får man ju backa och sänka till 2005 års nivå. Tänker man gå upp till 30 miljarder ska ju hela den taxeringshöjning som just har genomförts slå igenom. Det kan låta som att det inte är någon skillnad på 25 och 30 miljarder, men för den enskilde småhusägaren på många orter är det en ofantlig skillnad på de summorna.

Herr talman! Det jag upplever i de här frågorna är att regeringen på något vis för ett slags oppositionspolitik med sig själv, av någon anledning. Det kan vara så att man tycker att det blir allt svårare att föra debatten om fastighetsskatten. Det är därför jag tycker att det är högst rimligt att finansministern kan ge besked om vad han avser konkret med de uttalanden som har gjorts av regeringen.

Till det kan man säga att det har gjorts uttalanden tidigare. Jag har här en artikel från Södermanlands Nyheter om när Socialdemokraternas partisekreterare Marita Ulvskog i oktober, strax före partikongressen, vid ett besök i Nyköping träffade en dam som var sommarstugeägare och hade fått en höjning som innebar att hon skulle betala 5 000 kr i månaden för ett litet fritidshus. Då sade Marita Ulvskog att det lät helt orimligt, och på något vis måste man finna vägar för att hitta ett system som känns rättvist och så vidare. Hon sade dessutom att det måste finnas vanligt folk som har möjlighet att se havet också.

Då blir uttalandet om att man ska sänka för dem som behöver det mest väldigt diffust, och det behöver konkretiseras.

Mina frågor kvarstår, som sagt. Om finansministern inte tycker att det går att svara på de frågorna får han väl ge det beskedet. Men frågorna var ganska klara. Den första frågan var: När kan vi få det beskedet? Den andra frågan var om vi ska få ett besked redan i vårpropositionen.

Anf. 85 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag försöker läsa mig till vilket besked som ges i det här interpellationssvaret. Det är att man säger att man är beredd att "sänka fastighetsskatten för dem som behöver det mest. Det gjorde vi bland annat vid årsskiftet, och detta kan även aktualiseras i framtiden."

Då är det uppenbart att Pär Nuder tänker på att justera begränsningsregeln. Vi har noterat att det är ett sätt för dem med de allra lägsta in-

komsterna att åstadkomma att fastighetsskatten inte blir orimligt hög i relation till inkomsten.

Samtidigt är det så, att fortsätter man att gå just den vägen och går upp i inkomstlägena inträffar det att vad ni i praktiken gör är att ni åstadkommer höjda marginaleffekter för människor med relativt låga inkomster, alltså höjda marginaleffekter på inkomster av tjänst.

Jag tycker att det är ett väldigt konstigt besked ni ger. Vad det nu handlar om är att väldigt många människor med vanliga inkomster som bor i vanliga bostäder med de höjda taxeringsvärdena får kraftigt höjd fastighetsskatt. Den enda verksamma åtgärd ni kan vidta är ju att sänka skattesatsen och dessutom göra det som vi moderater föreslår, nämligen sätta ett tak för vad fastighetsskatten kan bli, för att åstadkomma att man inte får de mest orimliga effekterna i tillväxtområdena, i de kustnära områdena och så vidare, där fastighetsskatten verkligen accelererar väldigt snabbt på grund av att människor har sålt sina hus till höga värden.

Min fråga till Pär Nuder är: Innebär detta svar att ni utesluter en sänkning av skattesatsen när det gäller fastighetsskatten såsom den mest verksamma åtgärden som träffar alla? Och utesluter det också att ni kan tänka er ett införande av ett tak för fastighetsskatten, som vi moderater föreslår?

Från alliansens sida kan vi ge ett klart besked om att det blir sänkningar av fastighetsskatten med en ny regering. Folkpartiets, Centerns och Moderaternas förslag ligger väldigt nära varandra, och vi kommer att kunna ge en ytterligare konkretisering av det inför valet. Kristdemokraternas förslag, som du har varit inne på redan tidigare, innebär en kraftig höjning av reavinstkatten på fastigheter, och det är vi inte beredda att köpa.

Anf. 86 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Det sista först: I ena andetaget säger Lennart Hedquist: Vi i alliansen kan lämna besked. Och i nästa andetag säger han Kristdemokraternas förslag rakt av. Är ni inte fyra partier i den där alliansen?

Carl B Hamilton, som deltog i den förra debatten, meddelade att det andra av Kristdemokraternas finansieringsförslag för att avskaffa den statliga fastighetsskatten, nämligen att halvera uppskovsavdraget, kunde han garantera att det inte skulle bli alliansens politik.

Nu har uppenbarligen tre partier bestämt att det fjärde partiets förslag, Kristdemokraternas förslag, inte blir verklighet. Det ska bli mycket intressant att höra hur Kristdemokraterna reagerar på denna väldigt tydliga markering från både Folkpartiet och Moderaterna mot Kristdemokraterna.

Vi socialdemokrater vill ha ett välfärdssamhälle som är generöst och som omfattar alla. Av det skälet har vi ett högt skatteuttag i Sverige, inte därför att vi gillar höga skatter i sig utan därför att vi gillar en generös välfärd. Vi tar ut skatt på olika objekt och på olika sätt. Vi tar ut skatt på arbete och på konsumtion, och vi tar också ut skatt på fastigheter. Det inbringar staten stora intäkter, intäkter som vi använder till att omfördela, många gånger till dem som har betalt skatterna. En villaägare är ju inte bara en villaägare utan också en barnfamilj, pensionär eller bilist. Barnfamiljerna får höjda barnbidrag. Pensionärerna får förbättrade pensioner.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Bilisterna får säkrare vägar att köra sina bilar på. Det är så vårt skattesystem fungerar.

Alla ekonomer av olika valör, snitt och kulör, höll jag på att säga, är ense om en sak, och det är att fastighetsskatten från en ekonomisk utgångspunkt är en väldigt bra skattebas.

Så sent som för något år sedan kom SNS med en rapport, och SNS är ju inte direkt någon socialdemokratisk organisation. Där framgår att fastighetsskatten är en viktig skatt att värna.

Jag tror nog ändå att ni försöker exploatera en opinion när det gäller fastighetsskatten, vilket är helt legitimt, och jag moraliserar inte. Då har ni kommit fram till ungefär samma sak som de mer högerorienterade ekonomerna många gånger har gjort, nämligen att fastighetsskatten blir kvar. Ni kan ju inte ge besked, hur mycket brösttoner det än finns i debatten om fastighetsskattens skadeverkningar, om att ni ska avskaffa fastighetsskatten under den kommande mandatperioden. Ni prioriterar andra skatter. Och ni gör förmodligen det därför att ni lyssnar på dessa ekonomer som säger att detta är en viktig skattebas. Det är bra eftersom vi då kan diskutera hur fastighetsskatten ska vara utformad. Vare sig det blir en borgerlig eller en socialdemokratisk regering blir fastighetsskatten kvar.

Vi socialdemokrater har sänkt fastighetsskatten på ett sådant sätt att det framför allt gynnar dem med lägre inkomster. Det är så vi socialdemokrater brukar arbeta. Vi vill gärna ha en fördelningspolitisk ansats även i skattesystemet.

Men jag kan säga till Lennart Hedquist att jag inte utesluter vare sig det ena eller det andra. Vi i den socialdemokratiska regeringen har sänkt skattesatsen också.

Men en sak är säker, nämligen att vi inte kommer att införa Moderaternas fastighetsskattepolitik som kommer att gynna dem med de allra högsta taxeringsvärdena som kommer att få väldigt stora skattesänkningar. Och detta ska betalas av några, och det kommer att bli av dem som har låga taxeringsvärden, vilket många gånger är människor som bor i glesbygd och på andra ställen där utvecklingen inte är lika stark. Det kommer en socialdemokratisk regering inte att gå med på.

Anf. 87 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Det konstiga är att dessa debatter alltid innebär att vi ska tala om att målen ska helga medlen, kan man väl säga. Vi talar inte om att det behövs skatter till vissa välfärdssatsningar. Det är naturligtvis självklart, och det är vi säkert helt överens om. Men vi vill diskutera att man ska ha ett skattesystem som människor upplever som rimligt och rättvist, annars finns det faktiskt en risk för att hela tilltron till skattesystemet som sådant får sig en törn.

Det centrala i min frågeställning var kopplingen mellan de besked som ges utåt och vad det innebär konkret. Jag tog i mitt förra inlägg upp att det är som att föra oppositionspolitik mot sig själv och att man utåt har en åsikt. Men vilka konkreta förslag leder det till? Det var det som jag ville ha besked om. Det tycker jag inte att jag har fått några besked om.

Som Lennart Hedquist sade kan vi från alliansens sida garantera att en borgerlig regering definitivt kommer att innebära sänkta fastighets-skatter. Sedan kan det vara en del tekniska frågor som ska diskuteras. Men vart och ett av våra partier har åtminstone gett klara besked om våra utgångspunkter.

Begränsningsregeln, som tas upp här, hjälper naturligtvis en del människor. Det har vi från Folkpartiet accepterat. I dagsläget är det ingen regel som man kan ta bort. Men att man måste införa sådana regler över huvud taget visar att skattesystemet i sig inte fungerar.

Mina frågor kvarstår alltså. Vad innebär beskedet om 25–30 miljarder? Det har en sådan direkt koppling till de närmast galopperande höjningar som drabbar många småhusägare i dag.

Begränsningsregeln hjälper en del människor med väldigt låga inkomster. Men sedan har vi alla vanliga människor med vanliga inkomster och vanliga bostäder som kanske ska förvärva en fastighet och flytta till en viss ort. Då finns det en osäkerhet om hur länge denna process kan pågå och hur hög fastighetsskatten kan bli. Jag har gett exempel på att det finns orter som jag väl känner till hemma i Bohuslän där ungdomar till och med har lämnat tomtköer. De tycker att det är meningslöst att stå där eftersom de inte vill bo på denna ort på grund av att de inte kan ta på sig dessa kostnader utan prioriterar andra saker. Då bidrar politiken till en ytterligare avfolkning av permanentboende människor på dessa orter.

Det som jag citerade från Marita Ulvskog är intressant. Begränsningsregeln gäller trots allt inte de som har fritidshus. Och det kan låta rimligt. Samtidigt finns det väldigt många vanliga människor som har fritidshus som de kanske har ärvt och har haft länge och som kanske har fått ett högt värde med tiden. Och regeringens politik leder faktiskt till att dessa människor är tvungna att sälja sina hus eftersom det inte finns någon lösning på detta problem.

Det skulle vara väldigt intressant att höra om finansministern funderar på att sänka procentsatserna rakt över. Det tror jag är absolut nödvändigt för att vanliga människor inte ska känna att detta system känns helt orimligt på många orter.

Men naturligtvis är detta inte ett problem av samma dignitet i vissa glesbygdsorter.

Det som pågår hela tiden och som naturligtvis skapar denna oro är att villapriserna hela tiden stiger. Efter att taxeringen var gjord kunde man från Västsverige konstatera att taxeringsvärdena i Stenungsund har stigit med 23 %, i Göteborg med 12 % och i Uddevalla med 13 %. Och man måste räkna med att detta kommer att ge höjd fastighetsskatt nästa gång, det vill säga om tre år. Det vore alltså väldigt intressant att också få ett besked om denna bortre parentes.

Anf. 88 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Lars Tysklind tog upp just hur många som drabbas av de höjda taxeringsvärdena, framför allt i tillväxtområden och även i fritidshusområden. Det gäller ofta boende i flerbostadshus i städerna som ser taxeringsvärdena på sina fritidshus öka så att fastighetsskatten antar ett alldeles för högt värde utifrån deras ekonomiska situation.

Jag har lite svårt att förstå att regeringen inte är beredd att justera fastighetsskatten nedåt så att den får en rimligare höjd.

Sedan ska jag ta ur Pär Nuder vad han säger angående hur takregeln slår. Takregeln är oerhört viktig för till exempel unga familjer som för rätt dyra pengar i tillväxtområdena har köpt ett ganska enkelt radhus eller en ganska enkel villa men som får en fastighetsskatt som är orimligt hög. Takregeln slår inte på herrgårdar i till exempel Sörmland eller på något annat ställe, utan takregeln träffar just de människor i tillväxtområdena som har fått en alldeles för hög fastighetsskatt. Kanske kan man ta några enstaka exempel på ytterligare familjer som skulle ha stor glädje av takregeln. Men det är viktigt att se till att fastighetsskatten inte kan få anta vilket värde som helst.

Vi vet att fastighetsskatten kommer att sänkas med en ny regering. Sedan kan man diskutera formerna för den i en framtid – det blir då väldigt långsiktigt – alltså hur den skulle kunna övergå till en form av kommunal fastighetsavgift, som kd vill. Däremot kan man inte ägna sig åt att finansiera en fastighetsskattesänkning genom att kraftigt höja skatten i samband med fastighetsförsäljningar och ta bort flytträtt. Det skulle innebära att folk fick betala upp till kanske tio års fastighetsskatt på ett bräde. Jag tror inte att det förslaget är riktigt genomtänkt.

Anf. 89 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Jag har debatterat fastighetsskatten så många gånger i riksdagen att jag inte trodde att särskilt mycket nytt skulle bli sagt. Jag måste ändå säga att jag är lite förvånad och närmast upprymd över jag ska inte säga brutalitet men den uppriktighet varmed Lennart Hedquist och, tidigare, Carl B Hamilton kör över Kristdemokraterna i den här frågan. Vi får väl se hur det där blir. Nu har Lennart Hedquist inte rätt till ytterligare inlägg, så jag ska inte polemisera mer med honom. Men det är intressanta besked som getts.

Lars Tysklind har dock kvar en möjlighet till inlägg. Han sade att fastighetsskattesystemet måste vara rimligt och rättvist. Det håller jag med om. Det var ju en av de bärande principer som vägledde oss socialdemokrater och er folkpartister när vi gjorde upp om den stora skattereformen. Jag tycker att det är lite tråkigt att Folkpartiet är i det sällskap där man i dag är därför att det är inte rimligt och rättvist med de förslag som vare sig Moderaterna eller Kristdemokraterna står för.

Jag uppfattar inte bara en nyans, en skillnad, och den avgrund som finns mellan Moderaterna, Folkpartiet och Centern å ena sidan och Kristdemokraterna å andra sidan. Jag uppfattar också nyansskillnader mellan er i de tre andra partierna. Folkpartiet verkar ha en betydligt mer realistisk hållning i de här frågorna än framför allt Moderaterna har. Det tycker jag är välkommet.

Jag förstår att Lars Tysklind är nyfiken på mina funderingar i dessa frågor. Jag får frågor om vad jag tycker och tänker inte bara om fastig-

hetsskatten utan om alla skatter och alla utgifter. Vid två tillfällen om året redogör regeringen företrädd av dess finansminister för de här frågorna. Ett tillfälle är vårpropositionen och ett tillfälle är budgetpropositionen. Vid de två tillfällena återkommer jag.

Behållningen av den här debatten är det klara beskedet att Kristdemokraternas fastighetsskattepolitik inte kommer att flyga.

Prot. 2005/06:79
24 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 90 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Det är naturligtvis finansministerns privilegium att säga att man ger besked två gånger om året. Men frågan gällde att man från regeringsrepresentanter ändå ger *en* del; man säger A men inte B. Frågeställningen gällde hur landets fastighetsägare ska tolka vad som menas i sammanhanget. Som jag sade förut är det en väldig skillnad mellan om man tänker ta ut 25 miljarder eller om man tänker ta ut 30 miljarder. Det fick vi tydligen inget besked om.

Alliansens fastighetsskattepolitik tycker jag inte känns som något bekymmer över huvud taget. Det som trots allt starkt förenar alla fyra borgerliga partierna är att vi har analyserat att det finns ett stort problem som vi är beredda att göra något åt.

Från Folkpartiets sida har vi initialt föreslagit sänkta procentsatser, men vi är naturligtvis beredda att ta till även andra tekniska delar under den tid då skatten ska avvecklas för att det hela ska upplevas som rimligt och rättvist.

Ledstjärnan var säkert att det skulle vara rimligt och rättvist. Men när någonting händer inom ett skattesystem – som man trots allt får säga när taxeringsvärdena närmast skenat i väg på vissa ställen – måste vissa saker omprövas. Då krävs det att man i grunden går in i detta.

På vänstersidan måste väl finansministern förhandla med sina samarbetspartier. Om jag inte missminner mig har Miljöpartiet ett kongressbeslut om att fastighetsskatten ska avvecklas. Vänsterpartiet vill avveckla fastighetsskatten åtminstone för hyresrätter – hyreshus, flerfamiljshus. Jag antar därför att även ni får föra dessa diskussioner, och det må ni väl göra. Från alliansens sida ser vi inte något problem här – alltså att vi inte skulle kunna komma fram till ett bra förslag som vi kan sjösätta direkt, att gälla från den 1 januari 2007.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2005/06:98 till lagutskottet

Skrivelse
2005/06:103 till konstitutionsutskottet

Motioner
2005/06:Ju17–Ju19 till justitieutskottet

18 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Framställning
2005/06:RB2 Förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2005

Motioner
med anledning av prop. 2005/06:76 Kärnsäkerhet och strålskydd
2005/06:MJ14 av Lennart Fremling m. fl. (fp)

med anledning av prop. 2005/06:78 Allmänna vattentjänster
2005/06:Bo9 av Lars Tysklind m.fl. (fp)
2005/06:Bo10 av Marietta de Pourbaix-Lundin m.fl. (m)

19 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 24 februari

2005/06:276 av *Tuve Skånberg* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Konkurrens och service på postområdet
2005/06:277 av *Christer Erlandsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Utvecklad trygghet

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 mars.

20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 februari

2005/06:1091 av *Hans Backman* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Återbetalning av utvecklingspengar till Länsstyrelsen i Gävleborg
2005/06:1092 av *Marie Wahlgren* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Betor
2005/06:1093 av *Christer Nylander* (fp) till statsrådet Lena Hallengren
Tillgången till förskollärare
2005/06:1094 av *Allan Widman* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Strategiska transporter
2005/06:1095 av *Camilla Sköld Jansson* (v) till finansminister Pär Nuder
Sysselsättningsmål för Riksbanken
2005/06:1096 av *Mikael Oscarsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Postens diskriminering av funktionshindrade individer

2005/06:1097 av *Berit Jóhannesson* (v) till statsrådet Ulrica Messing
Förbud mot klustervapen
2005/06:1098 av *Anne Marie Brodén* (m) till socialminister Berit Andnor
Sämre stöd till handikappade kvinnor
2005/06:1099 av *Bertil Kjellberg* (m) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist
Resegarantisystemet
2005/06:1100 av *Viviann Gerdin* (c) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Besöksförbud som inte fungerar
2005/06:1101 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Ibrahim Baylan
Kriminella elever i skolan
2005/06:1102 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Barbro Holmberg
Skuldsatta asylsökande
2005/06:1103 av *Berit Högman* (s) till socialminister Berit Andnor
Bilstöd
2005/06:1104 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin
EU-stöd för fossilgasutbyggnad i Sverige
2005/06:1105 av *Ulf Sjösten* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Åtgärder mot barn- och ungdomsfetma
2005/06:1107 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Ibrahim Baylan
Tillämpningen av arbetsmiljölagen i skolan
2005/06:1108 av *Jan Ertsborn* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Barns betalningsansvar för skulder
2005/06:1109 av *Cecilia Wigström* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg
Visumfrihet för taiwaneser

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 7 mars.

21 § Kammaren åtskildes kl. 13.36.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 9 § anf. 35 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 15 § anf. 76 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Monica Gustafson

Prot. 2005/06:79
24 februari

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
2 § Ledighet.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
5 § Svar på interpellation 2005/06:255 om Guantánamofångarnas rättigheter	5
Anf. 1 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	5
6 § Svar på interpellation 2005/06:234 om finskspråkiga radiosändningar.....	6
Anf. 2 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	6
Anf. 3 NINA LUNDSTRÖM (fp).....	7
Anf. 4 DAN KIHLESTRÖM (kd).....	8
Anf. 5 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	9
Anf. 6 NINA LUNDSTRÖM (fp).....	10
Anf. 7 DAN KIHLESTRÖM (kd).....	11
Anf. 8 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	11
Anf. 9 NINA LUNDSTRÖM (fp).....	12
Anf. 10 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	13
7 § Svar på interpellation 2005/06:235 om kvaliteten inom läkarutbildningen	14
Anf. 11 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	14
Anf. 12 GÖRAN LINDBLAD (m)	15
Anf. 13 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	16
Anf. 14 GÖRAN LINDBLAD (m)	17
Anf. 15 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	18
Anf. 16 GÖRAN LINDBLAD (m)	19
Anf. 17 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	19
8 § Svar på interpellation 2005/06:228 om tillväxt och jobb i nordöstra Skåne.....	20
Anf. 18 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	20
Anf. 19 CHRISTER NYLANDER (fp)	22
Anf. 20 PER BILL (m).....	23
Anf. 21 LARS-IVAR ERICSON (c).....	23
Anf. 22 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	24
Anf. 23 CHRISTER NYLANDER (fp)	25
Anf. 24 PER BILL (m).....	26

Anf. 25	LARS-IVAR ERICSON (c)	27
Anf. 26	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	27
Anf. 27	CHRISTER NYLANDER (fp)	28
Anf. 28	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	29
9 §	Svar på interpellation 2005/06:237 om företagspolitik	30
Anf. 29	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	30
Anf. 30	HANS BACKMAN (fp)	31
Anf. 31	PER BILL (m)	33
Anf. 32	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	34
Anf. 33	HANS BACKMAN (fp)	35
Anf. 34	PER BILL (m)	36
Anf. 35	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	36
Anf. 36	HANS BACKMAN (fp)	38
Anf. 37	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	38
10 §	Svar på interpellation 2005/06:215 om uranbrytning i Sverige	39
Anf. 38	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	39
Anf. 39	ELINA LINNA (v)	40
Anf. 40	PER BILL (m)	41
Anf. 41	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	42
Anf. 42	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	43
Anf. 43	ELINA LINNA (v)	44
Anf. 44	PER BILL (m)	44
Anf. 45	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	45
Anf. 46	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	45
Anf. 47	ELINA LINNA (v)	46
Anf. 48	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	46
11 §	Svar på interpellation 2005/06:252 om turism för funktionshindrade	47
Anf. 49	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	47
Anf. 50	LARS-IVAR ERICSON (c)	47
Anf. 51	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	48
Anf. 52	LARS-IVAR ERICSON (c)	49
Anf. 53	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	50
Anf. 54	LARS-IVAR ERICSON (c)	51
12 §	Svar på interpellation 2005/06:263 om säkrare pendling mellan Borås och Göteborg	51
Anf. 55	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	51
Anf. 56	ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp)	52
Anf. 57	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	53
Anf. 58	ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp)	54
Anf. 59	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	55
Anf. 60	ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp)	56
Anf. 61	Statsrådet ULRICA MESSING (s)	56
13 §	Svar på interpellation 2005/06:210 om äldres psykiska ohälsa	56
Anf. 62	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	56
Anf. 63	ERIK ULLENHAG (fp)	57

Anf. 64	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	59
Anf. 65	ERIK ULLENHAG (fp)	60
Anf. 66	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	61
Anf. 67	ERIK ULLENHAG (fp)	62
Anf. 68	Statsrådet YLVA JOHANSSON (s)	63
14 §	Svar på interpellation 2005/06:236 om översyn av villkoren för totalisatorspel	63
Anf. 69	Finansminister PÅR NUDER (s)	63
Anf. 70	LENNART HEDQUIST (m)	64
Anf. 71	Finansminister PÅR NUDER (s)	65
Anf. 72	LENNART HEDQUIST (m)	65
Anf. 73	Finansminister PÅR NUDER (s)	65
Anf. 74	LENNART HEDQUIST (m)	66
15 §	Svar på interpellation 2005/06:239 om reglerna för flyttskatt i Sverige och inom EU	66
Anf. 75	Finansminister PÅR NUDER (s)	66
Anf. 76	CARL B HAMILTON (fp)	67
Anf. 77	LENNART HEDQUIST (m)	68
Anf. 78	Finansminister PÅR NUDER (s)	68
Anf. 79	CARL B HAMILTON (fp)	69
Anf. 80	LENNART HEDQUIST (m)	70
Anf. 81	Finansminister PÅR NUDER (s)	70
Anf. 82	CARL B HAMILTON (fp)	70
16 §	Svar på interpellation 2005/06:240 om den framtida fastighetsskatten	71
Anf. 83	Finansminister PÅR NUDER (s)	71
Anf. 84	LARS TYSKLIND (fp)	71
Anf. 85	LENNART HEDQUIST (m)	73
Anf. 86	Finansminister PÅR NUDER (s)	73
Anf. 87	LARS TYSKLIND (fp)	74
Anf. 88	LENNART HEDQUIST (m)	76
Anf. 89	Finansminister PÅR NUDER (s)	76
Anf. 90	LARS TYSKLIND (fp)	77
17 §	Hänvisning av ärenden till utskott	77
18 §	Bordläggning	78
19 §	Anmälan om interpellationer	78
20 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	78
21 §	Kammaren åtskildes kl. 13.36	79

